

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JOZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az osztrák Herkules.

Budapest, január 20.

(v.) Tul a Lajthán paszta van. Nem valami vig paszta, de paszta. Tegnap ugyanis megszületett az osztrák politikának legujabb korszaka: a Körber-korszak, s ennek a keresztelődését illeti ez a nesztelen lakoma. Az új korszak vezére máris adja a Herkuleset. Bölcsőjében a lernäi kigyót fojtogatja, s még alig melegegett meg rajta a pólya, máris hirdeti, hogy ő fogja kitisztítani az Augiász istállóját. A lernäi kigyó, amelyre a szépreményű csecsemő rátette kacsóját, mi lehetne más, mint a nemzetiségi visszavonás? Az Augiász istállója pedig a parlamenti anárkia. Nehéz feladat mind a kettő; majd megvállik, mire megy vele az osztrák Herkules.

Programját a Körber-kabinet ma tette közzé az osztrák hivatalos lapban. Két pontból áll az egész. Békét teremteni németek és csehek közt: ez az egyik pont. S ezt az összhangot Ausztria gazdasági érdekeinek előbbrevitelére használni fel: ez a másik. Az első feladat a nehezebbik. Eddig minden hasonló kísérletnek csüggesztő kudarca volt a vége. Taaffén kezdve Claryig az osztrák kormányok egytől egyig ugyanerre törekedtek. S egyiküknek sem sikerült, pedig az első időben az ellentétek még nem voltak távolról sem olyan élesek, mint mostanában. Mi alapja van tehát Körbernek arra a feltevésre, hogy ezuttal nem hiúsul meg a kiengesztelésre való igyekezet? A program azt mondja, hogy a kormány kész javaslatokkal jár a küzdő felek közt maga kíván közvetíteni. Ha ez az a varázsige, amelynek hüvös erejétől várják odaát a csodát, akkor jogunk van a legerősebb szkepszisre. Kész tervezetek is voltak már, kormányközvetítés

is volt már, s a béke mégsem tudott létrejönni, mert a küzdelem mai stádiumában mindkét táborban a szélsőségekre a vezetés hatalma. Ausztriában — úgy látszik — vagy kapitulálnia, vagy elvérzenie kell az egyik félnek, hogy a másik megnyugodjék; minden közbenső gondolat megörlődik a kölcsönös gyűlölködés malomkövei közt. Rossz előjel már az is, hogy a Körber-kabinetben nincs német „Landsmann-Minister“. A lengyelek adtak ilyet s adtak a csehek is, ellenben a németek vonakodtak egy ideig s a végén megtagadták. Pedig Körber ur értekezett velük is, nekik is bemutatatta kész javaslatait, őket is bevonta titokzatos honnenti terveinek rejtelmeibe. S minisztert mégsem kapott tőlük. Ezt látva, legyen szabad hüvös kétkedéssel fogadnunk az új kormány optimizmusát.

A program második része közelebről érint bennünket. Ebben Körber ur — persze óvatos körülírással — zsákmányul odakinálja az álmaiban lappangó cseh-német koalíciónak — Magyarországot. Azt mondja a program, hogy az osztrák népeknek koncentrált erővel kell hozzálátniuk egyetemes gazdasági érdekeiknek megvédéséhez és előmozdításához. Ezeket az érdekeket — Körberék szerint — veszély fenyegeti „az európai iparviszonyok részéről“. Minden intelligens osztrák elérti azonnal, mire céloz a kormány-programnak ez a kitétele. Európáról beszél ugyan nagy általánosságban, de nyilvánvaló, hogy Európának csak egy kis részét gondolja és szűrgelja: azt, amely a Kárpátoktól az Adriáig terjed. Ime, a pörére vetköztetett Körber-politika: „egyezkedjétek, fiuk, így könnyebben és eredményesebben gyűrjük majd le Magyarországot.“ A program — a sorok közt — azt tanácsolja a németeknek és a szlá-

voknak, kössenek fegyverszünetet arra a hét esztendőre, amely alatt létre kell hozni az új autonóm vámtarifát, az új külföldi szerződéseket és az új vámszövetséget. Mind a három ponton vissza kell szorítani Magyarországot gazdasági érdekeit. Az autonóm vámtarifánál az iparvámok következetes emelése és az agrárvámok lenyomása által. A külföldi szerződéseknél a nyerstermények kivételének és az iparcikké behozatalának meghusítása által. A vámszövetség pedig olyan politikának érvényre hozása által, amely továbbra is megengedi Ausztriának, hogy fejlessze a maga mezőgazdaságát, ellenben Magyarországon a jövőben is lehetetlenné teszi a hathatós iparfejlesztést. Hétéves békét akar Körber Ausztriában, hogy Magyarország legyen a vesztes fél az ellene megindítandó hétéves háboruban.

Váltig mondjuk, hogy okuljunk mi is ezen a törekvésen, amely Ausztriában immár magához ragadta a kormányzati hatalmat. Sorakozzunk mi is, amint sorakoznak mi ellenünk a szomszédban. Pártjaink hadd ápolják egymás közt a lojalitásnak azt a szellemét, amelyet a Széll Kálmán kormányzata inaugurált. S magukban az egyes pártokban is csökkenjen minden surlódás, a pártkötelek szolidaritását pecsételje meg a lelkek szolidaritása. Mert azt követeli az ország létérdeke, hogy e küzdelmes időben, amelyben egész gazdasági jövőnk felett fog a kocka eldőlni, a magyar közélet minden egyes tényezője szilárdul állja meg a helyét s egész erővel tegye meg egész köteleességét. Erre a feladatra pedig csak az képesíti a pártokat, ha belső kontroverziák nem bontják meg egységüket s akaratauk teljes összhangjában nyujtanak biztosítékot a nemzeti tetterő fogantatjának. Hirdetjük és

TÁRCA.

Klein Abel.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Klein Ábel foltozó szabó volt és vegyileg piszkolta össze a ruhákat, amiket diákok meg mesterlegények vittek hozzá, hogy új öltözet, legyen belőlük a mester kezében. Klein Ábel egyetlen ember volt, bár ő maga nem hitte el. Csak néha egy-egy aggodalmasabb pillanatban gondolkodott el azon, hogy miért nem sikerül neki semmi. Ilyenkor a kezeit vizsgálta. Talán ezekben van a hiba, vagy talán a masinában, ami az ajtó mellett dülöngött, bár az egyik lábát derekasan megtámogatta egy téglával a mester. Ruhát, már mint egész rend ruhát ezek után nem is vállalt fel a mester. A hánször csak vállalkozott rá, mindig a nyakán maradt a munka. Visszadobták a kuncsaftok. — Ez kábát, ez meg nadrág? — kérdezték s ilyenkor a kis bicogó szabó homloka tele termett redővel, mintha hirtelen, sűrűn felszántották volna és a kezeire pislogott meg a masinára. Nem is annyira a kuncsaft, mint inkább az asszony előt szőgyenletten rettentően a dolgot. Az inas is vigyorgott a sarokban s belebujt valami rongy posztóba, amiből penész párállott ki s csak félszemmel, alattomosan figyelte a mestert. Ilyenformán szép lassan odáig jutott Klein Ábel, hogy beszélni se mert. Rögtön rációlt az asszony s visszacáfolni nem igen lehetett, mert hát csámpás, mindenképpen fonák legény volt Klein Ábel, most már neki magának is el kellett ismerni.

A dolgoknak ebben az állapotában gondolt arra, hogy ha már semmiképpen sem megy a

szabóság, kocsmával kellene próbálni. Mondta is az asszonynak:

— Én csak borért járnék ki Csömörrre, meg tovább is. Első kézből. . .

— Aztán meginnád.

— Dehogy innám. Tudod, hogy nem kedvelem az italt.

— Elkártyáznád a pénzt.

— Ne félj attól. — Te itthon vezetnéd az üzletet. Nem is lehet jobba fogni, mint a kocsmá. Az ember spórolhat ruhában meg topánkában, de enni kell, inni kell. Valami olyan üzlet kellene, amiben az ur is jól érzi magát, meg a közönséges népek is.

— Hagyjál nekem békét.

Klein Ábelnek a feje azonban ugy volt berendezve, hogy ami elkezdett motoszkálni benne, az újra meg újra belebotlott a szegény kis eszibe s zaklatta meg esiklandozta, míg újra nem szólt Klein Ábel. Mikor újra előhozta a kocsmát, már valamieskét engedékenyebb volt az asszony. S ez nagy szó, mert nem afféle asszony volt, amilyen egy efféle szabóhoz illendő volna. Szép nagy dáma, akinek aranyozott ezüst lánc pihent a duzzadt nagy keblén, vastag kővér nyaka volt és szép teli nagy kerek arca, amin csak éppen az volt a hiba, hogy vizenyősek, álmosformák voltak a szemei. Mindazonáltal az ura mellett királyi módon megjelenés volt s valahogy olyanformán tárgyalt is a vézna kis emberrel, mintha különös kegyképpen ereszkednék le egy-két szóra hozzá.

— Hát a pénzt honnan veszed?

— Pénz, hát az baj, hát azt valahonnan kell venni. . . — nyögött a kis szabó.

— Ostoba beszéd. Honnan? Erre felelj.

Klein Ábel motyogott valamit, hogy hát a jó Isten tudja s elhúzódott az inas mellé. Félénken pislogott ki a sarokból s aznapra, de még a másira is vége lett a beszédnek a kocsmáról.

Aztán egyszerre csak minden bevezetés nélkül azt mondta egyszer:

— Fel kellene venni interesre.

— Ki ad neked?

— Ki, ki . . . Az éppen a kérdés.

Akkor aztán az asszony állott elő valamivel, de előbb elküldte az inast egy pohár sörrel. Szerette a sört meg a libamáját, meg a libamellet és jó puha husokat. . . S mindig a maga erszényéből hozatott és mindig csak magának. Az ura nem is tulságos irigységgel nézte. Inkább örült annak, hogy olyan jó étvágya van s ő maga is kortyogott, amikor az asszony egyszerre leitta a pohár sört s aztán megelégedés ült a nagy kerek arcára. Klein Ábel az igénytelen, féltlen, nyavalyás ember mértékten nagy szerelmével szerette az asszonyt. Dehogy is mert volna még csak gondolni is arra, hogy valami nem jól van téve, amit ez a szép nagy, fehér testű nő megeselepszik. Bámulta s mivelhogy érezte a maga hitványágát, néha olyanformán közeledett hozzá, hogy a ruhaszekrényébe bujt, a szoknyái közé és elbódult s valami olyast hitt, hogy magából az asszonyból szívja magába a párat, ami roppant nagy gyönyörűség lehet egy arravaló embernek. Már tudniillik olyannak, aki nem a válláig ér ennek a szép nagy teremtesnek, aki meri ölelni, megszorítani a derekát úgy, hogy kettétörjön a karjaiban. . . De hát nagyon rongyos kicsi ember volt Klein Ábel.

— Hát meglesz a pénz, ha akarod. — mondta az asszony, amikor kiment a boltból az inas. — Kérek Sztankoviestól. . .

Az ember hebegve tiltakozott.

— Ne . . . nem. Az istenért. . .

— Már én pedig kérek. Utalom ezt az odut, ki akarok menni belőle. Ha te kocsmát akarsz, hát legyen kocsmá. Nem bánom, akármilyen, csak-hogy ne téged nézzelek egész nap, ahogy itt botorkálsz.

— Hát aztán megint ugy lesz?

követeljük a *nemzeti koncentráció politikáját*, amelyben a közelet árnyalatai minden egyéb tekintet alá rendelve az erőtűjtés érdekének. Halványuljon el minden jogosulatlan emlék és fogjon össze minden jogosult ambíció közéletünkben: csakis így arathatunk diadalt a küszöbön álló nehéz küzdelmekben.

BELFÖLD.

A hadilétszám felemelése. A *Neues Wiener Tagblatt* holnapki száma — mint tudósítónk Bécsből táviratozza — hadilétszám felemeléséről a következőket fogja közölni:

A magyar parlamentben tegnap egész határozottsággal hangsúlyozták ellenléki szónokok, hogy a delegációk már májusban tárgyalni fogják a hadilétszám felemelésével járó költségvetést, amelyet a közös hadügyminisztérium már összeállított. Katonai körökben nem tagadják, hogy a hadilétszám felemelése tervbe van véve, noha hivatalosan hallgatnak is róla. Sem a közös hadügyminiszter, sem a magyar honvédelmi miniszter nem utasítottak el maguktól ezt az ideát, amely nem is új, mert a közös hadügyminisztérium lépést akar tartani más államokkal, így Franciaországgal is, ahol ez a reform már létre is jött. Bővebbet erről sem Budapesten, sem Bécsben nem tudnak. Azt azonban határozottan hangsúlyozzuk, hogy a törvényjavaslat még nincs kidolgozva s a közös minisztériumokban a jövő delegációra nem készülődnek.

Szell Kálmán a napidíjasokért. Szell Kálmán, mint belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelyvel a tárcája körében alkalmazott napidíjasok szolgálati viszonyait rendezi. Ebben a rendeletben éppen annyi a humanizmus, mint az okosság. Az államszolgálat szegény páriáinak a sorsát türethetőbbé teszi, e mellett a napidíjasokra nézve bizonyos felelősséget s állapít meg. Ezt a felelősséget, azt hisszük, könnyen fogják viselni, ha egyszer a sorsukat is inkább elviselhetik, mint eddig. A rendelet főbb intézkedései ezek:

A napidíjasokat írásbeli értesítéssel veszik fel, írásbeli értesítéssel mondanak fel nekik. A napidíjas ezután, ha csak sulyos beszámítás alá tartozó vétség nem követ el, csak alapos okból és egy havi felmondási idő letelével bocsátható el. Eddig a napi díjas az irodafőnök önkényének volt kitéve. A napidíj minimuma a fővárosban 2 korona; a vidéken 1 korona 60 fillér. Igazolt betegség esetén, a betegség első hónapjára teljes napidíjat megkapja a napidíjas; azután fel szállalékát. Betegség miatt csak akkor bocsátható el a szolgálatból a napidíjast, ha hat hónapig nem jelentkezik szolgálatra. Tudvalegőleg hosszabb szolgálat után egy két évvel ezelőt hozott törvény értelmében, a napidíjas

— Ugy lesz, ahogy lesz. Neked lesz mit enni s egyébbel ne törődj. Mit akarsz te velem? Mit? Csak nem gondold, hogy az egész életemet veled töltöm el. — Az utca tulsó oldaláról már jött a gyerek a sörrel. Az asszony látta, de mielőtt ideérne, még mondani akart valamit. — Hogy megmenekültél a tömlőtől, nekem köszönheted. Hát ezzel vége. Erted!

Klein Ábel úgy bólogatott a fejével, mintha száraz vékony kocsonyon ingana valami nehéz gumó s keservesen sóhajtott.

- Bár ne adna.
- Majd ad, biztos lehetsz benne.
- Hátha...
- Nincs itt hátha.

II.

A tömlő... Közel állott hozzá Klein Ábel. Sztankovics urnál volt inas, aztán meg legény. Roppant szép nagy üzletben, amiben csupa kesz ruha volt hosszú tömött sorokban s lenn meg fenn nagy műhelyek, raktárak. Sztankovics ur nem is volt szabó, csak éppen hogy sok pénze volt neki, hát ebbe az üzletbe tette a vagyonát egy részét. Nagy vörös ember volt. Tömött, vastag bajusza, haja meg a kezén a szőrök, minden vörös rajta s erőszakos, hangos szavú ember. Ennek az embernek a boltjában bicegett a kis szegény szabó, meg néha elment pénzért erre-arra. Számlákkal, meg még pakkokat is küldözgette haza vele a szabász urék. meg az üzletvezető. Kicsi fizetéses, vedlett fiú volt már akkor is.

Mikor egyszer néhány számlát beváltott, valami olyan kávéházba tévedt, amelyikben kártyáztak. Csupa nagyon tisztességes formájú ur,

nvugdiját is kap. Tíz év után 200 koronát, 20 év után 400 koronát, 30 év után 500 koronát, 40 év után 600 koronát. De igen fontos ennek a szolgálata utasításnak ama rendelkezése, mely a napidíjas esküjére vonatkozik. Ebben az esküben a napidíjas erős esküt tesz a hivatalos titoktartásra és ezért büntetőjogiilag felelős, mint bármely tisztviselő.

Gróf Patthyány Tivadar memoránduma. Gróf Patthyány Tivadar országgyűlési képviselő a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

A *Magyarország* mai számában a trieszti *Piccolo* nyomán közlések tesznek a flumei függő kérdések rendezése tárgyában a miniszterelnök urhoz intézett előterjesztésem állítólagos tartalmáról. Erre egyszerűen kijelentem, hogy jelzett előterjesztésemben a közlemény tartalmából egy szó sem foglaltatik.

Budapest, 1900. január 20-án.

Gróf Patthyány Tivadar
Fiume város országgyűlési képviselője.

A radnai mandátum. Aradról és Radnáról távirati hírek érkeznek a radnai kerületben már meginduló választási mozgalomról. E mozgalomnak az a feltevése adott lökést, hogy az aradi megüresedett közjegyzői állásra *Beles* János fog kinevezettni. Értesülésünk szerint ez állás betöltése tekintetében az igazságügyminiszter még nem határozott és így ez a mozgalom még legelőbb is korai.

A *Keleti Értesítő* című könyvatos tudósítónak jelentik Aradról: A radnai kerületben, noha *Beles* János hivatalosan még be sem jelentette mandátumáról való lemondását, máris megindult a választási mozgalom. A szabadelvű párt zöme nagy lelkesedéssel *Nemess* Zsigmond aradi ügyvédet jelöli, kinek megválasztása annál valószínűbb, mert gróf *Zselénszky* Róbert, kinek jelöltetését néhány lap közölte, tulzó agrárius nézetei miatt a szabadelvűpárt támogatására úgy sem számíthatna.

A képviselőház közigazgatási bizottsága *Hovánszky* Nandor elnöklete alatt tartott mai ülésében tárgyalás alá vette az országgyűlési képviselőválasztói jog gyakorlásának némely kizárólagos pontját és telenet érintő rendelkezéséről szóló törvényjavaslatot s azt *Belitska* Béni előző ismertetése alapján elfogadta. A javaslatnak a Hazban való képviselésével *Belitska* Béni előadót bizták meg.

A telepítés reformja.

— A telepítési anket harmadik napja. —

Budapest, január 20.

Folyvást fokozódó érdeklődéssel tanácskozik a telepítési anketre meghívottak előkelő testülete a szociálpolitika és nemzeti ügy nagy kérdése felett. A tárgyalások mai harmadik napján is a figyelemreméltó felszólalások hosszu sora hangzott el, melyek a földmivélsügyi miniszter nagy akciójához igen sok életrevaló

akikről az ember föl se merné tételezni azt, hogy úgy tudnak bánni a kártyával, ahogy nekik tetszik. S ezek az urak abban a szerencsében részesítették a szegény szabó legényt, hogy kártyáznai hívták. Klein Ábel boldogan mosolygott — s elveszítette a Sztankovics ur pénzét. Csak akkor értette meg, hogy mi történt vele, amikor kiment a kávéházból s megindult a szép, nagy üzlet felé, aminek a hosszu sor ablaka földszinten, emeleten, pincében már mind világos volt. Egy darabig nézte a nagy világosságot, aztán el akart rohanni valamerre, de nem bírta a lába. Hát csak neki indult a boltnak, aztán meg be az irodába. Elmondott mindent. Erre az üzletvezető karon fogta s a kis vaslépcsőn fölvitte az emeletre a Sztankovics ur bűrójába.

Az ideig itt még soha se volt. Fényes szép kis szoba volt ez, csupa diványok, nagy székek s egy roppant nagy asztalon sok írás. Sztankovics ur hirtelen átlátta a helyzetet s kurtán szólott oda az üzletvezetőnek:

— Hozzon rendőrt.

Mikor kiment a hivatalnok, utána kiáltott:

— Várjon.

Azzal tetőtől-talpig mustrálta a remegő embert s valamin gondolkodott. Egyszerre megragadta a vállánál fogva Klein Ábelt s a sarokba húzta, a kályha mellé és halkán beszélni kezdett neki.

— Mi tetszik jobban magának, ha bezáratom vagy ha futni engedem? Nekem az a pár száz forint nem sokat számít, de maga biztosan kap érte egy pár esztendő. Hát mondok magának valamit. Mehet, a merre a szemével lát, ha elvesz egy leányt. Lujjának hívják, fenn dolgozik a női terebben. Elveszi?

óhajtást és véleményt fűztek. A felszólalók valamennyien a legkülönbözőbb szempontokból világították meg a telepítés kérdését, sőt egyik-másik új irányelveket vitt bele a vitába, amely eddig a tiszta szabadelvűséget szemmel tartva kívánta megoldani a második honalapítás nagy problémáját. Ezért keltek fel tényleg gróf *Károlyi* Sándor és *Zselénszky* Róbert beszédei, melyek az eddigi vita emelkedett színvonalára és előkelő tartalmával szemben egészen új hangot ütöttek meg. A retrográd irányzat szószólói voltak ők, de felkapott jelszavaik senkit meg nem téveszthetnek, a minthogy ott az értekezleten is szisztematikus állnak rozsdamarta felfogásokkal. Lesz módunkban még visszatérni álláspontjukra, de már most kijelentjük, hogy a telepítés problémájának megoldását nem tudjuk másképpen el sem képzelni, mint liberális szemlében. Csak ez felel meg a nemzeti közvélemény akaratának és ez biztosíthatja a nemes akció sikerét. Inkább maradjon minden a régi ben, semhogy a mai birtokviszonyok javításában melegágyát vessük a lovagvárok újra kísérő szemlének. A többi szónokok közül kivált *Hóiby* Pál beszéde, aki az időhöz kötött bérleti rendszer mellett beszélt nagy hatással.

Az ülés megnyitása után az elnök *miniszter* *Károlyi* Sándor grófot hívta fel szólásra.

Károlyi Sándor gróf: Az akció keretét pénzügyi szempontból szükségképpen szűkre kell szabni, annál is inkább, mert a telepítést bizonyos vagyoni képességet okvetlenül meg kell kívánni.

Bekicsés-csel szemben megjegyzik, hogy kivételes törvényt hozni a telepítésre nézve nem tartaná indokoltnak, de a szétdarabolást és a vagyonnak kiskorúak részére való átadását, valamint a telepítési bizottság által kifogásolt egyén részére való eladást a szerződésbe felelő kizárólagos megakadályozandónak tartja.

A kisbirtokosok telepítésénél szükség van oly pénzügyi intézetre, mely olyanforma privilegiumokkal volna felruházva, mint a magyar földhitelintézet s a kisbirtokosok országos földhitelintézete. Ez körülbelül 75%-át az értékek adná kölcsön, amelyet a föltől az állam hajtana be; nem a tőkét exequat, hanem annak a járulékat és ezért a járulékart az illető telepítési bizottság esetleg másnak adhassa a birtokot. 25%-át az értékek az illető telepes minden esetre hozza magával.

A telepítésre nemzetiségi szempontból is nagy sulyt helyez, de annak a szempontnak sokkal jobban megfelelné, ha a román, szidó és a német invázióval szemben az illető vidékekre művelt középbirtokosokat telepítenék és az adókedvezményekkel stb. támogatnák őket.

Mandello Gyula: Nem célszerű a telepítés kérdését elsősorban nemzetiség-politikai kérdésként odalátni, mert az gazdasági és szociálpolitikai kérdés. Óhajta, hogy nálunk az agrár-törvényeknek egész kodex teremtésének.

Dr. Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter *Mandello* egy megjegyzésére reflektálva kijelenti, hogy a magánigazok kodifikáló bizottságra nézve az igazságügyminiszteről biztosítást nyert, hogy mi-

A kis rongyos ember bután bámult Sztankovics urra, úgy látszik, hogy nem értette meg hirtelen a dolgot, mert a nagy vörös urnak ismételni kellett a kérdést.

— Elveszi?

Klein Ábel nagyot sóhajtott s háládatosan pislogott.

— Nos?

— El, el, kérem.

— Még pénzt is adok. Csinálhat vele valami kis üzletet.

Igy esett meg a házasság.

Az esküvő után vagy hat hónappal gyereke született az asszonynak. Akkor kissé szomorúan ödögött az utcákon a kis szabó. Hanem a pronytyban volt tisztesség bőven. Hirtelen meg is halt és azóta elmult már vagy hat esztendő. A kis szabó pedig kurta eszű emberke volt, gondolkozni se akart. Lassan-lassan bávány lett neki ez a szép asszony. Az ő rongyos kis boltjában ilyen nagy egészséges kövérség. És aztán nem törődött semmi egyébbel. Egy ilyen kis nyomorék emberke csak nem kívánhatja, hogy férfinak nézze az asszonyt. Csakugyan nem kívánhatja... És aztán hiszen úgy látszik, hogy nincs is semmi már köztük... Vagy hogyha van, hát ő csak nem kérheti az asszonytól számon a napját meg az éjszakáját, ő, aki úgy vette el feleségnek, hogy megmenekült a tömlőtől az által... Ő csak sóhajtott szegény, és elkezdett remegni benne a nagy vagyakozás a szép asszony iránt, melege lett s romélni kezdett, hogy ha még sokáig együtt élnek így egy oduban, ahol ha mozdulnak, már érinteniök kell egymást, talán csak mégis egyszer férfinak, em-

MOLL SEIDLITZ POR
felhőmentes háztiszta mindama gyomorba jognál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (plémbirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható. MOLL készítmény kérendő.

pozitív irányban fog a kodifikáció megindulni, de a kodifikáció érdekében fog a mezőgazdasági érdekei védelmére vétesseken Jelenti továbbá a miniszter Lukács Béla írásban kívánja véleményét be-
Mihelyt beérkezik, ki fog nyomtatni és ki fog
Bedő Albert írásban adja be véleményét, azon-
álláspontról röviden szóval is meg akarja vilá-
Azok közé tartozik, akik a földműves-munká-
országos megtelepítést kívánják. Hiszi, hogy
kevés kölséggel el is érhetjük. Bar híve az
szabadságnak, mégis szükségesnek tartja,
nem kisbirtokoknak öröklési és birtokjogi vi-
ezen kisbirtokokhoz hasonlóan rendeztesse. A széke-
törvényhozásilag rendeztesse. A széke-
telepítés a telepítésbe való bevonását olyan értele-
m, hogy az Oláhországba menő elem telepítésé-
re, azt azonban nem tartja megengedhetőnek,
a Székelyföldön amugy is csekély számú la-
ság az Alföldre telepítésnek.
Makfalva Géza: Az látja, hogy a magyarság
közében nagy akcióra van szükség az idegen nem-
ségekkel szemben. A jelen körülmények közt az
feladata a telepítési ügy intézése, de a magán-
telepítést sem tartja egészen kizárandónak. A tele-
pítés csak pénzre tart szükségesnek, mert ha pénz
akkor kárpunk ma'd embert is, földet is. (He-
telepítésekkel első sorban olyan vidéke-
kell létesíteni, ahol a telepítés nemzeti szempont-
tal is szolgál.
Pap Géza: Dél-Magyarországon újabb telepek
létesítést nem tartana helyesnek, hanem csupán a
létező telepek vagyoni erősítését óhajtja.
A telepek felállításáról csak az erdélyi részekben
Pelső-Magyarországon lenet szó. Felülentül az
telepítés híve. Ha pedig kivételesen megem-
tetnék a magántelepítést, az csak olyan feltételek
kell legyen eszközölhető, mint az állami telepítés
teljesen függővé az állam jóváhagyásától. A te-
lepes lelett az állami felügyeletet fenntartaná to-
tra is, de a közvetlen intézkedés jogát egy királyi
intézményre óhajtana átruházni. A kincstar
birtokokat, ha telepítésre alkalmasak, nemzeti
szempontból alkalmasaknak tartja; azonban
a másodosorban, első sorban kiserelendőknek véli
birtokokkal, ahol a telepítésre szükség van.
Telepítéshez szükséges birtokokat nem akaria
átadás utján megszerezni, hanem megvásároltati
tja az eladó birtokokat. A vagyonképesítést ok-
latol megköveteli. A leghelyesebb eljárás külön-
a parcellázás. Végül azt a kerést intézi a mi-
gerez, hogy a torontalmegyei telepeket részese-
ségeben is támogatásban.
Holtay Pál: Nem tartja kívánatosnak, hogy a
telepítési tevékenység nagyobb mérvben folytatassék,
eddig folytatott; a magántelepítést csak a
munkák esetekben tartja megengedendőnek és nem
pézen sem az örököslelti rendszer, sem a feles-
dószert behozatalát. Szükségesnek tartja azonban,
hogy a meglévő telepek gondozására a legnagyobb
elem fordítassék. Elismeri, hogy a kormány a
telepítések közül eddig minden esetre megtette kö-
szességét, azonban az eddigi telepítéseknek elért si-
ker semminemű arányban sem állanak a hozott
korlatokkal. Ezért a telepítések eddigi módját elej-
zőnek tartja.
Az örököslelti rendszert ellenzi azért, mert a
jelenkoros nem élezi azt a hasznát, amelyet a föld-
emelőket értékeiből később nyerhetne. A feles-
dószert ellensége azért, mert e rendszer mellett
leres gazdálkodás teljesen ki van zárva Szüksé-

gesnek tartja azonban, hogy azok a célok, amelyeket
a kormány a telepek létesítése által kitűzött, éresse-
nek el más uton. Például időköz közt 10—12 évre
szóló bérleti rendszerek által és úgy, hogy a bérle-
tek tanyai gazdálkodásra adassanak át az illetőknek.
A mostani telepekre az annuitás mellett nagy
közteher nehezedik, amelyet alig képesek viselni.
Ezeket a terheket le kell venni a telepesek válláról.
Erre pedig a legjobb mód a tanyai rendszer beho-
zatala. Az az ember, aki a községben tönkre megy,
gyarapodik és prosperál a tanyai gazdálkodás mel-
lett. Az a tanyai ember ahhoz a községhez csatlako-
zik, amellyel a legjobban meg tud alkudni. (Moz-
gás.) Az a pusztai lakó továbbá nem építkezik olyan
drágán, mint a községi lakó, akinek a beköltözésekor
6—800 forintért lakóházat kell építeni, ami már előre
leköti erejét. A tanyai gazdálkodó jobban kihasználja
a maga idejét, jobban értékesíti gazdasági mellék-
termékeit, sokkal olcsóbban él, nem koreszmázik
annyit, mint a községbeli. A miniszter jelenlétében
felelt egy telepet, amely nem boldogul; szólv
tudja, hogy ebben a telepben a koreszmáros nagyon
jól boldogul, sőt azt is tudja, hogy mult évben a
telep tancmestert is tartott. (Derülttség.)
Felhozzák ellenvetésül, hogy a tanyai lakó
nemzeti szempontból nem tud olyan hatást gyakor-
olni, mint a falusi lakó. Szólv éppen az ellenkező-
jéről győződött meg. Nincs Magyarországon az a
varos, amely úgy magyarsítana mint a tanya.
Ellenvetésül hozzák fel azt is, hogy a bérli elrontja
a földet és hogy a bérlinek egzisztenciája a bérlet
lejárta után nincs biztosítva. Erre nézve felhozza,
hogy Koburg herceg egyik birtokát, amely 6—6 évre
van bérbe adva, minden bérlet-megújítás alkalmával
drágábban veszik bérbe, mint azelőtt, ami éppensé-
ggel nem bizonyítja azt, hogy a bérli elrontja a föl-
det. De biztosítja ez a rendszer a bérli egzisztenciá-
ját is, mert a bérli nem igen szoktak a bérletéből
kiültetni.
Különbön is a statisztika azt mutatja, hogy a
bérli a bérletből sokkal kisebb arányban távoznak,
mint a telepesek a telepekről. Meg van győződve
róla, hogy ez a rendszer keresztül fog menni nálunk
is, amint keresztülment más országokban, akár te-
nyeken intézkedéseket, akár nem; de az okos, előre-
látó államférfiak az életet megelőzni igyekeznek, hogy
könnyebben keresztülvihető legyen, amire az élet
ugyis rávet. (Eljenzés.)
Lippelt Gusztáv főispán: A középosztály sor-
sát ajánlja a miniszter figyelmébe. Azt a kártyázó,
cigányozó középosztályt, amelyet annyit korholtak,
elsőpörre már a társadalmi rend. Szomorú számok
azok, amelyek a középosztály pusztulását mutatják.
Telepítés által a bajt orvosolhatónak nem tartja; csa-
lakozik ugyan Makfalva azon álláspontjához, amely
szerint minden telep elbeállításnak egy közép bir-
tokos, aki a telepeseknek egyuttal munkaadója; de
gyökeresen a középosztály bajján csak egy törvény-
hozásilag szervezett bérletrendszer segíthetne; a kö-
zéposztály vagyoni maradványait kellő szorgalom
mellett így lehet a legzadásosabban értékesíteni.
A kormányzat egyes azzaink egyetértőleg kellene
közvetíteni a középosztály támogatására. A vallás-
és közoktatásügyi miniszter alkalhatna internátus-
okat, amelyekben kevesebbe kerülne a nevelés. A
honvédelmi kormányzat hatna arra, hogy pl. felügye-
let gyakoroltassék abban a tekintetben, hogy az egy-
évi önkéntesek ne urizóljanak annyira, amint ma történik.
A helyügyi kormányzat megszüntethető a középbir-
tokra nehezítő terhek aránytalanságait. A pénzügyi

kormányzat gondoskodhatik a hitelügyek olosobb
kielégítéséről.
Zse-enski Róbert gróf ellenzi a telepítési tevé-
kenység nagyobb mérvben való folytatását. Az utóbbi
idő rohamos parcellázásait nem tartja előnyöseknak.
Általában elég jóknak találja Magyarországon a bir-
tokviszonyokat és ezeket tulronamosan megbolygatva
szintén nem szeretné látni.
Gondoskodni kell a középbirtokosság és pa-
rasztribirtokosság fenntartásáról; ez sokkal fontosabb
kérdés, mint a telepítési ügynek fejlesztése. Telepi-
teni csak ott lehet, hol a föld szűz erőben és jófor-
mán ingyen kapható. Nem akar ezzel akadályt gör-
zíteni a természetszerűleg összeálló telepítésnek és
parcellázásnak, különösen a mi erkölcsi testületek
vagyontal illeti, mert ezek mindig a legrosszabb gaz-
dák, de az állam közvetlen beavatkozását e téren
perhorreszkálja; csupán a visszavetések ellenében óhaj-
tana törvényhozási intézkedéseket.
Darányi Ignác miniszter az értekezlet folytatá-
sát holnap, vasárnap délután 1/4 órára tűzi. Szólrá-
sát vannak még jegyezve: Bartha Miklós, Asóth Ján-
nos, Fellner Frigyes, Emödy József, Dévay Ignác,
Forster Géza, Szily Pongrác, Fogány Károly, Hegedüs
Loránt, Vadnay Andor, Rubinek Gyula, Baross Karoly,
Rákosi Jenő és Kovácsy Sándor.

KÜLFÖLD.

Az új osztrák kormány.

Budapest, január 20.

A Koerber-minisztérium kinevezése ma me-
jelent a bécsi hivatalos lapban s délelőtt az új
miniszterek letették az esküt s azután kihallga-
táson voltak ő felségénél. A hivatalos lap esti
kiadása, a Wiener Abendpost a mai szám élén
közli az új kormány programját:
Az ő felsége bizalmából meghívott új kormány
legfontosabb feladatát a nemzetiségi viszály egyet-
értő elintézésében, kulturális misszióját pedig az
összes erőnek az állam felvirágoztatására való
egyítésében látja. A nemzetiségi harcok, amelyek
már magukban véve is, de különösen huzamosa-
guknál fogva annyira sajnálatosak, a kedélyeket
egyoldalú politikai szenvedélyre ragadták, a nép
tehetségét, amelynek sok téren pozitív áldásos mun-
kát kellett volna kifejtene, lekötötték, a társa-
dalmi életet megromtották és még olyan érdekeket
is háttérbe szorítottak, amelyek valamennyi néptörze-
nek közös érdekei. E nagy károk felismerése minden
komoly körben utat tört annak a meggyőződésnek,
hogy mellőzhetetlenül szükséges a nemzetiségi harc
megszüntetése vagy legalább jelentékeny enyhítése
és közintézményeinknek újabb rázkódástól való meg-
óvása. A legutóbbi évek tapasztalatai megmutatták,
hogy nemzetiségi kérdésekben csak az tarthatja
magát, ami az érdekeltek megegyező akaratából
ered. A minden oldalon való kénytelenség és
az állam létfeltételei által parancsolt áldozatkés-
ség becsületes kiegyezést tehet lehetővé a vitás
nemzetiségi kérdésekre nézve. A kormány abban
a nézetben van, hogy a viszonyok tisztázásához és
kibontakozásához nagyban hozzájárulhat az, hogyha
a vitás kérdéseket azonnal a gyakorlati javaslatok
terére viszik. A kormány tehát már a legközelebbi
napokban fel fogja hívni az érdekeltektől, hogy
bizalmi férfiakat küldjenek egy Bécsben tartandó
konferenciára, amelyen a kormány, a tanácskozás-
ban maga is aktív részt véve, több konkrét javas-
latot fog előterjesztetni az ellentétek kiegyenítésére.
Az azután egybehírvandó reichsrath első feladatának
egyike az lesz, hogy a maga hatáskörében e tárgya-
lások eredményei alapján határozatot hozzon a szó-
ban forgó kérdésekről.
A minisztérium politikai akciójával minden más
téren is élénk kezdeményezés fog karöltve járni.
Legnagyobb gondoskodást kívánunk különösen a
gazdasági viszonyok. Ámbár a kellő előfeltételek
bőségeseen megvannak, produktív tevékenységünk
fejlődése nagyon meg van akasztva és nagy kárt
szonved a nemzetiségi viszály következményei miatt.
Éppen olyan időpontban, amikor az ipar világhelye-
zete fokozott munkára és az összes erők egye-
sítésére ösztönöz, nálunk a nemzetiségi harc meg-
bénítja és lekötli őket. Ezeket az erőket fel-
szabadítani és az összesség jólétének és társadalmi
haladásának szolgálatába állítani, oly gondolat,
amely kell, hogy minden hazafi szívére hevítse. Időt
kell szerezni az államnak, hogy magához térjen,
amely idő, ha a pártok okos önmérséklettel felhasz-
nálnák, előkészítheti az átmenetet jobb napokra.

nek nézi őt is az asszony — és keservesen
fogott:
— Bár ne adna.
III.
Pedig adott.
Már másnap azzal jött vissza az asszony,
egy megvan a pénz. A szabó komoran huzódott
az a szögletben s tonakul, idétlenül fércelt va-
a hosszú fekete kabátot, ami úgy lógott le a
emberkérdől messze el a földön, mint valami
szüpepel. Föl se nézett a munkából. Délután
asszony szépen felöltözött s elment. Azt
mondta, hogy valami alkalmas helviség után
Későn jött haza, de még sem talált aznap
ant, ami kedvére való lett volna. Másnap
elment s most már mindennap. A kis
bőrűes, ványadt képét eltorzította a ke-
ség és a kín, a hogy utána nézett, aztán
sárgaság duhvel feküdt neki a rongyoknak és
vart, hogy belekábult s már nem is látta,
gy mit csinál.
Aztán azt mondta az asszony, hogy van
a helyiség s egész nap nem volt odahaza egy
óra se. Rendezkedett valahol, ahol majd
gyújtják a koresmát. A kis szabó pedig kábán
fogott a boltban... Nem érezte magát selo-
n se, olyan egyedül volt. Aztán vette a ka-
p s elment ő is.
Egyszer aztán azt mondta az asszony, hogy
abban van a kocsma. Ki kell nyitni. S vitte az
ant úgy, hogy ő ment elől, hátul meg az ember
ami kosárral, amibe még üvegholmit vásárolt
uton. Pár pereig, míg megindultak, azt hitte
abban szabó, hogy ő most már koresmáros-gazda

Alkalmi
KISS JÓZSEF összes költeményei.
ELSŐ TELJES, OLCSÓ KIADÁS 6. ezer. Tartalmazza: a JEHOVA és a MESE a varrógépről című költeményeket is. —
Ára díszes, egész vászonkötésben 1 frt 50 krajcár. I frt 60 kr előleges utalványozása esetén bérmentve küldi
SINGER és WOLFNER Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Összinté és becsületes megegyezési politika, az idő gyorsabb érverésétől áthatott, szilárd, pártatlan kormányzat és a termelés emelésére és terjesztésére irányuló minden törekvés előmozdítása, ezek az új kormány célpontjai és ebben reméli bizalommal a lakosság valamennyi osztályának támogatását.

Bécs, január 20.

A Vaterland mai vezércikkében kissé gyanus módon dicséri fel az új kormány egyes tagjainak kiváló személyi tulajdonságait és különösen annak tulajdonit nagy jelentőséget, hogy a kormányban a nemzetiségek tárca nélküli miniszterei is helyet foglalnak.

A Nar. Listy ezzel szemben kijelenti, hogy az a körülmény, hogy Rezek cseh miniszteri tárcát vállalt, még abszolúte semmire sem kötelezi az ifjusegeket az új kormányval szemben. Rezek ur semmi egyéb, mint a korona bizalmi embere és a kormányelnökkel szemben a cseh népet nem obligálhatja semmire. Rezek tárcavállalása dacára az ifjusegek továbbra is mindenben megőrzik szabadságukat és függetlenségüket. Ha Körber azt akarja, hogy Rezek még egyéb is legyen, mint a felség bizalmi embere, juttassa őt olyan hatalom birtokába, amely a cseh nép jelentőségének megfelel.

Körber ma délelőtt megjelent a képviselőházban, ahol Fuchs házelnökkel hosszabb ideig táncoskozott.

Lemberg, január 20.

Az itteni lapok melegen üdvözik a Körber-kormányt, amelytől a helyzet szánalmasat remélik.

Prága, január 20.

A tartománygyűlés cseh és német képviselőinek klubjai ma este gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy 25-én fogják megvitatni azt a kérdést, vajjon küldjenek-e megbízottakat az egyezkedési konferenciára.

A háború.

Budapest, január 20.

Boer forrás szerint a döntő ütközet végbe ment a Tugelánál. Részleteket nem jelentenek, csupán az hallatszik, hogy Joubert tábornok megemmisítette Buller seregét. Bármilyen hihetetlennek látszik is ez a hír, az angolok eddigi vereségei után mégsem vethetjük el mint teljesen megbízhatatlant. Ha igaz a hírek csak a fele is, akkor be van bizonyítva, hogy a boerok látszólagos tétlenségökkel és színelte visszavonulásukkal csakugyan törbe csalták a lépemenő angol hadvezetőséget, amely újból képtelennek bizonyult feladata teljesítésére. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy a Trichard- és a Potgieters folyónál átkelt angol csapatok száma legalább 16.000 főre tehető, s ily haderőt rendes hadi eszközökkel egy nap alatt ugyanolyan erejű ellenség alig semmisíthet meg, még ha megveri is: akkor legalább is további részleteket kell bevárnunk, mielőtt ítéletet mondhatnánk. Az angolokat a katasztrófa — ha csakugyan erről van szó — úgy érthette, hogy futásra kényszerülve és a Tugelához szorulva, a visszafelé való átkelés megkísérlése alatt ontották rájuk a kitűnően lövő boerok a gyilkos tüzet. Ez azonban csak csupán sejtés.

Mai távirataink a következők:

(A Tugela mellől.)

London, január 20.

Hétfőn demonstráció volt Colensó mellett. Erről a demonstrációról egy boer távirat azt mondja, hogy az angolok nyilvánvalóan azért, hogy a folyó felső része felé való mozdulatot palástolják, a Colensóval szemben levő boer hadállást bombázták, de aztán visszavonultak, mivel a boerok a tüzelést nem viszonozták. Egy másik boer távirat szerint, amelyet január 16-ikén adtak föl a Ladysmithi táborban, a Ladysmithben ostromolt angolok kitörésre készülnek.

London, január 20.

A Times-nak jelentik Pietermaritzburgból 16-iki kelettel: Buller és Warren tábornokok említett hadereje sok gyalogságból, lovasságból áll. A Warren, Dundonald, Hyldiard, Clery és Hart parancsnoksága alatt álló hadak kitűnő állásokat foglaltak el, amelyek Ladysmith felé az egész völgyön uralkodnak. A csapatok egy része Chieveleyben maradt, hogy megakadályozza a boerokat abban, hogy Colensónál átkeljenek a Tugela folyón.

London, január 20.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Viljiens-Campból 18-iki kelettel: A múlt éjszaka nyugodtan telt el, csak az előőrsek tettek néhány lövést. Ma napkelte-

kor az angol csapatok még régi hadállásukban voltak s egy ágyút sem hoztak még át a folyón. A zwartskopi hegyhátról azonban másfél üteg ostromágyú bombázni kezdte a boerok állását. Öt óraker az ágyuzás igen erős volt.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Spearmans-Campból 19-iki kelettel: A hajóágyuk ma megszakításokkal bombázták az ellenség futóárkait. A Mount Aliceval szemben lévő halmokon csak néhány boert lehetett látni.

Pretória, január 20.

Hivatalos jelentés szerint az angol csapatok tegnap reggel két különböző ponton kezdtek meg az átkelést a Tugela folyón. Ütközést várható.

London, január 20.

A napok óta hirdett nagy ütközet tegnap még nem ment végbe, legalább a Spearmans-farmban tegnap este feladott táviratok még nem szólnak róla. A helyzet tehát még mindig változatlan. Warren seregét tizenöt ezer emberre becsülik.

Már most általánosan elismerik, hogy a boerok egészen el voltak készülve arra, hogy az angolokat a Potgieters Driften túl fogadják. Az angolok tőzomszédságában a sáncok mögött tízezer boer van. Az angol tábor tisztjei élénken vitakoznak arról, vajjon az ellenállás teljes hiányában, amelylyel a boerok az angolokat a folyón áteresztették, nem kell-e cselet keresni, de azért az angol táborban szerdán mégis sokan fogadtak kettőre egy ellen, hogy az angolok péntek estig felszabadítják Ladysmithet.

London, január 20.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a felső Tugela partján lévő Viljiens-Campból Lourenzo-Marquezen át 16-iki kelettel: Buller tábornok második mozdulata az volt, hogy egy páncélosvonat sok legénységgel és ágyúval a múlt éjjel Kolenzóba ment kémszemlére. Ezt heves ágyuzás követte, mire az angolok visszatértek a táborba. Egy boer megsebesült. A boerok nem viszonozták az ágyuzást. A Tugela folyón innen lakó kaffereket az angolok értesítették, hogy hagyják el a králokat. Az ütközet legközelebb megkezdődhetik.

London, január 20.

A Standard-nak táviratozzák Spearmans-Farmból 18-iki kelettel: Azt jelentik, hogy a boerok Colensóval szemben hétfőn, mikor látták, hogy Buller tábornok kizavarta őket hadállásukból, egy délre eső ponton átkeltek a Tugelán s a község összes házait fölgyjutották. Minthogy az angol csapatok Chieveleyből előnyomultak, a boerok visszavonultak a Colensóval egy vonalon álló dombokon lévő sáncaik közé. A brit gyalogság csatározva előnyomult a támadásra. A második harcban jöttek a tartalékok, míg a brit lovasság a jobbszárnyon egészen a folyóig kémszolgalatot végzett. A boeroknak Colensó mellett álló hadereje valószínűleg tetemesen gyöngült azzal, hogy erős csapatokat küldtek nyugatra, hogy Buller előnyomulását megakadályozzák. Gyorsan elhagyták a folyó mentén lévő sáncokat és a Colensóval szemben álló dombokat, miközben srapeljeink szétszórják őket. Estére Colensó mellett egy postalövésnyire már nem volt ellenség. Az angol haderő visszavonult Chieveleybe.

London, január 20.

A tegnapielőtti előnyomulásonál, amelyet Dundonald tábornok vezetett, a boerok az angolok tervével teljesen azonos eljárást akartak követni. Csakhogy az angolok megelőzték a boerokat. Mindkét félnek ugyanis az volt a szándéka, hogy a Kopjedombot elfoglalja. Dundonald tábornok érkezett elsőül a jelzett helyre. Később vagy kétszázhusz boer jött oda, a nélkül, hogy sejtelve lett volna arról, hogy ott már angolok vannak. Mikor megpillantották az ellenséget, azt hitték, hogy nincs nagyobb számú katonája, mint nekik és össze-csaptak vele, de minthogy az angolok pozíciója erősebb és száma nagyobb volt, a boeroknak vissza kellett vonulniuk.

London, január 20.

Lord Roberts és a hadügyminisztérium ma figyelmeztették Warren tábornokot, hogy vigyázzon, nehogy a boerok törbe csalják.

London, január 20.

A Reuter-ügynökség jelentik a Spearmans-farm melletti táborból: Ma reggel a balszárnyról a tábori ágyuk tüzelése hallatszott. Nyilván Warren tábornok bombázni kezdte a Tabanjama-hegyen lévő ellenséges sáncokat. Rövid ideig fegyvertüzelés is hallatszott. Az elfogott boerok közt van Krüger elnök egyik unokája is.

(Boer győzelem.)

Brüsszel, január 20.

Leyds, Transvaal képviselője közölte azokkal, akik tudakozták nála, hogy biztos tud-

mása szerint a boerok döntő győzelmet arattak Buller serege felett. Az angol hadügyi kormány már megkapta a jelentést a nagy vereségről, de eltitkolja. Joubert teljesen megemmisítette Buller hadseregét. Leyds azt is mondotta, hogy az angolok felkötötték a sebesült boer katonákat.

(Ladysmithből.)

London, január 20.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Ladysmithből Spearmans-Campot át 17-iki kelettel: Itt minden nyugodt. A helyzet változatlan. Tegnap Colensó a Springfield felől erős ágyuzás, a felszabadító csapatok ágyúinak dörgése hallatszott ide. Nagy hőség van.

(Béke-közvetítés.)

Róma, január 20.

A König gőzös ma Dél-Afrikából Nápolyba érkezett. A hajón van Macrum, az Egyesült-Államok pretóriai főkonzulja is, aki a Don Marzio nevű leány szerint először Rómába és Párisba és azután New Yorkba utazik, hogy Mac Kinley elnöknek adja Krüger elnök levelét, melyben Krüger kéri az Egyesült-Államok elnökét, hogy legyen a béke közvetítője Angliával szemben.

(A nyolcadik hadosztály.)

London, január 19.

A lapok jelentése szerint kiadták a parancsot, hogy a 8. hadosztályt azonnal mozgósítsák Aldershotban.

(Bülow beszéde.)

London, január 20.

A sajtó egyhangulag felháborodással szól Bülow tegnapi beszédéről, amelynek hangja, tekintettel Angolország előzékenységére, sokkal kevésebb, sőt melegebb lehetett volna.

A Daily News ezeket mondja: Nem állhatunk meg, hogy örömminket ne fejezzük ki a felől, hogy két nagy germán állam barátságos megegyezésre jutott. Sok nyugtalanságnak és surlódásnak lehetne elejét venni, ha ilyen megállapodások mindenkor mindjárt a vizsály elején jöhetnének létre.

A Standard ezt írja: Tengerészeti tisztjeinknek tovább is át kell mozozniok bármely nemzet gyantájait az afrikai vizeken és ebben tovább is óvatossággal kell eljárniok, amely gróf Bülow téves nézete szerint hiányzott.

A Times ezt írja: Bülow beszéde aligha kelthet Angliában más érzést, mint a csodálkozás és sajnálkozás egyes érzést. Elvárhatuk volna, hogy Anglia kijelentéseit, amelyek arról tettek tanúságot, hogy Anglia komolyan óhajtja a két ország között való barátságos viszony fenntartását, a másik oldalon kevésebb korlátolt méltánylásra találjanak, mint a minöben azokat Bülow részesítette, ha ugyancsak méltánylásnak lehet nevezni azt a fenyegető hangot, amelyen beszédét befejezte. Szinte azt hiszik, hogy Bülow a belső politika céljai szempontjából kívánatosnak találta, hogy beszédét elevebb hangon mondja el, mint a minöf általánosan komoly államférfiak nemzetközi kérdések méltatásánál használnak. Kötelességünknek tartjuk megjegyezni, hogy nem böcs dolog tulságra vinni kényes nemzetközi kérdések kiaknázását, még egy flottajavasat előmozdítás érdekében sem. Németország továbbra is meg lehet örökölni a győződve, hogy Anglia soha sem fog idegenkedni attól, hogy nyílt és liberális szellemben tárgyalja azokat a javaslatokat, amelyek a békés kereskedelem jogainak háborus időben való tiszteltetését biztosítják.

Berlin, január 20.

A Nationalzeitung Bülow beszédéről azt mondja, hogy az Anglia részéről tett ígéretek újabb bizonyítékát adják annak, hogy a külügyi hivatal nagy erélylyel és ügyességgel vezetetik.

A Berliner Neueste Nachrichten a birodalomgyűlés tegnapi tárgyalását az okos politikai tapintat és helyes politikai taktika diadalának nevezi.

A Vossische Zeitung azt mondja, hogy a birodalomgyűlés meg lehet elégedve a külügyi hivatal intézkedéseivel és sikereivel. A német politika intézői megmutatták, hogy komoly pillanatokban komolyan és határozottan tudnak beszélni.

A Germania szerint Bülow nyilatkozatai, amelyekben nyugodt tárgyilagossággal mellett megvált teljes komolysággal is, teljesen megfelel az interpelláció céljának és meg is volt a várt sikere.

A Post ezt írja: Hogy milyen sikere volt Bülownak az interpellációra adott világos és félreérthetetlen válaszával, bizonyítja már az a külső körülmény is, hogy a birodalomgyűlés nem tartotta szükséges-

nek az ügy további tárgyalását. Az Anglia részéről tanúsított előzékenységek és Anglia ígéretei valóban olyan sikerek, amelyeknek szívből örülhetünk, mert teljes elégtételt adnak Németországnak.

Hamburg, január 20.

A német kelet-afrikai hajózási társaság felügyelő bizottságának elnöke táviratot intézett gróf Bülow-hoz, amelyben a kelet-afrikai hajózási társaság nevében őszinte köszönetét fejezi ki a társaság érdekeinek oly erélyes és sikeres megvédéséért. Ilyen oltalom alatt — mondja a távirat — a német kelet-afrikai hajózási vonal, valamint az egész német hajózás minden vetélytárs ellenére is erőteljesen fog fejlődni.

Pétérvár, január 20.

A *Rosszija* a berlini birodalomgyűlés tegnapi üléséről írva, azt mondja, hogy Németország győzelmét aratott, melynek Európa örvendhet. A német diplomácia feladatának magaslatán állott. Ha Európa többi diplomatái is ily erélyesek lennének, sok dolog másképp volna.

(Amerika és Anglia.)

Washington, január 19.

A szenátus elfogadott egy indítványt, amelyben fölvilágosítást kér *Mac Kinley* elnöktől arra nézve, hogy Transvaal valamely képviselője elismeréséért folyamodott-e, ha igen, teljesítették-e kérését, ha pedig nem teljesítették, mely okokból tagadták meg a kérelem teljesítését. *Hale* szenátor heves beszédet mondott, amelyben úgy nyilatkozott, hogy barátja Angliának, de sajnálja, hogy ilyen nagy hatalmasság meg akar buktni egy köztársaságot, amikor éppen Anglia jogot formál arra, hogy olyan nemzetnek tekintse, amely a szabadságért száll síkra.

(Újabb hajóközbás.)

London, január 20.

A *Marie* nevű német bárkát, amely tisztet vitt Transvaal számára, a *Delagoa*-öböl közelében feltartóztatták, majd *Durbanba* vitték.

(Egyéb hírek.)

London, január 20.

Roberts főparancsnok táviratozza a hadügy-minisztériumnak, hogy French tábornok keleti irányban kiterjesztette állását és az ellenség összekötő vonalát fenyegeti. Egyébként a helyzet változatlan.

Pretória, január 20.

Egy colesbergi távirat jelenti e hó 17-éről: Delarey parancsnok azt az értesítést kapta, hogy egy hat merőldnyire levő tanyán egy angol őrző van. A parancsnok három őrzőjratot küldött ki, hogy elvágják az angol őrzőjrat útját, de kiűnt, hogy az angol őrzőjrat 100 emberből áll és három ágyúja is van. A boer tüzérség későn jött, hogy az angol tüzérséggel harcot kezdjen. Az egyik boer őrzőjrat egy csapat ausztráliai lovasnak elvágta a visszavonulást, miközben öt lovas elesett, három megsebesült és tizenöt fogságba jutott. A boeroknak nem volt veszteségük.

Rensburg, január 20.

A két köztársaságból való emberek közlése szerint a boerok eddigi veszteségét halottakban és sebesültekben 6425 emberre teszik.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előnze és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mint hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

HIREK.

Sósperec.

Ritkán ijedtem meg még annyira, mint az este. A komoly *Pester Lloyd* írja, hát el kell hinnem, hogy a magyar liszt propagálására Párisban a kiállítás területén magyar pékműhelyt nyitnak és a nemzetiszín kifliket és pereceket árusítani fogják a nagy világvásár szabad terein. Ez a jeles és előkelő eszme nem a magyar malmok széles programjának árnyékában fut elének, hanem önálló terv gyanánt kínálgatja magát a bámuló polgári rendnek, amelyből alkotói kisarjadtak.

A nagymolnárok, igen. Ez kitűnő fajta. Mindenki veri őket: kormány, törvényhozás, agrár-társadalom. Ők azok, kérem, akikre utazni lehet. Hengeres malmaik kövei közt nem sokára már csak könnyeiket fogják széjjelmorzsolhatni, amiket sűrűn hullajtanak letűnt dicsőségük fehér falai között. Eljártoktatok ők minden nagy érdeket, ami hozzájuk tapadt. És a csapásokba, amiket rájuk mértek bátortalan és sötét tartásuk okán, belebénult a legnagyobb magyar ipusztria, amelynek csodájára járt a világ. A malmok nagyok voltak és a molnárok bizony kicsinyek. Az asztróstor rájuk suhintott és a magyar gazdaság hátán törött el a nyele.

De minek kalandozunk el a pusztulás mezőin. Jerünk agráriusok és molnárok a Szajna partjára. Szemérmatosan és óvatosan, minden pirulást gondosan elfodve lépünk be a nagy kiállítás legkisebb kapuján. Légies könnyűséggel, lebeve szinte az ürességben, lánjunk be mi magyarok, jókorán, látni, nézni: ébren vannak-e már a péklegények, fehér kötenyűkben gyurnak-e, tiszták-e tekenőik és kezei és meghozza-e nekünk a rég áhitozott dicsőséget a kifli, a zömle, a zsömle, a kifli.

Vagy talán perec is lesz? Sósperec! — Valami ideges rezgés érzik a nyelvünkön. Sejtjük, hogy jó lesz Párban a magyar sósperec.

És a Szajnaparton is nyugodt már minden! Nem keresik többé: már megtalálták az új századot ünneplő kiállítás szenzációját. A magyar sósperecet. Melyet is nem fognak kocsiallomások közelében szemetes ládába rejtteni éjszakára. Mert a kiállítás területén nem lesznek kocsiallomások. Ezen a ponton is hát békén alhatunk.

De mi lesz, kérem, mi lesz a magyar malomipusztriával, a liszttel?

Alfonz, aki még csak hat éves és már is udvarol és Matild, aki bár még csak öt, de már meghallgatja, sokat mondó pillantásokat váltva, kéjes szerelemmel ropogtatnak egy görbe butort, egy kiflit.

— Ah! Ez magyar lisztből való!

És a *Hengermalom* szíve nagyot dobban! A szemtelen kis Alfonz pedig odahaza agyonkinozza az anyját, hogy másból, mint magyar lisztből inmentul süttetni ne merészeljen. A szakácsnének is kijut a jóból. Alfonz, amint illik, pofont kap. Végül megbékül és az anyja is, a szelid, jó édes anyja csöndesíti:

— Ha jó leszel, de jó légy, kapsz magyar kiflit! —

Ugy-e ez világos?

És ezt is meg kellett érni. És a malmokat ki kellett sajátítani, egynemelyiket ki kellett helyezni, közülük néhánynak le is kellett égni, hogy idáig jussunk.

A magyar kormánybiztos, aki nemes

és csodás igyekezettel, nagy invencióval, biztos szemmel varázsolta értékeinket a világmunka büszke körébe, bizonyára idejékorán le fogja fujni ezt a perces ideát.

Megfagy az ember a nagymalmos uraknak ettől a rémes gondolatától. Künn a falun füzek közt, tiszta, üde patak kristályos sodrában zug a malom. A városi urak ködös ostobaságaitól hozzád menekülünk csöndes falusi alkony szelid romantikájára.

E-n s-r.

A szén.

Valami haragos légáram dobja halomra a kályhákban felgyülemlt, csendesen izzó parazsat, amelyből még kevéssel előbb is varázsszal, békével és meghittséggel telt mesék áradtak szét a polgári rend szabályai szerint tisztán tartott szobákban. Ha nagyot durrant a megrepedt hasáb, az azt jelentette, hogy vége a mesének: ha a feltülekedő láng belekapott a fa egy-egy idegbe, akkor újból kezdődött a mese, lassu, duruzsoló hangon s beleszűrődött a csendbe, a békességbe, összevegyült az idő egyhangu zugásával s megnövesztette a multat és közelebb hozta a jövőt. És akkor még mese volt minden. A hősök nagy szenvedései, a keresztre feszített félistenek kinjai, a körülményekkel megalkuvók gyáva futása, minden, minden mese volt még akkor.

Most pedig haragos pattanással dül halomra a parázs, hideg légáram süvit be a kéményeken s a régi mese-világ hősei közönséges hétköznapi emberek formájában szállanak ki az összeomló, kiégett romok közül és kenyeret kérnek. Panaszos szóval ezernyi veszélyről beszélnek s nem engedik sem keresztre feszített magukat, s nem futnak gyáva megalkuvás után a hétköznapi békéjébe. A kályhák körül szétáradó romantika elveszett egészen s az a haragos légáram a meghitt családi szobák békéjébe süvit már bele.

— Nem nyitottatok ajtót, hát bejövök hozzátok a kéményen, a falatok repedésén, a légáram hidegét hozom magammal, kioltom a kályhátok tüzeit, a békességeket, mert azt akarom, hogy gondolatok azokra, akik értekeznek a szén szétételezésben s aruk verejtékével művelik a melegeket termő szántóföldeket.

Nem a régi mesés hősök küldötte vagyok, hanem kiéhezett embereké, akik ember hangon jajgatnak, ha rájuk szakad a tárnák fala, emberhangon sirnak, ha éheznek és emberi szenvedéllyel gyűlölik a ti istentelen kapzsiságotokat.

Most, hogy a kályhák tüzeiben olyan nagy ribillió támadt a légáram miatt s most, hogy az utolsó szén is kifogyott a kosarakból, szinte erősebben hallatszik ide a köflachi bányamunkások haragos kiáltása. Amíg az egész dolog a legszemélyesebb ügye volt annak az ezer sztrájkoló munkásnak s a meddig csak a méltányos követelések harcaként jelentkezett a dolog, a meddig emberi jogokról és emberi szenvedésekről volt csak szó, addig erre mifelénk hideg közönyt néztek az emberek a köflachi szénbányák felől. Sem szánalom, sem részvét nem volt a szívekben, mert mindössze a messzeségben ordító, éhes tömegről volt szó. Most azonban történt valami. Megdrágult a szén, a csendes szobák hangulat-szerzője, ez a kövé vált kenyér. Mindössze egy pár garassal lett csak drágább a fekete gyémánt, amelyet olykor többre becsülnék a világ minden fehér gyémántjánál, a garast éri már a közönséges, rongyos emberek küzdelme, akikben semmi hősies nincs, akik csak emberek, s ime meg-

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest. VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

telik a szívünk számalommal, meggyűlöljük egy félórára a tőkét, hangos szóval állunk a munka pártjára és emberi jogokról, ember-séges követelményekről gőgicsélő, apró szociológusok gombamódrá teremnek a föld alól.

Ez a garasos humanitás is érdekes je-lenség, érdemes róla tünődni a vigan patfogó családi tüzek mellett.

G—A.

Budapest, január 20.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn dél-
előtt jelenik meg.**

— **Személyi hir.** Perczel Dezső képviselőházi elnök ma Győrbe érkezett, hogy unokaöccsének, bonyhádi Perczel Lászlónak Kajdácsey Idával kötött házasságánál tanuul szolgáljon.

— **Udvari ebéd.** Bécsből jelentí tudósítónk, hogy ő felségénél ma este udvari ebéd volt, amelyben a diplomáciai kar vett részt.

— **A honvédelmi miniszter lovagias ügye.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek teg-napi képviselőházi beszédéből kifolyólag egy kis lovagias ügy támadt. Pulszky Ágost és Münnich Aurél országgyűlési képviselőket bízta meg a honvédelmi miniszter az ügy elintézésével. Az egész affér megérthető a következő levélből, amelyet a meg-bizottak intéztek a honvédelmi miniszterhez:

Kegyelmes Urunk! Milyen tisztelt Barátunk!
A *Hazánk* című napilap 1900. január 20-diki szá-mában az Országgyűlés rovatban *Justh Gyulán*ak egy állítólagos közbeköltésére van kinyomtatva, amely következőleg hangzik:

— Ezt magyar miniszter mondja! Disznóság!
Megbízásod folytán ma reggel fölkerestük *Justh* képviselő urat s fölkiáltók, nyilatkoztatass ki, hogy használta-e a „Disznóság!” kifejezést, amelyről különben meg lett állapítva, hogy sem a gyorsírói jegyzetekben, sem a *Hazánk*ban kívül más napilap jelentéseiben elő nem fordul.

Justh képviselő ur erre kinyilatkoztatta, hogy e kifejezést nem használta.

Midőn ezt tudomásodra hozzuk, maradunk kíváló tisztelettel.

Budapest, 1900. január 20-án.

Igaz híved

Pulszky Ágost s. k.
Münnich Aurél s. k.

— **A tanfelügyelők házassága.** Messzi-ről szinte komikusnak látszik az, hogy a miniszter külön rendeletet kénytelen kiadni a tanfelügyelők házasságára vonatkozólag. Pedig, hogy kénytelen volt vele, mutatja a praktikus élet, amely számos alkalommal dobott megoldatlan rőbuszokat a miniszter elé. A tanfelügyelőkkel sokszor megtörtént, hogy tanítónőket vettek feleségül. Ez még nem lett volna baj, s csak akkor vált kellemetlenné, amikor a tanfelügyelőné a férje kerületében tanított. *Wallacis* miniszter most egy tollvonással végét szakította ennek a furcsa helyzetnek, s elrendelte, hogy tanfelügyelők feleségei nem tarthatják meg tanítónői állásukat férjük kerületében. Hogy az illető nagyságos asszonyoknak tetszik-e majd ez a rendelet, az kérdés. De hogy a becsületes ellenrőzés szempontjából szükség volt rá, annyi bizonyos.

— **Egy orosz tengernagy temetése.** A Bécsben elhunyt orosz tengernagyot, *Walrandot* — mint Bécsből jelentik — ma kísérték ott utolsó útjára. Az orosz templomban rendezett gyászszertartásra ott voltak: *Ferenc Ferdinánd, Ottó és Eainer* főhercegek, az egész tábornoki kar, báró *Krieghammer* hadügyminiszter, báró *Spanu*, a tengerészet parancsnoka, báró *Beck* tábornagy, a vezérkar főnöke, gróf *Paar* lovassági tábornok, ő felsége főhadsegéde, a csapatfelügyelők, a legfőbb udvari méltóságok, gróf *Kapnist* orosz nagykövet a nagykövetség személyzetével, *Reverseau* francia nagykövet, az elhunyt tengernagy özvegye és leánya. A holttest zárt ércoporsóban volt, amelyet vörös-fehér tengernagyi zászló díszített. A koporsót az orosz haditengerészet küldöttsége állta körül. A beszentelést *Nikolajevszki* nagykövetségi alalmazás végezte. A beszentelés után a halottat az északi pályaudvarra vitték, ahol a katonaság dísz-tűzet adott. Onnan Odesszába szállították.

— **Párisi diákok ünnepe.** A Quartier Latin nagyban készül a kiállítási ünnepekre. Az újonnan felépített *Sorbonne* fölavatására, a párisi diák-egyesület meghívja a föld összes diákegyesületeit s nagy ünnepek között fogja fogadni őket. Diákkongresszust, bankettet, matinét is rendez, melyen a legelőkelőbb francia művészek közreműködését már előre megnyerte. Az egyetem fölavatása után kosztiűmös felvonulás lesz, amelyen nagyszerű képekben a párisi diákok életmódját fogják bemutatni.

— **Egy híres sakk-champion betegsége.** *Schiffers*, a világhíri orosz mesternek, Csigorinnak honfitársa és egyik legveszélyesebb vetélytársa, komolyan beteg. Idegfejű bántotta már rég, most pedig betegsége annyira súlyosodott, hogy hozzátar-

tozói kénytelenek voltak őt a *pétervári* tébolydába vitetni. Állapota reménytelen.

— **Amerikai párbaj — piquetvel.** *Przemysl-*ben ma két akadémikus amerikai párbajt vívott piquet-játékkal. Megállapodtak abban, hogy a melyikük elveszti a pártit, nyomban föbe lövi magát. Ugy is volt. Az egyik fiatal ember a halállal vívódik. Az amerikai párbajra az vitte a diákokat, hogy mind a ketten egy leányt szerettek.

— **A honvédmenedék halottja.** Legidősebb bethleni gróf *Bethlen* Miklós 1849/49-iki honvédőrnagy ma délután 3 órakor a honvédmenedék házában 80 éves korában meghalt. Sokáig a képviselőháznak volt teremőre s még tavaly frissen és pontosan végezte hivatalos teendőit, de aztán erőt vett rajta az öregkor és ő fáradtan elvonult régi bajtársai közé a honvédmenedék házába. Az utolsó felesztendőt már nagyrészt ágyban fekvé töltötte, míg végre ma délután vég-elgyengülésben meghalt. Mint nemzetségének minden fegyverfogható tagja, ő is végig küzdötte a szabadságharcot. Mint a Mátyas-huszárok őrnagya Erdélyben tizenötegy ütközetben vett részt. A világoi fegy-verletét után elfogták s várfogságra ítélték. A börtönből kiszabadulva Pestre jött s birlapírással foglalkozott. Több tárcát s számos sportteket írt.

— **Az új telefon-palota.** A kereskedelmi miniszternek a telefon-központ számára mintegy nyolc-száz ezer korona költséggel új palotát épített a fővárosban. Az új palota a Nagymező-utca és a Hajós-utca között lévő kinstári telken fog épülni. A minisztérium a palota terveire pályázatot hirdetett és a bíráli bizottság a napokban kiosztotta a jutalmakat, egyben pedig több tervet megválaszolt a minisztérium szá-mára. *Hegešis* Sándor kereskedelmi miniszter rendeletére a pályázatban részt vett terveket és rajzokat a jövő héten ki fogják állítani a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületnek *Kossuth* Lajos-utcai negyter-mében. A miniszter a palota végleges kivitelének az ügyében nemsokára határozni fog.

— **Megtámadott főispán.** A következő nyilatkozat közzétételére kérték fel bennünket:

A mint éppen most tudomásomra jutott, a *Wiessbünger Volksfreund* folyó hó 14-iki számában ellenem a legkülönbözőbb valótlan állításokat közli, amelyeket egy-két fővárosi lap is át-vett. Ez állításokat megannyi rágalomnak és koholmányoknak jelentem ki és a cikk szerzője ellen haladéktalanul megteszem az illetékes sajtóbíró-ságnál a kellő lépéseket.

Budapest, 1900 január 20-án.

ifj. gróf Pálffy-Davin Vilmos,
Mosonvármegye főispánja.

— **Válasz a szerencsevadászoknak.** A buda-pesti angol főkonzult igen sokan keresik fel mosta-nában azért, hogy a délafrikai brit hadseregnek felajánlják szolgálataikat. Erre való tekintettel a fő-konzul egy felhivatalos könyvomatos úján tudatja, hogy nincs feljogosítva ily ajánlatokat magyar hono-sok vagy egyáltalában oly egyének részéről elfo-gadni, akik nem brit alattvalók. Érdekes, hogy Brüsszelben is ma teszi közzé Transvaal európai követe analog tartalmu nyilatkozatát. E nyilatkozat egy brüsszeli távirat szerint így hangzik:

Mint hogy napról-napra felülőnen szaporod-nak oly egyének kérvényei, akik önkéntesekként vagy más minőségben a transvaali hadseregbe öhajtanak belépni és nekem úgy látszik, hogy a politikai napi sajtó egy része a valódi tényállás elferdítése és homályos értesíté-sek által, ha akaratán kívül is félre ve-zeti a közönséget, ennőlfogva itt kijelen-tem, hogy kormányom részéről semmiképpen sem vagyok felhatalmazva, hogy valakit hazám szolgálataira felfogadjak és ennőlfogva a trans-vaali hadsereg részére Európában semmi körülmények közt sem történhetik toborzás. Mind-azok, akik a háboru színhelyére mentek, ezt csak saját költségükre és veszélyükre tehetik. Ily kérvények beküldésével tehát egy a beküld-őnek, valamint a háboru következtében teend-őkkel amugy is tulterhelt követségnek is csak felesleges munkája származik.

— **Huszezer fog.** Ennyi fogat lopott egy *Krem* novü reményteljes ifju a bécsi *Asch-cég* üzletében. A rengeteg sok fogat persze nem egyszerre lopa, hanem egy esztendei lázas fáradsággal tulajdonította el. Elfogták, de a fogakat nem találták nála.

— **Halálozás.** A szomorú véget ért *Gency* Bé-lának tegnap volt a temetése Balkányban nagy rész-vét mellett.

— **Titokzatos halál.** *Balogh* Miklós 24 éves mérsároslegény ma reggel hat órakor a Hungária-ut 59. szám alatt lévő lakásán, az ágyában eszméletlen állapotban, fején óriás sebbel találták a házbelleik. Rögtön a mentőket hívták hozzá, akik megállapítot-ták, hogy a fejsbe halálos természetű s a boldogtan-lan ember, be akarták szállítani a Rókus kórházba. Alig indultak azonban el vele, Balogh a mentőcsöcsi-ban meghalt. A mentők az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, amely megindította az ügyben a viz-sgálót; eddig azonban még nem derült ki az, hogy mely-ként jutott Balogh a sebhöz, amely halálát okozta.

— **Szérum az iszákosság ellen.** Eddig nem vették komolyan azokat a híreket, amelyek Párisból az iszákosság elleni szérumról érkeztek. Ugy látszott, hogy valami reklámhajhászó uri-ember híresztelése. Most azonban a párisi orvosi akadémia is foglalkozott a dologgal: az alkohol-ellenes szérum föltalálói bemutatták kutatásaiik eredményét. *Broca*, *Sapelier* és *Thiebaut* doktorok a szérum föltalálásának dicsősége. Előadásuk során a következőkben magyarázták meg az anti-alkoholikus szérumot:

Vizsgálataik alapján azt a tapasztalati tényt vették, hogy az alkohollal is úgy vannak az embe-rek, mint a morfiummal. Ugyanis a lassu mérgezés folyamán van egy stádium, amikor a szervezetbe hozzászokik, sőt azt megkívánva, nem is nélkül-özhetik, de másrészt nem is árt nekik. Másfelől ismert tény, hogy bizonyos szervi mérgek, ha az élő szervezetbe kerülnek, abban antioxino-kat termelnek és ellenállóvá tessik azt a bak-térium-méreg hatása ellen. Ha az antioxint on-nőlfogva más szervezetbe bejuttatjuk, az men-tességet ad annak a szervezetnek a megfelelő méreg hatása ellen. Az alkohol is ilyen méreg, amelynek szin-tén megvan a maga antioxinja. Ennek az antioxin-nak az előállítását kísérelték meg a szerzők. Kisé-releteiket ekképp végezték: lovakkal kezeltetéseket és fokozatosan alkoholt adtak be, ezáltal azokat ellenállóvá tették az alkohollal szemben és így azt találták, hogyha az ilyen lónak a vérsavóját (szérumát) más állatba fecskendezik, az ellen-állóvá lesz az alkohollal szemben, sőt mi több, megutálja az alkoholt. A szérum-befecskendezés maga nem okoz semmiféle hájt — sem ember-ben, sem állatban. A szérumban levő antioxint dr. *Broca* és társai antiethylinnek nevezték el. Az iszák-osságokon végzett klinikai kísérletek valóban érdekes, de ugyszólván elképzelhetlen eredményre vezettek. Az antiethylinnel beoltott iszákos csaknem teljesen elcseszette érteket az alkoholos italok iránt: nem vágyó-dott többé a szesz, rum, abszint után, étvágya és ereje teljesen visszatért, csodálatos azonban, hogy a borivás után való hajlandósága és vágya továbbra is változatlanul megmaradt.

— **Büszke csizmadiák.** Nyiregyházán nagy csoda történt. Valakinek pénzét kinalták és nem fogadta el. Az a valaki, aki kinalt, a kereske-delmi minisztérium volt. A visszautasító fél a nyiregyházai csizmadia-ipartestület. A dolog úgy történt, hogy a nyomasztó pénzügyi és ipari vi-szonyokra való tekintettel a miniszter 20.000 for-int kamatnélküli kölcsönt ajánlott föl a nyiregy-házai csizmadiáknak, hogy ezen a pénzen áru-szövetkezetet létesítsenek. A csizmadiák azonban — bizonyára fölháborodással — visszautasították a miniszter adományát. A huszezer forintot nem fogadták el. S mivel manapság oly ritka az igazi büszkeség, föl kellett jegyezni ezt a nemes dacot, amely már csak azért is értékes, mert a csizma-diáknak huszezer forintjukba került.

— **Runaway girl.** Két kis szőkevényt csíptek meg Aradon. Egy ifju gazdász volt a szőktető s tulajdon bátyja följelentésre tartóztatta le az aradi rendőrség. A szigorú bátya azonban e mellett még gyámja is volt annak a tizenkétéves leánykának, akit az ifju megnőktetett. A *Központi Szállóban*, ahol megszálltak, testvéreként iratkoztak be. Mikor a rendőrség rájuk ütött a bátya távirata folytán, a leány bevallott mindent. Szerették egymást és meg-szókték, mivel otthon gátat vetettek szerelmüknek. Nemsokára azután megérkezett *Kisvárdáról* a leány gyámja és miután a szőktető ifjuért kétszáz forint biztosítékot tett le a rendőrségnél, hármasban utaztak megbékülve hazafelé.

— **Házasság.** Dr. *Sellei* József, volt egyetemi tanárségéd a bőrkórtani klinikán, eljegyezte *Schwarz* Margit kisasszonyt, Schwarz Rudolf fővárosi nagy-kereskedő leányát.

Dr. *Uhl* Gyula székesfővárosi orvos ma délben esküdött örök hűséget a Szent István-kórház kápol-nájában dr. *Dulicska* Géza leányának, Irénnek.

Müller Vilmos tartalékos hadnagy, a Magyar Földhitelintézet tisztviselője eljegyezte *Dlauh* Katicát, *Dlauh* Guidó fővárosi háztulajdonos leányát.

Lukácsffy Ferenc máv. hivatalnok e hó 24-én délután 4 órakor tartja esküvőjét Seps-Szent-Györg-*gyön* *Schmidt* Arankával, *Schmidt* Ede es. és kir. állatorvos leányával.

— **Letartóztatott gabonakereskedő.** *Gyuláról* telegrafálják, hogy az ottani törvényeszk vizsgáló-bírája *Neumann* Jakob gabonakereskedőt vizsgálati fogságba helyezte. A letartóztatás *Herezfeld* Samu budapesti ügyvéd följelentésére történt, aki a buda-pesti hitelközi védegyelet megbízásából tette a feyfitő följelentést, előadva, hogy *Neumann* a budapesti pia-co: 100.000 frt erejéig megkárosította.

— **A Dunáról.** A földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához ma érkezett jelentések szerint a Duna Steintől Komáromig áradóban van, innen azonban egész Orsováig apad a víz. Paks alatt a jégtorlasz még mindig tartja magát, bár erősen meglazult. *Budapestnél* a Duna tegnap óta 8 centi-métert apadt s mai magassága 124 centiméter.

— **A krakkói pestisgyanus eset.** Krakkó-
ból táviratozza tudósítónk: A lakosság nagy izga-
gottságban van dr. *Kostanecy* egyetemi tanár-
segéd gyanus halála miatt. A városi egészség-
ügyi tanács ma este ülést tartott, amelyen
Meranovics előadó közölte, hogy *Kostanecy* január
10-ikén résztvevő a *pestis-bacillusokkal való kísérletek*-
ben, két nappal később is ott volt, mikor a kísér-
letekre szolgáló állatokat beoltották, de ő
magya nem experimentált. Január hó 13-ikán
megbetegedett *Kostanecy* s azóta fel sem kelt
többé. Eleinte nem is hivatott magához orvost a
beteg. Mikor aztán feljebbvalója, aki időközben
elutazott, visszatért Krakkóba és észrevette, hogy
Kostanecy baja gyanus, megbízta kezelésével
dr. *Peracky*, aki aztán tegnapielőttig felnyást a
beteg körül volt. Dr. *Peracky* jelentette, hogy
Kostanecy sputumában nem volt pestis-bacillus
s a boncolóskor sem találtak bacillust. Hossz-
tanácskozás után a közegészségügyi taná-
csas elhatározta, hogy megfigyelő kórházat
állít fel. Az egyetemi tanács ülésén azok az
orvos-tanárok, akik résztvettek *Kostanecy* bonco-
lásában, jelentették, hogy *pestis-bacillust nem talál-*
tak. A jelekből következtetve *Kostanecy* akut
infekciós betegségben halt meg, amelyet nem
tudnak meghatározni. *Kostanecy* egész családja,
felesége, zülei, két gyermeke, sógora és a két
cseléd teljesen jól vannak ugyan, de valamennyiüket
megfigyelés alatt tartják a lakásukon. Feleségét
ma beoltották pestisellenes szérummal. A bakte-
riológiai intézetben ma elpusztították a *pestis-*
bacillusokat és a kísérletezőkre szolgáló állatokat.

— **Furfangos tolvaj.** Az utóbbi időkben vak-
merő tolvajleány jár a fővárosban. A cselédekre ve-
tette ki hálóját. Kitu lakolja a tapasztalatlan cselédek
körülményeit s azután meglátogatja őket; mindenütt
az illető cselédek rokonának adva ki magát. Bizal-
mat gerjeszt maga iránt s mikor a tapasztalatlan
leányok előrukkolnak értékesebb holmijaikkal, éksze-
reikkel, a furfangos tolvaj egy őrizetlen pillanatban
szerebravágja azokat s megugrik. Tegnap délután a
Hársfa-utca 10/b. számú házban operált a tolvaj
leány *Ferenecz Sára* és *Anna* cselédleányoknál. Unoka-
testvérüknek, *Ferenecz Julián*nak adta ki magát s
rövid beszélgetés után a karácsonyi ajándékokra te-
relte a szót. *Ferenecz Sára* büszkén mutatta meg
neki arany óráját és láncát, amit megtakarított pénzé-
ből vásárolt. Ékszerait azután visszatette a szekrénybe,
mert asszonya behatva s szobába. Amikor ismét ki-
jött, az al-unokatestvér már készülődött, hogy elme-
gy. A cselédleány ekkor észrevette, hogy szekrénye
nyitva áll. Gyorsan odaugrott és rémülve látta, hogy
órája meg láncá eltűnt. A tolvaj leány pedig ebben
a pillanatban kiperdült az ajtón és futva menekült.
A meglöpt cselédleány utána eredt és a Dohány-
utca végig a Nagy-körútig üldözte, ahol azonban
elűnt szemé elől. A furfangos tolvaj ellen fejben-
tést tettek a VII. kerületi kapitányságon és most a
rendőrség nyomozza.

— **Szerelmi dráma a vonaton.** A berlin-
drezdai gyorsvonat egyik első osztályú kocsijá-
ban ma reggel egy szerelmes pár közösakarattal
véget vetett életének. A vonatvezető Berlin után
az első állomáson vette észre, hogy mi történt.
A vizsgálat kiderítette, hogy a fiatal embert
Schubert Walternek hívják, a leány neve *Luhn*
Anna. Az öngyilkosok leveleit találták,
amelyekben megírták, hogy megunták az életüket.

— **Weissenbacher Amerikában.** *New Yorkból*
jelentik, hogy *Weissenbacher* Endre még a múlt héten
odaérkezett és jelenleg egy építési vállalkozónál
mint építész-vezető működik.

A pitteni papírgyár részvénytársaság részéről
félmillió koronás követelése kapcsán a budapesti ke-
reskedelmi és váltótorvényszékhez *Weissenbacher* Endre,
a Holzpach-cég birtagja ellen beadott csődkérvény
tárgyalása már harmadik napra jutott. *Weissenbacher*,
aki időközben Amerikába vitorlázott és így ma sem
jelent meg a tárgyaláson, dr. *Burger* Árpád budapesti
ügyvéd, a pitteni papírgyárt pedig dr. *Altmann*
Ignác budapesti ügyvéd képviselte a bíró előtt. Mivel
az érdekelt mindent megkísértenek, hogy *Weissen-*
bachert Amerikából hazahozzák, csak a csődöt el ne
rendeljük ellene s mivel remény van rá, hogy
Weissenbacher haza is kerül és a Holzpach-cég ren-
dezhetni fogja a maga ügyeit: a tárgyalást ezuttal
nem tartották meg, hanem közös meggyezéssel a
jövő szombatra, 27-ikére halasztották.

— **Munkágyülés.** Hoinap, vasárnap csupán
csak egy munkágyülés lesz, még pedig O-Budán, a
Föld-utca 13. sz. alatt levő vendéglőben, délután fél
4 órakor. Tárnya: A munkások rokkant és baleset
biztosításának kérdése Magyarországon. A hajógyári
munkások gazdasági és politikai helyzete.

— **A házak foltozása.** A házeltolás divatját
multa, azt mondhatnánk, hogy mult századbeli, ko-
pott munka. Ma más divat járja, újabb és stíluszerűbb.
Alulról kezdik a reformálást és úgy megtalpalják a
kopott házat, mint a kopott eszmat szokás. A kényel-
metlen, bolthajtásos földszinti bolthelyiségből egy-
kettőre modern termét csinálnak, annélkül, hogy va-
mi nagyon szétbontanák a házat. A napokban a
fővárosban, a *Szeruita-tér* és *Kristóf-tér* sarkán levő
házat talpalták meg a következő módon:

A falak alá mesterséges vastalpat készítették.
A vastalpat vas- és kőpillérekkel alátámasztották,
ugy, hogy a földszinti helyiségek ez által modern
nagy nyílásokat nyertek. A pillérek alatti alapot
azután átalakították, új alapot csináltak, hogy a tal-
palás által ráhárított terhet a vastalpat elbirja. E mel-
lett a bolthajtásos menyezetet eltávolították és a
helyiségek tágas sík menyezetet kaptak, ugy, hogy
az egykori szűk, alacsony helyiségekből most tágas
helyiségek lettek. És mindezt a műveletet ugy vitték
keresztül, hogy a lakókat a legkevésbé sem hábor-
gatták. Ezt az új átalakítási rendszert a jövőben több
régii háznál is alkalmazták, mert az első háztalpalás
hivatalos szakférfiak szerint is kitünően sikerült.

— **Halálos elgázolás.** A cinkotai vicinális vasut
ma este hat óra tájban a külső kerepesi-úton elgá-
zolt egy munkásembert, aki ott meghalt a vicinális
kerekei alatt. A rendőrség eddig még nem tudta
megállapítani a szerencsétlen ember kiletét. Minden
jel arra mutat, hogy az ismeretlen ember részeg
állapotban került a vonat elé. A rendőrség az ügy-
ben folytatja a vizsgálatot

— **Tolvaj a vasuton.** E hó 4-ikén a Budapest-
ről Kassa felé menő vonaton Hatvan tájékán ismer-
etlen tolvaj a podgyászkoocsit feltörte és egy nagyobb
böröndöt kifosztott. A tolvaj alkalmat valami köz-
beneső állomáson szállott föl észrevétel nélkül a vonatra.
Az utazótáskájában volt selyemruha, finom fehérnemű,
egy tucazt ezüst kávéskanál, több ezüst tálcza és
gyertyatartó. A rendőrség nyomozza az ismeretlen
tolvaj, aki a felsorolt értékes holmit mind elemelte.

— **Szöngvászmergés.** *Halász* Mátyás éjjeli ór
az éjjeli csaknem áldozatul esett gondatlanságának.
A Jókai-utca 5. szám alatt épülő ház éjjeli óra volt.
Éjtel után bement az egyik helyiségbe, amelyet
kocsz-kályhával szarítottak, hogy kissé fölmeleged-
jék. Ott azután lefeküdt a kályha mellé és elaludt. A
kályhából kiáradó szöngvász elkábította az alvó em-
bert. Kora reggel a főállér, aki végig járta a házat,
ugy talalta meg alétan fekvő a kályha mellett. Gyors-
an kicipelte a szabad levegőre és azután a mentő-
kért telefonált. A mentők a mesterséges légzés al-
kalmazásával magához térítették és azután a Rókus-
kórházba szállították.

— **Halál a mentőknel.** *Fábray* Géza 46 éves
boltiszolga tegnap este Kobáry-utcai lakásán hirtelen
rosszul lett. Már régóta szívbeteg volt s tegnap este
hirtelen fuldoklási rohamok fogták el. Átvitték a
közel levő mentőpalotába. A mentők a tüdővízenyő
tüneteit észlelték rajta s éher-befecskendezéseket
alkalmaztak, de minden kísérletük hiábavaló volt,
mert *Fábray* két perc alatt meghalt. A mentők a ha-
lálról értesítették a főkapitányt, amely a holt-
testet bevitette a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **A milliommodik vevő.** A párisi nagy áru-
házban tegnapielőtt este hat órakor jelentkezett a
milliomodik vevő, akit az üzlet személyzete nagy ünne-
pélyességgel fogadott s az üzlet főnöke egy ezer
korona értékű, tizenkét személyre szóló remek ezüst-
evőkészletet adott át neki. A párisi nagy áruház a
monarkia egyetlen nagy áruháza, mely általános
elismert szolidaritása és ingyen fényképeit által annyira
közkedvelte lett a nagyközönség előtt, hogy nem
csuda, ha az elmúlt nagy ünnepek alkalmával a vá-
sárló közönségnek valóságos bucsujáró helyévé vált.
Köztudomású, hogy az áruház összes bevásárlásait
csakis készpénzfizetés ellenében eszközli és az a
megoldása annak, hogy csekély pénzért oly bámu-
latos sokat nyujt.

(x) **A Zoltán-féle csukamájolajat** gyermekek,
valamint felnőttek szívben veszik be, mert teljesen
szag és íz nélküli. Üvege 1 forint. Zoltán B. gyógy-
szertárban Budapest, Hold- és Nagy-Korona-utca
sarkán.

(x) **Szepeességben gyártott himzések raktára**
Magyarországon Stern József cégnél Budapest (Kal-
vin-tér 1. sz.), mely cég az eredeti gyári árakon
hozza forgalomba a cikkeket. A himzések a legjobb
fehérneműek készítésére szolgálnak és a svájccal
egyloma szépek. Minikönyveket himzésekéről, vala-
mint 700 ábrát tartalmazó legújabb kelezge- és
fehérnemű árjegyzéket a cég kívánatra bérmentve küld.

(x) **Egger mellpszattilija** gyorsan és biztosan
hat *köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál*. Kapható
minden gyógyszerárban és droguériában. Doboza
50 kr. és 1 ft (protadoboza 25 kr.). Fő- és székellési
raktár: *Nádor-gyógytár* Budapest, Váci-körút 7. sz.

Ruskin †.

London, január 20. John Rus-
kin ma délután Corristonban (Lan-
cashire) meghalt.

Carlyle óta nem tért nagyobb a 1 elme
és szív örök pihenőre, mint *Ruskin*, akit ma ra-
gadt el a halál. Ő az angol szellemnek az ujkor-
ban második reformátora. A munka, amelyet
házájában a művészi kultúra érdekében és a tul-
hatalmasodott manchesterizmus ellen lángoló
hévvel megkezdett és az utolsó programmpontig
véghezvitt, kiáradt az angol határokból az egész
világra. Amit ma modern művészi stílusként
bámuinak mindenfelé, annak megteremtésé-
hez ő rakta az első és a legszebben, legjob-
ban megfaragott követ. Az a harc, amelyet a
sivár manchesterizmus ellen az emberszeretet és
a finom, költői izlés érdekében emberfeletti erő-
vel megindított, lábra állította nemcsak Angliá-
ban, hanem ma már Németországban, Belgium-
ban, az egész skandináv félszigeten a megölt
kéziipar finomultabb utódát, a művészi ipart.
Ruskin két keze nemcsak a fiatalos lendületű
modern művészet magvait szórta széjjel fejedelmi
bőkezűséggel, hanem boldogságot, verőfényes jó-
léletet is juttatott száz meg ezer szegény család
hajlékába. Ama próféták közé tartozott, akik
csak szeretni tudnak. Ő benne is egy isten lako-
zott s annak derüje aranyozta be minden cse-
lekvését.

Nyolvanegy éves volt már és tíz év óta
visszavonulva nézte műve megszerű fejlődését.
Amit fiatalabb korában megkezdett, annak bete-
tözését még megérhette. Gyermeke, a mai művé-
szet, erős lett immár s megtanult az apa vezetése
nélkül is járni. Pedig kinok közt született meg
ez a gyermek, olyan országban, amelynek mű-
vészi missziót soha senki sem mert tulajdonítani.
Ruskin is, mint festő-barátai, Olaszországban szivta
magába azt a szenvedélyt, amely egész életét a
művészetekhez kötötte. Ő, a mindig bensősége-
sen érző angolszász, az olasz templomokban, pa-
lotákban és képtárakban első sorban ama régi
naiv mesterekhez vonzódtott már vérmérsékleté-
nél fogva, akik a trecento és quattrocentóban
csudásan szüszies naiv lélekkel alkották meg fes-
tett, faragott műveiket. A Fra Angelicók, Car-
pacciók, Botticellik világa az, amelybe mélyen
belemerült, azután a primitívek építészete, Ve-
lence ragyogó gótikája, bronz- és aranyművesek,
mozaikosok, üvegfüvők leheletes, őszinte, áhi-
tattal teljes műremekei. Éppen ezt nem ta-
lálta meg százada művészetében: az áhitatnak
ezt a naiv, őszinte hangulatát. Rögton meg-
érte, hogy az akadémiai művészet rossz mű-
vészet és hogy a festővászon és a mintázóagyag-
hoz csak olyan gyermekies, áhitatos szeretettel
szabad közeledni, mint valamely vallás szentelt
tárgyaihoz.

Néhány nagy művész megértette őt, ez ő
szeretet-prédikációját, a munka mindenek felett
való szentségéről szóló tanait, amelyeket nagy
és kis könyvekben, ékes szónoklatokban, vagy
egy homályos műterem-zugban lelkes meggyőző-
dással hirdetett. A Morrisok, Wattsok, Burne-
Jonesek így álltak össze a Pre-Raphaelitic-Bro-
therhoodba s ebből eredt az angol-szász érzésnek
oly mélyen megfelelő prerafaelista művészet.

De *Ruskin* nem elégedett meg azzal, hogy
a művészetet ily módon friss és szüszies tájakra
terelje: ő azt akarta, hogy az a fenséges érzés-
tartalom, amely a műremek legnagyobb kincse,
ne csak privilégizált osztályoknak jusson ki s ne
csak nagy templomfalakról, középületekről, ma-
gánképtárak tapétáiról jusson egy zártkörű tár-
sáság nevelésére. Ő bele akarta vinni a művé-
szetet a kulturába, mint igen fontos, sőt döntő
tényezőt, mint az érzés és lélek megfinomítóját,
mint nevelő eszközt. Az ő áldott két öreg keze
megszentelte a műipart, az ő szeretetteljes, költői
propagandája nagyszerű méltóságot adott ismét a
manchesterizmustól a sárba tiport kéziiparnak,

nevezetesen az iparművészetnek. Ő maga latba vetve sulyát és kockára téve egész vagyonát nagy telepeket állított fel, ahol szőnyeget, butort, festett ablakot, tapétát, kilincset, könyvtáblát, bronzszkőzöket, porcellánedény formált, ismét sok száz munkás kéz, elsőrangú művészek vezetése alatt s e magas színvonalon álló műtárgyakkal először is heves harcot kezdett a gyár uniformáló műipari kontárkodása ellen, azután pedig az ezernyi ezer művészkedő kéziiparos család érdekében. A gyárak gépeinek acélkarjait legyőzte ez a két, reszkető kéz: a művészi ipar kisiklott a manchesterizmus fojtó karjai közül s új, régen látott viruló életre kelt.

De még ezel sem elégedett meg a művész e Briareusza. Ő programjához hiven a művészetben rejlt érzés-kincset, az emberi munkába vetett naiv hitet szociális megfinomítás céljaira akarta fordítani. A hosszú szakállu, profétaformájú öreg egyenest a művészet külön morálját kezdte propagálni, azt a morált, amely vallásos hangulatokkal elegyest a quattrocento szüzes művészeit általlengte. Így dolgozott fáradhatatlanul, kis serege nagygyá nőtt, elvei diadalra jutottak mindenfelé, amennyire csak az európai fojtó légkörben érvényre juthat valamely magasabb ideális elv.

Ki nem fáradva, gazdag hittel a lelkében, száll a sirba a világ legnagyobb jölteveje és egyik legaldottabb szívű embere. Az ideális művészi kulturának ő volt egyetlen tökéletes megtestesülése.

Lyka Károly.

Okleveles mentő-angyalok.

Budapest, január 20.

Való, hogy mindnyájunkat érhet baleset, de a mondás komor sötétjébe most már élénkebb színek vegyülnek. A Mentő-Egyesület ugyanis külön tanfolyamot nyitott annak elsajátítására, hogy a baleset által sújtott felebarátaink miként nyújthat az első segély. *Virostek* Győző mentőorvost biztá meg az oktatással, ki nagy tudással és csodásan egyszerű praktikussággal oktatta ki 4-5 óra alatt a jelentkezőket az első segély nyújtására.

Érdekes megtudni, hogy a jelentkezők tulnyomó része a szebbik nem szebbejhez tartozik. Ma délután huszonhét szép nő vizsgázott le az első segély gyakorlati tudományából. A hallgató és vizsgázó hölgyek soraiban az Operaház ének- és balletkarának vagy tíz oszlop tagját láttuk. Mindannyian oly kedvesen kacérokodtak az orvosi tudományról hogy a vizsgálóbizottság elnöki teendőivel megbízott dr. *Aczél Károly* nem győzte a kitűnő kalkulációkat osztogatni.

Általában meglátszott, hogy a hölgyek nagy szeretettel és lelkesedéssel sajátították el dr. *Virostek* tanításait. Még a műszavakat is meglepő biztossággal ejtették ki. Pedig az ilyesmi könnyen zavarba ejti a laikust. A *laikák*, úgy látszik, kevésbé. A hölgyek feleleteiből kiszűrhető az a gyöngédség, mely a női léleknek kiváltsága a beteggel szemben, de azért helyesen tudtak megkülönböztetni az *üteres* és *viszeres* vérzéseket s azoknak első kezelését.

Még ennél komplikáltabb orvostani kérdésekben is becsülettel helyt álltak, s habozás nélkül megmondották, hogy például a *combtorés* esetében miként főtoltának el a felesleges ruhadarabokat — tekintet nélkül...

És bátran megfogták a kísérletezési célra kivényelt szolga kezét, lábát, felgyűrtek ingujját, lehúzták kabátját, megemelték fejét, vállat, lefektették, felemelték, szóval experimentáltak vele, mint klinikai objektummal. Bemutatták, hogy mit tennének vele, ha esztörést szenvedne, vagy ha a Városliget egyik fáján felakasztva találnák.

Kimondották menten minden álszeméremtől, hogy a kötést mindig a *meszelen* testre kell alkalmazni, hogy a harisnyát nem lehuzni, hanem levágni kell, s nem jöttek zavarba, mikor azt kérdezték, hogy egyes mérgezési esetekben miként kell a gyors hanyatlást előidézni.

— Meleg vizet itatunk vele, hangzott egy szép nő ajkról. Ha ez nincs, beledugjuk ujjunkat a torkába.

It-ott egy kis kedves naivság is megcsillant a válaszokban.

— Mire kell vigyázni az agyrázkódott ember szállításánál?

— A betegre, kérem.

Ez a válasz talán nem volt egészen precíz, de

annyi gyöngéd érzést fejezett ki, hogy szinte könynyeket csalt a hallgatók szeméibe.

És érdekes volt látni, hogy milyen jól megtanulták a hölgyek a mesterséges légzés alkalmazását. A kísérleti szolga nagyokat nyekkent, mikor karjait a fején át rángatták fel s alá.

Szóval, az önkéntes mentők önkéntes nemtökre tettek szert. Vagy mondjuk egyszerűen, mentőangyalokra, kik elevenen, fürgőn, szívvel és tudással fognak bennünket kezelni, ha labunkat törjük, ha a villamos elgázol, ha felkötjük magunkat, vagy egyéb baleset suit.

Mindenesetre vigasztaló érzés, hogy annyi szép asszony annyi érdeklődést mutat az első segély nyújtása iránt. Ebben a szeretetlen korszakban ez az őszinte szeretet mindenkit melegséggel tölt el. De a hölgyek a melegségen kívül karbolos vattát és kötőszereket is hordanak magukkal, s ez még megnyugtatóbb.

Holnap kapják meg a diplomát mind a huszonheten. A holnapi naptól kezdve huszonhét okleveles mentőangyal fog járni közöttünk elszánt energiával és diplomával.

Ime a vizsgázott hölgyek névsora abban a rendben, a hogy a vizsgáló bizottság elé ültek: Mestvéh Karolin, Kohn Stefánia, Neumann Vilmosné, dr. Fuchs Adolfné, Landherr Gyuláné, Pusztai Iona, Szigeti Anna, Takáts Istvánné, Rhoder Olga, Balogh Józsefné, Friedl Mária, Bánert Myrietta, Bánert Gizella, Rudolf Anna, Kovács Róza, Klein Regina, Mocskai Gyuláné, Szerelmehygyi Tivadarné, Szafka Manóné, Hercegné, Alszegey Kálmánné, Jakab Lajosné, Nemeskey J., Báthory Frieda, Báthory Elza, Führerné Lujza.

Ismételjük, mindegyik derekasan helyt állott. Egy sincs közöttük, kire habozás nélkül rá nem bízhatnók vérző végtagjainkat, külső és belső sérüléseinket mindaddig, míg orvosi segély érkezik.

Mert a diplomás mentőangyalok abban a pillanatban nesztelenül eltűnnek a legközelebbi villamossal és a teljesített emberbaráti kötelesség lélekemelő tudatával.

Azaz, félreállanak előbb is, ha a rendőrséget nem értesítik kellően, hogy az első segélyre oklevelet szerzett hölgyek beavatkozását respektálja. Mert a beteggel esetleg el tudnak banni, de a rendőrséggel nem.

Erre jó lesz ügyet vetni.

Luolán.

FŐVÁROS.

(*) *Budapest Párisban.* A párisi kiállítás fővárosi bizottsága ma délelőti ülést tartott *Halmos Janos* polgármester elnöke alatt. Elhatározták ma, hogy bemutatják a *tűzér-kaszárnya* távlati képét, valamint a *Népszínház* s a *kerepesi-ut* egy részletét. Elkészítették az *arctsi-füredről* való képeket és tervrajzokat. A párisi kiállítás látogatói közt a fővárost tárgyilagosan ismerető *fűzetet* osztanak szét és a bizottság felkérte *Heltai Ferencet*, hogy a készülő munkát nézze át s esetleg egészítse ki. A munkát francia és angol nyelven adják ki. Megtekintette a bizottság a főváros szebb pontjairól készített tájképeket is, de az átvétel felett akkor fognak dönteni, ha már a képművészeti bizottság majd megbírálta a képeket. Végül főhatalmazta a polgármestert, hogy a fővárost — mint közgazdasági hatóságot — közvetlenül érintő tárgyakat a régi városaházban, a művészeti és műipari tárgyakat pedig az iparművészeti múzeumban közszemlére állíttassa.

(*) *A budai vígadó megnyitása.* A budai vígadó nagy termének díszító munkáin most éjjel-nappal dolgoznak, hogy a megnyitói ünnep előtt teljesen elkészüljön a terem. Ez a terem ragyogó fehér alapjával, szecessziós izü gyönyörű díszítéseivel pompás látvány lesz. A megnyitói ünnep iránt nemcsak a budaiak körében, de az egész fővárosban rendkívül nagy az érdeklődés s közéletünk több kitűnősege jelen lesz az ünnepen. Most készülnek a bal táncrendjű, amelyek dísz és művészi kivitel tekintetében ritkítják párukat. A táncrendek oxidált ezüstből készülnek és Buda relief-latképét fogják ábrázolni, egyik oldalán szép női alakkal. A táncrendet *Beck Fülöp* szobrasz készítette.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** *Labunszkaja kisasszony.* *Labunszkaja* kisasszony a egy pas de deux lejtett az Opera színpadán a *Babatünder* című bécsi baletten. A kisasszonyról a színpal azt mondja, hogy az „orosz császári színház jellemáncosnője,“ de itt talán tévedés forogtán, mert egyik kollegám a minap Bécsben járt és ott látta *Labunszkaja* kisasszonyt a — *Colosseum* deszkáin. Ez a kisasszony tehát a *Folies Caprices*, az orfeumok színvonalán álló táncművésznő és egyenesen a brettiről került a magyar királyi Operaház előkelő színpadára, ahol tavaly igazi orosz prima ballerínak tápsol-

tunk, többek közt a bájos *Preobraszenszkáját*, aki a tánc legnemesebb művészetét képviselte. A mai pas de deux meggyőzött arról, hogy a tavalyi orosz ballerínának *Labunszkaja* kisasszony csakugyan nem méltó folytatása. A mi közönségünk nem prüd közönség, de ma mégis konsternálva volt és kellemetlenül érezte magát, mert a paradicsomi kosztüm, ha mindjárt trikóból van is, nem színpadra való és legkevésbé az Opera színpadára. Ez emberi test szépségeinek a végső határait eddig bizonyos lenge szövet borultálunk. Lenge szövet volt, de mégis szövet és izléssel takarta el a természetes bájok ultima Thuléját. A szép *Labunszkaja* kisasszony (mert az orosz hölgy tényleg rendkívül szép) ma hosszú fátyolruhában jelent meg, de mutatványai közben ez a fátyolruha szényílt és szabadon lebegett olyan nuditás körül, amilyenhez fogható csak a modell után festő piktorok és a chambre séparéeék félig mámoros gavallériái láthatnak. Különös, de úgy van: amit a Rigó Jancsi híres asszonyának, Chimay hercegnőnek a budapesti rendőrség annak idején eltiltott, az ma este ragyogó lampák előtt végezte bravuros akrobatamutatványait az Opera színpadán. Mert meg kell jegyeznem, hogy a mit *Labunszkaja* kisasszony kissé mollett, de csodálatos hajlékony derekával, vakmerő ugrásaival, függőlegesen épre meresztett lábaival produkál, az tiszta erőművészet; abban a „jellem-tánc“-nak vagy a táncművészet egyéb értékes, szép mutatványainak árnyéka sincs. Éppen ez az, ami bántóvá tette a mai föllépést és a közönség zömét arra kényszerítette, hogy részint fagyos hallgatással, részint *hangos püsszeccsel* nyilvánítsa kritikáját az ilyen vendég szereplések fölötte. A mogorva, ellenséges hangulatot nem tudta lefegyverezni se a kisasszony vendégvolta, se feltűnő szépsége, se az a mosés ragyogású gyémánt-rivière, mely a ballerina nyakán szikrázott és kincseket ért. Ilyen gyémántok valóban csak Oroszországban teremnek. — A balet előtti a *Bajazet*ok adták. *Peveny Irén* mint *Nedda* és *Takáts*, mint *Silvió*, igazi művészzel, nagy hatással énekeltek. *Larizza* megint indisponálva volt. Ugy látszik, recidiva fenyegeti ezt a derek tenoristát, aki csak az imént gyögyült ki macacs torokbajától.

(d. e.)

** *A Nemzeti Színház új igazgatója.* Azt, hogy a *Nemzeti Színház*nak új igazgatója lesz, különösen *Széll Kálmán* miniszterelnök-beliügyminiszternek a pénzügyi bizottságban nemrégiben elmondott színházi beszéde óta, befejezett ténynek lehet tekinteni. Most már csak az új igazgató személyéről és arról az időpontról lehet szó, amelyben gróf *Festetics* megváltik állásától s az új igazgatót kinevezik. Ebben az érdekes és nagyfontosságú színművészeti kérdésben szinte természetesen, hogy a sajtóban a legellentétebb hírek terjedtek el. Mi, megbízható forrásból, arról értesülünk, hogy a *Nemzeti Színház* új igazgatói állásának a betöltése csak augusztus havában fog megtörténni. Ekkor telik le ugyanis a *Nemzeti Színház* mostani igazgatójának a szerződése, amelyet nem újítanak meg, s gróf *Festetics* megváltik állásától, hogy egy másik állást foglaljon el, amelyben szintén a színművészet érdekei közül lesz alkalma működni. Ugyanekkor nevezik ki az új igazgatót is, aki nyomban elfoglalja állását és előkészíti a *Nemzeti Színház* jövő évi szezonját.

** *Hírek a Vígyszínházról.* A *Vígyszínház*ban egy hónap leforgása óta immár a harmadik magyar darabra készülnek. *Benedek Elek Többszines királyi* című tündérrégeje sürűen látogatott előadásával és *Rákosi Viktor* és *Guthi Soma* a *Napoleon ösem* című boházata próbáival egyidőben *Makai Emil Tudós professzor Hatvani* című vígjátékából folynak a nagyszabású előkészületek. Ezen kívül a *Vígyszínház Dalnoki Nagy Lajos* az *Atassé apja* című vígjátékát és *Parall Bertalan* a *Kispap* című boházátat szándékozik még ebben az évadban színrehozni. — *Lavedan* szatirikus kórképe, a *Szeccszítő* holnap, vasárnap este tizenötórásról kerül színpadra. A szellemes darab összes eddigi előadásain nagy közönség mulatott és kétségtelen, hogy a *Szeccszítő* hosszu ideig fog műsoron maradni. — *Benedek Elek Többszines királyi* című látványos, zenés tündérrégeje, melynek mult csütörtöki előadása *Haraszthy Hermin* betegsége miatt elmaradt, a művésznő felgyógyulásával holnap, vasárnap délutáni előadásban tizenkilencedszer kerül színpadra. A serdülő ifjúság közt nagy népszerűséget kivívott darabot jövő héten, csütörtök délután 3 órakor rendkívül mérsékelt helyárak mellett adják elő.

** *Adorján báró.* *Prém József* pályanyertes drámáját, az *Adorján báró* közelebb *Kassán* mutatják be, ahol *Szidónia grófnő*, *Márkus Emília* hálás szerepét *Györy Ilona* játssza; február elején pedig *Kolozsvárt* a *Nemzeti Színház*ban adják *Prém József* darabját s a fő női szerepben *Füi Szeréna*. A jeles tragika lép föl.

** Küry Klára szerződése. Már szólunk róla, hogy a Népszínház igazgatósága és Küry Klára közt folyamatosan vannak azok a tárgyalások, amelyek a művésznőnek októberben lejárt öt éves szerződésének a meghosszabbítására vonatkoznak. Ezek a tárgyalások ezúttal valamivel uzamosabb ideig tartanak és pedig értesülésünk szerint azért, mert a régi szerződés több lényeges pontjának megváltoztatását kívánja egy a Népszínház igazgatósága, mint a művésznő maga. Mindkét szerződő fél azonban, úgy halljuk, azon alapon áll, hogy a művésznő évenként nyolc hónapig játszsza a Népszínházban; a többi négy hónap pedig, amelybe természetesen a két havi yári szünet is belesik, a külföldi és esetleg a zai nagyobb vidéki színházokban való vendég-reprezálásokkal kívánja értékesíteni. A szerződési tárgyalásokat e hónap folyamán, minden valószínűség szerint, befejezik.

** Liliék. A Solymosi Elek színész-iskolája ma délután gyakorló előadást tartott az Uránia színházban és ez alkalommal a növendékek a Liliben mutatják be képességeiket. Ezek a gyakorló előadók nem csak arra valók, hogy a növendékek tehetségéről és fokozatos előrehaladásáról számoljanak a tanárnak, hanem a közönségnek alkalmat adnak az iskola ellenőrzésére is. A Solymosi-iskola néhány éves fennállása alatt nem csak a saját falai között, hanem a megszaporodott színészközpontok nagy sorában is több dívs reformot vitt keresztül. Az utóbbiak között em érdemelték az, hogy a pedagógiai és kulturális szempontokból helyes utat megjelölésével nyilvánvalóvá tette, mely iskolák nevelnek proletárokat és melyek csak a szűkebb, hivatalos magasztán álló magyar közönséget nevelnek. Mindezeket a sikereket Solymosi Elek, Népszínház kitűnő művésze, az ő kitűnő pedagógiai rendszerével érte el, amely első sorban az egyéniséget hagyja érvényesülni a növendékekben. Ennek volt ma is tanúja az a nagy és izgalmas közönség, amely zsufolásig megtöltötte a színházat. A magyar operette színház legkiválóbb tagjai megjelentek a szárnyprobálgatások buzdítására. A szerepében három növendék mutatkozott be. Még csak Liliék, akiknek a játékán azonban gyarorta megállítható a talentum. Az I. felvonásban Váray László (I. éves) játszotta a címszerepet. Azt a kölményt használta ajánlólevélnek, hogy *Blaha Lujza* nokahuga. Erre az ajánlásra nem volt szükség, mert rendkívül kevésen és természetesen mozgott a színesen csinosan el a tűzről szóló dalát. *Almás* Izára, aki a II. felvonás Lilijét játszotta, a szerep legnagyobb részét jutott. Diskréten játszotta szerepét és énekszámait is sikeresek voltak, bár erős diszpozícióval küzdött. *Almás* különben már a lépszínház szerződött segédszínésznője. A III. felvonás Lilije *Sziklai* Blanka volt, akinek minden készsége meg van arra, hogy pályáján nagy sikereket érjen el. A nagymamát és az unokát is természetesen egyszerűséggel adta. A hangja pedig eddig csengő. *Victorine* kis szerepét *Szentgyörgyi* Lili játszotta ügyesen. A kisebb szerepekben feljött kedves, eleven játékkal *Nemes* Vilma, továbbá *Kovács* Lenke, *Nyári* Mariska és *Maday* Ilona. A férfiak közül *Erdélyi* Emil a legnagyobb tehetség. Minden mozdulata arra vall, hogy ivaló színész lesz belőle. *Saint-Hypothese* szerepét minden utánzás nélkül játszotta. Ennél a szerepnél, melyet nálunk *Kassai* tett halhatatlanná, ez a körüljáró nagy érdem. *Halász* Ede játszotta *Pinchardot* és felvonásban nagy ambícióval és biztató tehetséggel. *Jovanovits* Sándor (I. éves) Bonpan szerepében élvezetes kabinetalakítású nyújtott és különösen a harmadik felvonásban volt kitűnő. *Ivánfi* Jenő, *Pécsi* László, *Beleznai* Ödön, *Szekely* Gyula, *Pálmai* Imre, *Vélezáros* Sándor is mestereket Solymosi Elek, *Vémeth* József és *Stojanovits* Jenőt dicsérik. A második felvonás után *Sárosi* Irén énekelt egy dalt a török rabszolgából kedvesen, csengő hanggal. Tapokban és ujjrásokban nem volt hiány. Sajnos, drágokban sem.

** A Vígyszínház bemutatója. *Guthi* Soma és *Lakosi* Viktor *Napoleon öcsém* című három felvonásos redeti bohózatának január 23-án, kedden, lesz a bemutató előadása a Vígyszínházban. A főbb szerepeket következők játszsza:

Lányai L., *T. Deli* E. *Góth*, *Hegezős*, *Tapolczi*, *Gál*, *Sónászi* és *Szerény*.

Már rég nem mutatkozott magyar darab ránt olyan rendkívüli érdeklődés, mint a *Napoleon öcsém* iránt, ami a már két hét előtt megadulit tömeges előjegyzésben is nyilvánul. *Rákosi* *Guthi* darabja a jövő hét műsorát teljesen betölti. A bohózat főpróbáját kedden, a bemutató napjának délelőttjén tartják meg.

** Irodalmi est a Lipótvárosi Kaszinóban. A Lipótvárosi Kaszinó e hó 27-én, szombaton este 9 órakor irodalmi estét rendez, amelyen *Jókai* Mór, *Mikszáth* Kálmán és *Rákosi* Jenő tartanak felolvasást.

** Premier a Nemzeti Színházban. A legközelebbi ujdonság a Nemzeti Színházban *Sudermann Keresztelő János* című szomorujátéka lesz, amelynek első előadását február 2-ára, péntekre tűzte ki az igazgatóság. A tragédiára — amelyet *Várdi* Antal fordított magyarra — új díszleteket és jelmezeket készítenek. A címszerepet *Somló*, *Herodest* *Ivánfi*, *Herodiást* *Jászai*, *Salomet* *P. Márkus* Emma játssza. — *Bosnyák* *Zoltán* *Mary* című új színművéből is megkezdették a próbákat, a darab, melynek címszerepét *Török* *Irma* fogja játszani, február hó második felében kerül színre.

** A lengyelek védőangyala. Az az orosz ballerina, *Labunskaja* *Mária*, aki évszázadok szépségével és táncával ma este először jelent meg a Magyar Királyi Opera színházban, azok közül a csillagok közül való — ki hinné ezt egy kurta szoknyáskjú ballet-hölgyről, — akik nemcsak a színpadon szerepelnek, de bejátszanak — országok s-rsába is.

Labunskaja *Máriának*, akit nagy Oroszországban és messze azon túl is, ahol évszázadok magát és táncát bemutatta, a „szépséges *Labunskaja*”-nak hívnak, még egy másik mellékeve is van és ez a név: „*A lengyelek védőangyala*.”

Ki hinné, hogy ennek a kurtaszoknyás ballet-leánynak legalább is annyit köszönhet Lengyelország, amelynek földje azt a rózsát fakasztotta, akár csak *Szobieszkynek*, a nagy lengyel szabadsághősnek. *Szobieszky* életét adta a lengyel szabadságért, — *Labunskaja* *Mária* . . . megédésítette a mostani fiatal pár életét és a mindenható ur kegyesen bánt az évszázadok táncosnő vérbeli rokonaival, a lengyelekkel.

Az intim politikai kulisszák közt nem titok, hogy az az irányváltás, amely az orosz politikában a lengyelek javára beállott, a kis ballet-lány ringó keblén született meg. És ha valaki a világon, akkor *Labunskaja* *Máriára* áll annak a közismertül, nagy mondásnak az igazsága:

— Aki a királynak egy örömteljes órát szerez, az országot tesz boldoggá!

** Hírek a Népszínházról. A Népszínház igazgatósága január végére vette tervbe *Szép Heléna* reprimé, de a *Kadétkisasszony* nagy sikere miatt *Offenbach* operettjének felújítását a jövő február hónapra halasztotta. — *Mader* *Raoul* és *Pásztor* *Árpád* operetteje, a *Kadétkisasszony*, eddig folytonosan teljesen eladott házak előtt került színre. Az új eredeti operette iránt való nagy érdeklődés arra indította *Porzolt* *Kálmán* igazgatót, hogy a *Kadétkisasszonyt* a következő hét műsorára hatszor tűzze ki. Az új darab tehát vasárnap, hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és ismét hétfőn kerül színre. A közbeeső három estén a színház másik két nagyszerű darabját, a *Kis szökevényt* és a *Kurusfurangot* adja.

** P. Lukács Juliska Győrött. *P. Lukács* *Juliska*, a Népszínház jeles dramai művésznője a jövő hét három napján a győri színházban fog vendégszerepelni a *Fedorában*, *Rakosi* *Jenő*: *Magdolnájában* és a *Cigányban*.

** Ujvári Károly házassága. *Ujvári* *Károly*, a Népszínház kitűnő komikus ma délelőtt házasságra lépett *Kratky* *Irma* urnővel. A házasságkötés a Kálvintéri anyakönyvi hivatalban történt. A művész tanú *Porzolt* *Kálmán* igazgató és *Faludi* *Miklós*, a Népszínház főpénztárosa voltak.

** Hangversenyek. A szerdai, január 24-iki *VI. filharmoniai hangversenyek*, melyet *Richter* *János* vezényel, néhány kis tereműlés kivételével minden jegy elkel. Különösen *Glazounov* szimfóniája iránt nagy az érdeklődés. Nem kevésbé vonz *Dohnányi* *Ernő* szereplése. *Dohnányi* *Beethoven* nagy Esz dur hangversenyt fogja előadni. Ezen kívül még egy ujdonság, *Koessler* *János* *Változatok* és *Weber* *Rubezahl* nyitányát adja el a filharmonikusok.

A *Grünfeld-Berkovits-Riedl-Bürger* vonósnégyestársaság vasárnap, 21-iken délután 4 1/2 órakor a Royal-zálló dísztermében tartja hatodik kamarahangversenyt *Adler* *Vilma* zongoraművésznő, *Takacs* *Mihály* operanékes és *Noseda* *Károly* zeneszerző közreműködésével. A műsor ujdonsága *Major* *Gyula* zongorahármasa, továbbá *Noseda* *K.* legújabb dala. A műsoron *Raff* *A szep mo'nárú* vonósnégyesének két részén kívül még *Shumann* *A-moll* vonósnégyese (op. 41. I. sz.) is szerepel.

** Melba asszony a bécsi operában. *Melba* asszonynak a bécsi operában *Traviata* szerepében történt tegnapi fellépése, igazi theatre-paré-vá nőtte ki magát. Az előadásban a király is jelen volt az inkegnitő-pályában s a páholyokat a diplomáciai, politikai és tarsiadalmi előkelőségek foglalták el. *Melba* asszonynak óriási művészi sikere is volt.

** A magyar tisztviselő ök országos egyesülete saját helyiségében ma este igen sikerült hangversenyt rendezt. Milyen *Staub* *Elemer* gondokajátékkal, *Kovács* *Róza* énekevel kellettek nagy hatást. *Kranz* *Károly* *Chopin* és *Schumann*tól adott elő néhány szerzeményt finom technikával. *Eder* *Berta* operanékes *Tannhäuser* *Erzsebet*: nagy áriáját énekelte nagy hatással.

** A Gyurkovics-lányok Bécsben. A *Raimund*-színházban ma volt *Herczegh* *Ferenc* *Gyurkovics-lányok* című darabjának a bemutató előadása. A vig-játékot, amelynek a bécsi színházban *Sprechen* *Sie mit Mama!* a címe, *Engel* *Sándor* bécsi író és *Gettke* *Ernő*, a *Raimund*-színház igazgatója alkalmazták a német előadásra. *Herczegh* darabjának, mint tudósítónk Bécsből táviratozza, fényes sikere volt. A hatás felvonásról-felvonásra növekedett. Az előadás pompás volt. A szerzőt minden felvonás után zajosn hívta a közönség. Helyette a rendező közönte meg az ovációt.

** Szép Heléna új Párisa. *Szép Heléna* népszínházi reprimé, amely értesülésünk szerint a jövő hónap közepéig táján lesz, mint már említettük, a színház igazgatósága egy új Páris-sal fogja még érdekesebbé tenni. *Pálmay* *Ilka* partnere, mint ismeretes, *Hejgy* *Aranka* volt, aki a pástorfi szerepében egyiket aratta legszebb diadalainak. Feledtetni őt ebben a szerepben teljességgel nem lehet. A Népszínház igazgatósága azonban szakítani óhajtván a korábbi regimé-nak azzal a tradíciójával, amely tényleg az élet igazságának a rovására megy, hogy női szereplő játssza a trójai királyfi szerepét, erre a szerepre férfin szereplőt keresett, akiben azonban meglegyenek a szereplőben. Páris királyfiinak, akinek három istennő verseng a kegyelért, jóképű gyerekek kell lennie, de ezeken felül még csengő tenorhangjának is kell lennie, hogy a szerep gyönyörű énekparthi-ját megbirja. A Népszínház Küry Klára mellé új Páris-t alált. Ez a Páris *Gubor* *József*, aki eddig *Vígyszínház* kötelekébe tartozik. A fiatal színész alig több valaminél husz évesnél s nagyon szép, erős tenorja van. Mindezek után pedig a Népszínház reprimé — különösen az *Offenbach*-partitúrának eddig ismeretlen zeneszámaira is tekintettel — a legérdekesebbnek ígérkezik.

** Hírek a Magyar Színházról. A Magyar Színházban jövő kedden, január harmincadikán lesz a bemutatója a *New-York szépe* című új, angol operettnek. Az operett a következő korból áll:

I. *Bronson* *Harry* ebédője. II. *Folyosó* a *Bronson* házában. III. *New-York* királyi negyede a kínai út napján. IV. *Cukros-bolt* a *Broway*-on. V. A *Michigan*-vasut pályaudvara. VI. A *narragansett* — piri tengeri fürdő kaszinója.

Az operett e bemutató után a hét többi napjának egész műsorát be fogja tölteni.

** Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Vasárnap délután: *Liliumfi*, este *Folt*, amely tisztül. Hétfőn: *Thurán* *Anna*. Kedden: *Atincké*. Egy játszma *piquet*. Szerdán: *Az ég madarai*. Csütörtökön: *Vájunk el*. Pénteken: *Félemberek*. Szombaton: *Válság előtt*. Vasárnap délután: *Három testőr*. Este: *Ember tragédiája*. Magyar királyi Opera: Vasárnap: A házi titesök. (Bianchi felléptével.) Hétfőn: *She*. (Labunskaja *Mária* k. a. és *Margzora* *Armand* felléptével.) Kedden: *Ninon*. A piros cipő. (Labunskaja *Mária* k. a. és *Margzora* *Armand* felléptével.) Szerdán: *Nincs előadás*. Csütörtökön: A tündé nő. (Bianchi felléptével.) Pénteken: *Parasztbeesület*. Nap és föld. (Labunskaja *Mária* k. a. és *Margzora* *Armand* felléptével.) Szombaton: *Az álarcos bál*. (Labunskaja *Mária* k. a. és *Margzora* *Armand* felléptével.) Vasárnap: *Roland mester*. (Bianchi felléptével.)

Vásárnap: Csütörtökön: *Folt*, amely tisztül. Szombaton: *Othlon*.

Vígyszínház. Vasárnap délután: *Többszínű királyfi*, este: *Szeccszó*. Hétfőn: *Osztrigás Mici*. Kedden: *Napoleon öcsém* (először). Szerdán: *Napoleon öcsém* (másodsor). Csütörtökön (délután 3 órakor, rendkívüli mérsékelt helyarárral): *Többszínű királyfi*, este: *Napoleon öcsém*. Pénteken: *Napoleon öcsém*. Vasárnap délután: *Többszínű királyfi*, este: *Napoleon öcsém*.

Népszínház. Vasárnap délután: *Szökött katoná*, este: *Kadétkisasszony*. Hétfőn: *Kadétkisasszony*. Kedden: *Kadétkisasszony*. Szerdán: *A kis szökevény*. Csütörtökön: *Kadétkisasszony*. Pénteken: *Kadétkisasszony*. Szombaton: *Kurusfurang*. Vasárnap délután: *Falu rossza*, este: *A kis szökevény*.

Magyar Színház. Vasárnap délután: *Szulamit*, este: *Névtelen levelek*. Hétfőn: *Szulamit*. Kedden: *Névtelen levelek*. Szerdán: *Az Asszonyregement*. Csütörtökön: *Névtelen levelek*. Pénteken: *Szulamit*. Szombaton: *Névtelen levelek*. Vasárnap délután: *Gyurkovics lányok*, este: *Az Asszonyregement*.

Uránia Magyar Tudományos Színház. Vasárnap délután fel 3 órakor *Transvaai és Magyarország*. Fel 5 és fel 8 órakor, valamint egész héten minden este *A Vas*.

** Új zeneművek. *Bárd* *Ferenc* és *Testvére* zenemű-kereskedésében, *Kossuth* *Lajos*-utca 17. szám. *Mader* *A kadétkisasszony* operette enek és zongora magyar szöveggel két fűzetben, ara fűzetenkint 3 kor. A kis szökevény operett ugyanígy fűzetenkint 3 kor. *Hüvös Szerzet*? *Polka* fr. 1 kor. 50 fill. *Thiger* *Iza* *Polka* fr. 1 kor. 50 fill. *Clementis* *Gyöngyvér* zongorázurka 1 kor. 50 fill. *Stojanovits* *Jenő* *Krizantém*-keringő *Géza* *gimnaziumból* 2 kor. 40 fill. *Kottlár* *Monte Christo*-keringő 2 kor. *Kratzl* *Les dernières gouttes* keringő 2 kor. *Géshák*. Görög rabszolga, *New York szépe* új angol operettek teljes zongorakivittai 6 kor. *Kis szökevény*, *Sau* *Tyó* új angol operettek teljes zongora k. 7 kor. *Bicycle-csárás* 2 kor. *Dóczy* *3 dal* *Nadfedelés* kis hazikóm, *Feled-nélek* és *Fecske* madár 2 kor. *Lakatos* *5 új* hallgatónóta, *Átirta* *Tarnay* *Alajos* 2 kor. 40 fill.

** Az Operaház előadása Othlon. A m. kir. Operaházban honap (vasárnap) este *Goldmark* *dalműve* a *Házi titesök* kerül színre. A *Telefon* *Hirmondó* az előadást

közvetíteni fogja s úgy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva *katonazené* és *cigánymuzsika* lesz hallható a kagylókon.

A Magyar Színház igazgatóválsága.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 20.

A Magyar Színháznál ma este hirtelen igazgatóválság ütött ki. A válság hirtelen jött, de nem egészen váratlanul, mert azok, akik ennek a színháznak a belső életét ismerik, tájékozva voltak a felől, hogy a Magyar Színház Részvénytársaságának igazgatóválsága és a színház igazgatóválsága közt már régtől fogva a legélesebb ellentétek, sőt személyes éli surlódások vannak, amelyeknek előbb-utóbb végleges szakadásra kell vezetniük. Tegnap délelőtt a színpadon a *New York szépe* című operettből folyt a próba, amikor Filó János, a részvénytársaság alelnöke megjelent a színháznál, hogy a *New York szépe*-ből egy próbát megnézzen. Az alelnök a nézőtérre vezető ajtókat zárva találta s így a színpad felé kerülve a nézőtérre azon a kis fahidon ment, amely a próbák alkalmával, a zenekar fölött, a színpadot a nézőtérrel összeköti.

Ugyanezért ért oda Beöthy László igazgató s kettőjük közt a következő szóváltás támadt:

— Kérem, — mondta az igazgató, — itt nem szabad keresztüljárni.

— Tudom, — felelte az alelnök, hogy ezen a hidon csak az igazgató, vagy a rendező járhat de zárva találtam az ajtókat és azért kerültem erre, hogy egy próbát nézzek.

— Sajnálom, de éppen azért zárattam be az ajtókat, mert nem akarom, hogy a próbán valaki jelen legyen...

— Nekem, mint az igazgatóság alelnökének jogom van hozzá, hogy itt jelen legyek — mondta Filó s leülve az első padsor egyik székére, amelyen előadások alatt is ülni szokott, hozzátette: — Ez az én helyem s innét fogom nézni a próbát...

— Igaz, hogy az ön helye, igaz, hogy az önk színháza s nekem nincs jogom önt innét eltávolítani, de viszont kételességem a próbát úgy tartani, hogy az eredményes legyen. Ha ön nem akar távozni, feloszlatom a próbát.

Erre Beöthy igazgató a színpad felé fordulva, felszólalt a személyzetnek:

— Nincs próba! Hazamehetnek... Böcsásák le a függönyt!

A próba csakugyan félbeszakadt s ez incidens következtében ma délutánra a részvénytársaság alelnöke, Hegedűs Béla országgyűlési képviselő rendkívüli végrehajtó bizottsági ülést hívott egybe, amelynek egyetlen tárgya az említett tegnapi eset volt. Az ülés késő estig eltartott s a tanácskozás vége az volt, hogy az igazgatósági ülés határozatilag kimondta, hogy Beöthy László igazgatót azonnal felfüggeszti állásából. Ezt a határozatot írásba is foglalták és kifüggesztették a színház hivatalos táblájára s egyúttal értesítették a színház művészszemélyzetét, hogy az igazgatói teendők ideiglenes vezetésével Szilágyi Vilmost, a Magyar Színház tagját bízták meg.

Beöthy igazgató este megjelent a színháznál és a részvénytársaság igazgatóságának ezt a határozatot elolvoltatta a tábláról s az *Asszonyregement* mai előadása után a színpadon megjelenve, felolvasta a személyzet előtt az igazgatóválsághoz intézett levelét:

A mai nap estjén nekem egy levelet kézbesítettek, amelyből arról értesülök, hogy a Magyar Színház Részvénytársaság igazgatóválsága ma délután ülést tartott s oly határozatot hozott, mely engem szerződéses igazgatói állásomtól felfüggeszt, a nélkül, hogy bármely szabályzatnak, törvénynek, vagy szerződésnek azon pontjára hivatkoznék, melyre e cselekedetét alapítja.

Mint hogy pedig én, mint a Magyar Színház Részvénytársaság szerződött igazgatója szerződésben vállalt kötelezéseimet pontosan teljesítettem a mai napig, szerződéses igazgatói jogaimat pedig nemcsak hogy fűntartottam, de soha körülből ki nem lépve, mások zavaró befolyása ellen megoltalmazni kénytelen voltam, ennél fogva én az igazgatóság azon jogát, hogy engemet éppenséggel kihallgatásom nélkül is, akkor mikor működésem körében nem kár, sem mulasztás, sem fönnakadás, sem semminemű hiba nincsen, felfüggeszzen szerződéses állásomból, el nem ismerhetem.

A levél további részében Beöthy igazgató fenntartja az állásával járó jogait és esetleg a törvény útjára tartja fenn azok érvényesítését.

A Magyar Színház Részvénytársaság egyik vezető egyénisége, akit felkerestünk, a válság kérdésében annyit mondott, hogy az igazgatóság feltétlenül ragaszkodik határozatahoz s alig képzelhető, hogy a színház a nagyobb válságot más-képpen elkerülje, mint csakis úgy, ha a hozott

határozat érvényben marad és a Magyar Színház igazgatói állásában személyváltozás áll be.

A Magyar Színház művészszemélyzete ma este közös vacsorát rendezett. Ezt a barátságos vacsorát már egy héttel ezelőtt elhatározták s egész héten át gyűjtötték rá az aláírásokat. A véletlen úgy hozta magával, hogy a vacsora idejét éppen ma estére teték, amikor az igazgatóválság kitört.

Hol legyen az új Nemzeti Színház?

— Ankt. —

Budapest, január 20.

Ma délután értekezlet volt a városházán, a Nemzeti Színház újalakítása ügyében. Az értekezleten nagy számban jelentek meg a meghívottak. Az elnök székét Ualmos János polgármester foglalta el.

(A miniszter leirata.)

Mindenekelőtt felolvasták a miniszter leirátát, amelyben a főváros hozzájárulását kéri. A leiratot annak idejében kiadták a mérnöki hivatalnak, amely viszont kérdést intézett az intendatúrához, hogy az új színház céljaira mekkora telekre van szükség.

(Az intendatúra óhaja.)

Az intendatúra a mérnöki hivatal felszólítására kijelentette, hogy a telkeknek legalább is 20—25 öl szélesnek s 28—38 öl hosszúnak kell lennie. Az utak céljaira jobbra-balra 25 öl, mögötte 15 öl s előtte 5—20 öl szabad terület kell.

Ez, a mérnöki hivatal számítása szerint, összesen 6375 négyszögölnyi területet igényelne.

(A mérnöki hivatal indítványa.)

A mérnöki hivatal ezután kizemelte helyekül a következőket: a Károly-kaszárnyát, az Erzsébet-teret, a Rókus-kórház helyét, az eskü-téri hid szabályozása folytán nyert területét; a magántelkek közül pedig: a Vigyázó-féle, Huszár-féle házakat s a Fehér Hattyú vendéglő épületét, az Eskü-tér, Lipót- és Irányi-utcáktól határolt területet, végül a Gizella-teret.

(A polgármester beszéde.)

Ezután a polgármester beszélt, aki a mérnöki hivatal előterjesztése alapján elmondja, hogy a főváros tulajdonában levő telkeknek az átengedéséről szó sem lehet, mert azok már mind le vannak foglalva halasztást nem tűrő célokra. A magántulajdonban lévő telkekért pedig az illető birtokosok olyan horribilis összegeket kérnek, hogy a megvételről szó sem lehet.

Az elnök polgármesternek az a vélekedése, hogy az értekezletnek ki kell mondania, hogy szükségesnek tartja a színház átalakítását s a főváros ennek a költségeihez hozzá is járul, de csak pénzrel, amelynek az összege a tárgyalások további folyamata alatt lenne megállapítandó. (Általános helyeslés.)

(A vita.)

Polónyi Géza hozzájárul a polgármester nézetéhez, de azzal, hogy a főváros a pénzáldozatot minél későbbi időben hozza meg.

Steiger Gyula szükségét és idejét látja annak, hogy a Nemzeti Színházat a mostani helyéről máshová tegyék át. Ő maga is régóta bérloje a színháznak s így sajnálattal mondhatja, hogy a belső berendezés nagyon hibás. Csak azt említi föl, hogy a földszinti páholyok nagy részét értéktelenné teszi a fölöttük levő erkély. Az is nagy baj, hogy a kiválóbb előadások alkalmával a nem bérlo közönség alig juthat helyhez. Ha a Nemzeti Színházat a mostani helyén annyira megnagyobbítanák, hogy 500 látogatóval több férne belé, már akkor befolyó az az összeg, amely szükséges akkor, ha egymillió forintot fektetnének be. Javasolja, hogy a mai állapot fűntartását ez az értekezlet sem óhajtja. A főváros nem fog elzárkózni attól, hogy a fölmérülő költségekhez egy bizonyos összeggel hozzájáruljon. A most kijelölt telkek közül egyiket sem tartja alkalmasnak.

Heltai Ferenc teljesen hozzájárul Steiger fölfogásához és a Nemzeti Színház átépítését feltétlenül szükségesnek tartja, nemcsak művészeti, hanem közbiztonsági szempontokból is. Kétségtelenül leghelyesebb megoldásnak találná, ha a színházat a mai helyén építenék újból.

Havass Rezső fájdalommal jelenti ki, hogy a Nemzeti Színház ma nem érdemli meg teljesen a föltétlen támogatást. Nem tartja időszerűnek, hogy a főváros most járuljon hozzá a színházépítéshez nagyobb anyagi áldozatokkal.

Baró Podmaniczky Frigyes teljesen egyetért a polgármester részéről mondottakkal. Előadja, hogy a főváros már rég ezelőtt, hogy a nemesség megalkotta a mai Nemzeti Színházat, telket ajánlott föl, ahol pedig a Ferenc József-teret az a helyét, ahol

ma Deák Ferenc szobra áll. Az ő nézete az, hogy iskolát, templomot és színházat nem szabad egyik helyről a másikra áthurcolni. Ezekben az állandóság az, amely a hozzájuk való ragaszkodást folytonosan ébren tartja. Azt is tapasztalta, hogy a színház hanyatlása mindig akkor kezdődik, amikor kicsiből naggyá alakítják. A számításba vett telkek egyike sem alkalmas a Nemzeti Színház céljaira s legkevesebb jó lenne az Erzsébetter, amelyet a színház teljesen tönkre tenne. Abban a nézetben van különben, hogy a Nemzeti Színház ma csakugyan nem felel meg a feladatának; de nem azért, mert kicsi. Mert csak az a jó színház, ahol nem lehet jegyet kapni; ahol lehet kapni, az rossz színház.

— Amikor — ugymond nagy derűtliséget keltve — intendáns voltam, sokszor összevásároltam a főfősleges jegyeket s elajándékoztam, csak azért, hogy ne lehessen jegyet kapni.

Szükségesnek, helyesnek tartja a színház átalakítását, de csak ugyanazon a helyen, ahol most van. Végül köszönetet mond a főváros közönségének azért az igazán lelkes áldozatkészségért, amelyet — mint sok más kulturális céllal szemben — ezuttal is nyújtán.

Berzeviczy Albert előrebocsátja, hogy az Erzsébet-ter felhasználását valóságos merényletnek tartaná. Helyesi Steiger fölfogását, azzal, hogy bármily áldozatokat hoz az állam erre a célra, a fővárosnak is hozzá kell járulnia. Az ő nézete az, hogy kérjék föl a belügyminisztert, hozassa tisztába azt a technikai kérdést, vajjon a Nemzeti Színház épülete a mai helyén újalakítható-e, vagy sem. Ha ez a kérdés meg lesz fejtve, a főváros akkor teheti meg a továbbiakat s maga részéről.

(Egy levél.)

Emmer Kornél országgyűlési képviselő, aki betegsége miatt elmaradt a tanácskozásról, a következő levelet intézte az elnök polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester Ur!

A mai tanácskozásra szóló szíves meghívásból arról értesültem, hogy a Nemzeti Színház számára keresnek új helyet.

Fölötte kíváncsi lettem, hogy kinek kell új Nemzeti Színház, vagy új hely a Nemzeti Színház számára?!

Mennyire sajnálom, hogy betegsége miatt nem jöhetek el a mai tanácskozásra! Engedje azonban meg nagyságos uram, hogy nézetemet e dologról legalább írásban terjeszthessem elő.

A nemzet oadaó lelkesedéssel alapította, építette fel és tartotta fenn azt a műintézetet, melyet büszkeséggel nevezett el: Nemzeti Színháznak, olyan időben, amikor evel az epithetonnal vajmi kevés intézménye dicsekedhetett. Virágzott is a Nemzeti Színház és — amióta csak én emlékszem — mindig állott feladata magaslatán. Mikor jobbra fordult dolgunk, diszesen átépítették, a kor követelményei szerint; és hogy jövedelme még inkább gyarapítható, nagy bérházat építettek körülötte a székes fővárosnak legnépesebb, legjövendelmesebb és a jövőre nézve a legszebb kilátásokkal kecsgetető helyen.

Minden jól ment volna, de elkezdődtek a panaszkok. „Fel kell szabadítani a Nemzeti Színházat a népsziműtől! Hogy is kerül oda a népszimű? Mi keresnek kulacs, fokos, cigány a klasszikus szimű templomában?!”

És ime a székes főváros megerőltette magát és létesítette a Népszínházat. Hadd legyen a népsziműnek saját külön otthona!

„Hja de ez nem elég ám! Ebből a szentélyből ki kell takarodnia az operának és a balletnek is. Mit énekelnek pláne idegen nyelveken, mit muzsikálnak és ugrálnak a nemzet klasszikus színpadán! Hisz alig jut már est komoly előadásokra.”

És ime ő felsége legmagasabb kegyében megajándékozta a székes fővárost egy gyönyörű operaházzal; a Nemzeti Színház pedig felszabadult egy nagy teheről.

Alakult aztán két részvénytársaság, mely azt találta, hogy nagyon fennhangon nevetni nem illik a Nemzeti Színházban. Létre jött a Vigszínház és a Magyar Színház — a Nemzeti Színház pedig utolsó salakjától is megtisztult.

És most?

Most már széles jókedvében saját magát akarja önnét kidobni, — bóréből akar kiugrani, és nem találja helyét.

Azt akarja most már, hogy mi komoly városatyák, nagyérdemű polgármesterünk elnöklété alatt üljünk tanácsot ezzel az egyetlen napirenddel, hogy a Nemzeti Színháznak hol legyen az új helye?

Én azt hiszem, t. tanácskozmány, hogy kitérjünk annak a mai helye és vétek volna onnan elzavarni Sohasem hallottam, hogy akármelyik bel- vagy külföldi remekművet, vagy társadalmi divatsziműve

nem tudak volna nálunk színrehozni, mert annak az épületnek körülményei nem engedik meg. — Igaz — elcsúfították a nézőteret; — ha azt sajnálják, tessék visszaállítani a régi barátságos állapotot. A forgógépeknek hely kell — mondják. Tessék a bérháztól bontani, tessék bemenni a föld mélyébe, tessék eltolni, emelni, talpálni, felülépitni, vagy az egész épületet lebontani, az egész telket szabadá tenni és újból építeni, csak ne tervezgessenek más helyeket! Mert úgy látszik, hogy az Erzsébet-teri eszme kísértget újra. Az istenre kérem, ne engedjenek egy talpalatnyit sem abból a kevés térségből, mely e városban a közegészségnek szolgál. Elitáltuk ezt a tervet már a képviselőház pénzügyi bizottságában, hol Berzeviczy Albert kérésére a miniszterelnök kijelentette, hogy abba sohase fog beleegyezni, hogy az Erzsébet-teren színház építtessék. S december 6-án a főváros közgyűlésén, mikor a fairtóról beszélve, az Erzsébet-terre vonatkozó ezt a tervet kárhoztattam, felhangzott minden oldalról: „nem engedjük, nem adjuk ide.” Gondoljanak arra a sok szegény emberre, akinek az Isten szabad természetével csak ott van alkalma megismerkedni; gondoljanak a betegek, akiknek reggeli mozgást vagy ivó-kurát rendelt az orvos. Hisz elég szegény, hogy ugyszólván már csak ez az egy parkja maradt meg a városnak. Egy fővárosban, ahol már annyi növényzetet irtottak; ahol a lakosság számának gyarapodásával semmi arányban sem áll a parkok, square-ek és kertek száma; ahol a gyermekek játékhelyeiről nem gondoskodnak; ott ilyen tervezgetéseket nem lehet elég határozottsággal visszautasítani.

Végre az egész színház-építési eszmére vonatkozólag még csak egyet: ha még nem volna Nemzeti Színházunk és valaki most hozná szóba, a közgazdasági pangás, a finandális szorultság ez időpontjában, melyben a székesfővárost adófizetőinek rohamos elszegényedése válsággal fenyegeti, vajon alkalomszerűnek tartanók-e azt a fellépést? Így de, hál Istennek van Nemzeti Színházunk, jó helyen van és jó épületben — hát mit akarnak tőlünk!? Hiszen ahhoz a helyhez, amelyen ma áll ez intézetünk, művészeti hagyományok, történelmi emlékek fűződnek. Nagy dolog ez kérem olyan városban, ahol a múltnak olyan kevés emléke maradt fenn. Ime Párisban, a Théâtre Français, Molière színházát, a világért sem mozdítanák ki régi helyéből. Maradjon a helyén a miénk is.

Fogadják nagyságos Polgármester ur mely tisztelettel kifejezését.

Budapestben, 1900. január 20-ikán.

Dr. Emmer Kornél.

(Egyhangú határozat.)

Miután még többen hozzászóltak a kérdéshez, az elnöklő polgármester összegezte a mondottakat s aztán az értekezlet egyhangúlag kimondotta a következőket:

1. Kivánatosnak tartja, hogy a színház mostani helyén alakíttassék át,
2. hogy telket a város nem adhat,
3. hogy ha konkrét javaslat lesz, a főváros is hozzájárul pénzbelileg a költségekhez.

Most ismét a belügyminiszter elő kerül döntés végett a kérdés.

Tallózás.

— Vidéki színházakból. —

Budapest, január 20.

Megdőlt a budapesti színházak hegemoniája. A vidék kritizál, javít. Ezuttal nem a szevedői és nagyváradi színügyi bizottságok cenzurájáról van szó. Másutt sem diktál már Budapest. Néhány színész például Zomborban azt tartja, hogy a szerző-megállapította szerep — legyen drámaíró, tragédiáíró vagy vígjátékos — nem kötelező. És toldják-foldják szerepüket. Még hozzá nagy adag leleményességgel és nem kevesebb szellemmel. A szecessziós izü átdolgozásról a Zombor és Vidéke Prém József Adorján bárójának a bemutatója alkalmából ezt írja:

Már már napirenden van, s már már hozzá szokunk, hogy a szereplők konverzácio-órákat vesznek. Egészen Ollendorff-stílusban megy a privátbeszélgetés a színpadon.

— Ön hülye! — hallottuk a multkor egyik művésznök kifakadását. Az Adorján báró utolsó felvonásában már összetett mondat ütötte meg füleinket:

— Porcelán nem jön, menjünk tovább!

És valóban Ollendorff nyelvtanába illő volt Aeneas papa előadásán a második felvonásban az egyik művész ur hangos felszólása:

— Még nem mondtek el a végsőt!

No ez nem járja. Remélem, hogy a színészek maguk is belátják, hogy ez így nem jár! A szereplők egyébként tudják a szerepeiket.

De hát akkor nincs baj, hiszen a szereplők egyébként tudják a szerepeiket . . .

A Cigánybárt elvenítették föl a Zombori Színházban. A darabban P. Hevesi Janka lépett föl, mint vendég. Néhány nappal a reprise előtt a Zombor és Vidéke színházi rovatában ez a néhány esdeklő szó jelent meg a vendéghez intézve:

Egy kérelem: A művésznő arra kérem, legyen teljes hangulatnál, hogy akik szívesen halgatjuk, megkapjuk azt az élvezetet, melyet az ő játéka és éneke mindenkor nyújt, ha disponálva van. C—a.

A kolozsvári színlapokon — régi jó szokás — még jelzik az előadás órát is. Még szokott bizony történni, hogy a tíz óráig jelzett befejezés tizenegyre jut. És ilyenkor nem is esoda, ha bosszankodik az a publikum, amely perenyi pontossággal osztja be a színházban töltendő idejét. Hanem, ha véletlenül előbb befejeződik a darab, ez nem baj. Ezért furcsa némileg az Ellenzék következő kérése:

Kérjük az igazgatóságot, hogy a színlapokon jelezzék az előadás végét pontosban, mert tegnap is jó negyedórával volt előbb vége az előadásnak, mint a színlapon állott.

Merész vállalkozásba fogott Fűredi Márton színgazgató, mikor kis társulatával lement Fiuméba. Ugy hírlki, eléggé pártolják a magyar színészeket. Hanem azért nem lehet valami tulságos nagy közönség az előadásokon, hiszen a Magyar Tengerparti, Fiume eleven magyar napilapja, elő tudja számlálni, hogy kik nézték végig a darabokat. A Durand és Durand előadásáról szóló referációjában ugyanis a Magyar Tengerparti többek közt ezt írja:

Fűredi társulatának tagjai valóban megszolgálják gázsijukat. Ma este a Durand és Durand című francia vígjáték bohóságai nevetették meg a közönséget, melynek sorában örömmel látjuk minden este derek pénzügyőreinket is.

— Sok a költség, kevés a jövedelem, takarékoskodni kell hát mindenáron, — mondják a vidéki színgazgatók. Nos, a takarékoskodásban ki mutathat föl nagyobb rekordot, mint Gáspár Jenő színgazgató, aki jelenleg Resicabányán működik társulatával? Huszonöt tagból áll a társulat, de a direktor aligha fizet mind a huszonöt tagjának gázsit. A társulat névsorában ugyanis a következőket olvassuk:

1. Gáspár Jenő, igazgató, jellemszínész.
2. Gáspár Kálmán, naturburs.
3. Gáspár Fáni, drámai anya és hősnő.
4. Ifju Gáspár Jenő, szerelmes, komikus, önekes.
5. Gáspár Málka, naiva és szende-színész.

A Gáspároknál nyilván nem követelődnek, mikor anyagiakról van szó . . . És mit szól mindehhez Föld papa? . . .

Apró incidensek néha megzavarnak egy-egy előadást. Persze, ha a színész ötletes, akkor a zavart a közönség nem is veszi észre. A temesvári Magyar Művészet a Szulamit előadásának egy bájos incidenséről ad hírt:

A második felvonásban a tánc hevében Sziklai Szeréna elvesztette az egyik cipőcskáját és az ötletes kis hamis úr várta ki magát ebből a kellemetlenségéből, hogy lekapsza a cipőcske párját tovább táncolt h . . . . . n a nélkül, hogy a taktusból kiesett volna. Ezt nevezzük snajdigságnak. A publikum persze tapsolt, éljenzett Sziklainak, mindaddig míg csak meg nem ujrátta táncát.

H . . . . . n! — kissé titokzatos az eset. Ha csak nem harisnyában helyott áll a sifrizott kritikai műszó . . .

Miskolcán Ferenczy, egyik komikus valami kellemetlen kuplét énekel a városról, mire a színügyi bizottság kimondta, hogy lokális izü kuplétnek nem szabad ezentul énekelni. A komikus pedig másnap, mikor ujrátta a kuplétját, folyton folyvást egy szöveget énekel. A napokban aztán tovább ment Ferenczy. A Borsodmegyei Lapok a kuplé-sztrájk szuperlatívuszáról a Szegény Jonathan előadásának az ötletéből ezt írja:

Ferenczy impereszárója is forcirozott volt; nem volt jól hangolva, ez este cserben hagyta temperamantumát is, de cserben hagyta viszont ő is a librettót, amennyiben több, a darabban előforduló kuplét egészen kihagyott, hogy miért? az a színlalak titkaiban van temelve. Általában a kuplé-válság annyira napirenden van, hogy abba egy a közönség, mint a színi kritika belefáradt és avval foglalkozni epéskedés nélkül lehetetlen. Nem is foglalkozunk; hanem követeljük a színügyi, a közönség érdekében, hogy a rendezőség, a színgazgatóság orvoslást találjon a türethetetlen arányokat öltő huzavona ellen, mert utóvégre nincs is kedvünk ezzel a folyton tartó izetlenkedéssel foglalkozni.

Weidinger, az Opera kitünő klakörkirálya még

a régi rendszernek tart és katonáinak az elnyűtt vezényszót dörögi:

— Plaudite! Tapsoljatok!

Pedig most már leáldozott a tapsnak. A tetszésnyilvánításnak vannak elmésőbb formái. A Felső-Magyarország egyik kritikájában olvassuk:

Várny kitünő volt az intrikus szerepében. A karzat tompa zugással fogadta.

Tehát a tompa zugás a megboldogult taps utódjá. Vagy csak az intrikusoknak jár ki a tompa zugásból?

Az Erzsébet gyöngye előadásáról szól a Győri Hírlap következő referáciája:

A vasárnap délutáni előadásoknak megvan már az erős töreközönségük. Ez ugyanis megjelent és jól mutatott a szecessziós darab esti hangulatu előadásán.

Dicséretes ambicióra vall, mikor a színészek játékukkal a délutáni előadásoknak esti hangulatot adnak. Pláne szecessziós darabnál . . .

MŰVÉSZET.

□ Wlassics és a Mátyás-szobor. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délben megjelent Fadrusz János műtermében, hogy megtekintse Mátyás király kolozsvári szobrát, amelyely a művész már elkészült. A miniszter egy óra hosszát időzött a mester műtermében s legteljesebb elismerésének kifejezésével bucsuzott tőle.

A Heuffel-kulcs.

— Egy fejezet a kedvező feltűntetésről. —

Budapest, január 20.

Ma Budapest székes fővárosnak képzőművészeti bizottsága megeafolta ezt a közmondást: Akinek az isten hivatalt ad, ad ész is.

A jó isten nem mindig ilyen bőkezű. És úgy látszik éppen a főváros képzőművészeti bizottságával szemben fukarkodik, mint ahogy ezt évek óta tapasztaljuk. Olykor-olykor aluszik ez a bizottság a hosszú kínai copfján, de néha mégis életjelt ad magáról. És ilyenkor mindig szelid mulatsága akad az újságolvasónak, mert a bizottság száraz tényei legtöbbször fölérnek egy Mark Twain-féle remekművel.

Ugy látszik, a maga mulattatására választotta meg Budapest ezt a bizottságot. Nem kell színházba menni és fizetni. Csak össze kell hívni a bizottságot.

Ma főpróbát tartott ez a testület. Azt határozta, hogy máskor fog határozni, de egyuttal eljátszotta mindegyik tagja a maga szerepét. Az előadás sikerülten folyt le, ime a részletes jelntés:

A főváros a párisi kiállításra négy nagy olajfestményt rendelt meg. A Lánchíd megfestésével Olgay Ferencet, a budai vár és a Gellért-hegy megfestésével óár Mednyánszky Lászlót, az Elevátor környékének a megfestésével Szilágyi Lajost, az új országház és a Margit-sziget megfestésével Mihálik Danielt bízta meg a képzőművészeti bizottság. A festőművészek a képeket megfestették. A képzőművészeti bizottság ma tartott ülésén bírálta meg a képeket.

Almády Géza tanácsjegyző elmondta, hogy a fővárosnak minden képet 1350 forintot kell fizetnie. A művészek annak idején bemutaták a vázlatokat s a bizottság elfogadta s a honorárium egyharmadát kifizették. Arról van szó, hogy a bizottság a képeknek a párisi kiállításra való küldését javasolja-e.

Busbach Péter szerint a képek megrendelésénél az volt a cél, hogy Budapestet mutassák be. A négy kép közül azonban egyiket sem tartja alkalmasnak arra, hogy Párisba küldjék. Elismeri, hogy egyik-másik képnek van művészi becsértéke, de nem erre van szüksége a városnak. A képeket a város rendelte, tehát meg kell tartani, de re küldjék a kiállításra.

Légrády Károly hasonló szellemben nyilatkozott, ő sem hajlandó kiküldeni a képeket.

Steindl Imre nem akar olyan szigorú lenni. A város nem fotográfiát akart, hanem képet. Lehet, hogy egyik-másik képen a hangulat kissé napos, de meg van győződve, hogy rosszabb képek is lesznek a kiállításban.

Tenczer Gyula sem tartja olyan rosszakká a képeket. Ha arról lenne szó, hogy a kiállítás műcsarnokában állítsák ki a mesterművek között, megértené a szigorú kritikát. Három képet ítéletlenül ki lehet állítani. Hogy melyiket nem, arról nem nyilatkozik.

Heuffel Adolf középítési igazgató azt hiszi, hogy a képek nem felelnek meg annak a célnak, hogy a fővárost kellemes és kedvező színben

tüntessék föl. Szerinte legfeljebb két képet lehet kiküldeni.

A bizottság egyhangulag kimondotta, hogy a képeket átveszi. Azt, hogy elküldjék-e Párisba, új ülésen fogják eldönteni, ha a bizottságnek lehetőleg mind a tíz tagja együtt lesz.

*

A figyelmes műbarát bizonyára elismeréssel honorálja azt az ideális szempontot, amelyre Heuffel bizottsági tag urnak sikerült fölemelkednie. Heuffel úttörő munkát végzett, mert az összes műtörténészeknek új szempontot nyújtott: a kedvező feltüntetés szempontját. Most már a lomtárba vehetjük Taine't és Muthert, Brandest és Hevesi Lajost: a nagy Heuffel ime két szóban megjelölte az utat, amelyen a művészet filozófiájához eljutni és megadta a kulcsot az esztétika rejtelmeihez. Ez a Heuffel-kulcs, amelyet ezentul elő kell adni a magyar katedrákon. Ajánljuk Pasteiner urnak Budapestet és Ferenczy urnak Kolozsvárot: alakítsák át előadásait a Heuffel-kulcs értelmében. És újra meg kell írni a műtörténetet, mert Rafal, Michelangelo, Brotticelli és mások, akiket a Heuffel-korszak előtt nagy mestereknek tartottak, most devalválódnak, miután számos oly művet teremtettek, ahol nyoma sincs a kedvező feltüntetésnek.

A Heuffel-kulcs hatása azonban nem szorult az esztétika szűk határáiba. Mint minden igazán nagyszabású eszme, úgy ez is kikélt korlátaiból és eget kér. A Heuffel-kulcs nevezetesen nagy sebet üt az összes magyar minisztereknek és az összes magyar politikusoknak. Mert ők sohasem tüntetik fel kedvezően az ország állapotát. Még is fognak bukni mind, mert a Heuffel-kulcs diadalmasan bejárja az ország közvéleményét és nincs az a mameluk, akit az új eszme ereje ne tántorítana el. A kormány tehát jól teszi, ha összeszedi magát.

A Heuffel-kulcs volt a mai ülésnek ugyszólván történeti momentuma. Mellette eltörpült a többi bizottsági tag, bár ők is iparkodtak nagyot alkotni röpke szókbán. Teszem, Busbach Péter tag megállapította, hogy mire nincs szüksége a fővárosnak. A fővárosnak nincs szüksége művészi becsértékre. Busbach nyilván azt hitte, hogy ezzel új dolgot mond. Mennyire elmaradt a világtól! Hisz a főváros régóta ösmeri ezt az igazságot és a tökéletesen fölösleges és kivetni való művészi becsértéket évek óta kemény számkivetéssel bünteti. Busbach ennél fogva nem kellett a legcsekélyebb szenciációt sem. Légrády Károly pártot akart szerezni a Busbach-eszmének, de természetesen keves sikerrel. Sikerült azonban neki párfele magas művészi szempontjára emelkednie, ami nem csekély fáradságába kerülhetett.

Szóljak Benezur Gyuláról? Ő ezuttal a delfi jósda álláspontjára helyezkedett. Megmondta, hogy a négy kép közül három jó. De hogy melyik az a három jó, s melyik az egy rossz, azt az egyesült bizottság nem bírta belőle kitérni. A professzor nyilván azt gondolta magában:

— Törjétek rajta a fejeteket, hisz arra való. Ebben a bájos keretben született meg a Heuffel-kulcs. És most már lebocsátjuk a függőnyt a legközelebbi operettig.

(L.*)

Nyiltér.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Új, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker asztma-, szív-, vesé-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés, korai vakaság és elmevayar ellen. Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legrégibb bajoknál. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. orvostudor
rendel naponta intézetben V. Váci-körút 18. Házán kívül is kocsil; meghívásra vidékre is megy.

Kleinosecheg-Elysée

a Segyobbé Beszégó

Párbaj-Codex.

Ira: Clair Vilmos.

Első rész: Nevezetesebb párbajok. Második rész: Párbaj-Codex, a kard, vitor és pisztolypárbajok szabályai (nyolc képpel), a segekdek és tanuk eljárása, a jegyzőkönyvek, a becsületbíróságok, párbajbíróságok és fegyverbíróságok. Harmadik rész: Európai államainak törvényhozása a párbaj ellen.

Ára: 1 forint 50 krajcár = 3 korona.

Megrendelhető a BUDAPESTI NAPLO kiadóhivatalában, VIII., József-körút 18.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

FARSANG.

A protestáns bál.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 20.

A régi elit-bálok jó hírrevert egy csapásra visszaállította ma a protestáns bál, amelyet ma este tartottak meg a fővárosi Vigadó összes termeiben. Egypár esztendő óta évről évre hanyatlott a régi nagy bálok híre s a közönség nagyon tartózkodóan viselkedett ezekkel a nagyobb szabású mulatságokkal szemben. Talán a kedélyesség, a patriarkálizmus hiánya okozta ezt a tartózkodást, talán más egyéb körülmény, annyi azonban bizonyos, hogy a régi híres elit-bálok nem vonzóttak az utóbbi időkben olyan közönséget, mint hajdanában.

Örömmel regisztráljuk, hogy a protestáns bál az idén is fényesen bebizonyította azt, hogy az ilyenfajta, nagyszabású mulatságok is lehetnek kedélyesek, fesztelenek, ha az ott megjelent előkelő közönségnek megadják a módot és alkalmat arra, hogy jól mulathasson. Talán nem esalódnunk, ha a ma esti mulatság sikerét — a buzgó rendezőségén kívül — nagy részben a lady patronesszek pártján szeretőreméltóságának s találekonyának tudjuk be.

A főváros előkelő társadalmának legszebb s legszeretőreméltóbb urasszonyai teljesítették a ma esti protestánsbálon ezt a tisztelet. Közöttük volt Hegedűs Sándorné, aki szürke duchesse ruhát viselt, ezüst pikkelyekkel s ékszerekkel, Blaskovich Elemérné, született Waldeck Kornélia grófnő, egy gyönyörű szép fiatalasszony, aki rózsaszínű ruhában volt, brüsszeli csipkével gazdagon díszítve, Csiky Kálmáné, szürke brokát-selyem ruhában, fehér gyöngy-díszszel, Köny Gyuláné fehér selyemben, ezüstdíszszel, báró Daniel Ernőné fehér selyemben, ékszerdíszszel, Münnich Aurélné sárga selyemben, fehér csipkével díszítve, Lány Gyuláné fehér selyemben, ezüst díszszel és csipkével és Visontay Kovács Zoltánné Nil-zöld selyemben, áttört csipkével.

Ezek az urasszonyok minden szeretőreméltóságukat latba vetették, hogy a mulatság fesztelén és kedélyes legyen s igyekezettik nem volt hiába való, mert a protestáns-bál varaközön felül sikerült. Annyi sok szép leány ritkán lát az ember együtt, mint ma este a Vigadóban és — ami szinte hihetetlen — a nagy közönség dacára is jól mulatott mindenki.

Kissé nehezen indult meg a mulatság, amelyhez a honvédezenekar és Radics Béla kitűnő bandája szolgáltatta a zenét, de amint megindult, nem is hanyatlott a jókedv egészen hajnalig.

A notabilitások közül jelen voltak:

Daróczy Ignác, Hegedűs Sándor, báró Fejérváry Géza, Fabiay Teofil, Berzeviczy Albert, gróf Tisza István, gróf Vigváry Sándor, báró Solymossy Ödön, báró Daniel Ernő, Szilágyi Dező, báró Pronay Gábor, báró Podmaniczky Béla, báró Podmaniczky Gyula, báró Radványi Géza, gróf Teleki József, Inácz Lajos, Blaskovich Elemér, Blaskovich Miklós, báró Nyáry László, Kovács Sándor, Münnich Aurél, Kubinyi Arad, Földváry Mihály, Földváry Elemér, Beldi László, Radványi György, Osztróbeczky Miklós, Györy Elek, Bara Ödön, Lehoczky Antal, Ghyezy Dénes auispan, Szalay Imre, Csiky Kálmán, Boné Geza, Heuffel Adolf, Viola Imre.

Ott voltak továbbá:

Asszonyok: Özv. Zary Ákorné, Balogh Vilmosné, Bentsik Józsefné, Bara Ödöné, Beck Nándorné, Blahunka Kálmáné, Beretvács Eadréné, Bakos Jenosné, Boecker Károlyné, Bun Gyuláné, Blaskovits Mórné, Blaskovits Sándorné, Berzeviczy Albertné, Bíró Arminé, Blaskovits Miklósé, Buschmann Ferencné, Csatóry Frigyesné, Csury Jenőné, Csiky Jánosné, özv. Döriné Fialla Matild, özv. Devecsis Del Vecchio Gyuláné, gróf Deegenfeld Lajosné, Dobránszky Péterné, Eberling Istvánné, Emödy Józsefné, Fritsche Arminé, dr. Faludy Gézné, Ferdinándy Béláné, özv. Földváry Miklósé, Földváry Elemérné, Fauser Ernestin, nagyiváni Fekete Miklósé, Grundt Józsefné, Glatz Györgyné, özv. Gyulai Gaál Jenőné, ifj. Gally Jánosné, Gergelyi Kálmáné, Geszler Józsefné, Gombos Pálné, dr. Gallovics Zoltánné, dr. Györy Istvánné, Ghyezy Dénesné (Komárom), Greszler Zuzanna, Höcker Károlyné, Havas Sándorné, Horváth Zoltánné, Habrovsky Sándorné, dr. Henszelman Kálmáné, Híkisch Lajosné, Holly Jenőné, Hajnik Imréné, özv. Herrich Károlyné, Irsay Györgyné, Jakabffy Ferencné, Jamnitsky Lajosné, Jámbar Gyuláné, Joanovits báróné, Uray Iréné, Jurenák Sándorné, Jelinek Sándorné, Kmih Károly, báró Kaas Stefánia, Könes Boldizsarné, dr. Köcsis Alajosné, Klenovits Antóné, Kund Sándorné, Kaudéky Jánosné, Kolozsváry Istvánné, Kisbányai Kiss Ferencné, Kovácsy Sándorné, gróf Károlyi Tiborné, gróf Klauen-Héderváry Károlyné, Kelety Gusztávné, Laszkary Gyuláné, Löllbach Gusztávné (Sziget-Tarján), özv. Lány Gyuláné, Lukács Antóné, özv. Ladányi Józsefné, Metz Gusztávné, Mindszenty Györgyné, Magyar Kósa Sámuelné (Tisza-Roff), Máltás Hugóné, Milassin Károlyné, dr. Nagy Lajosné, budavári Ország Sándorné, Orlov Györgyné, Po-

polanszky Miklósé, báró Podmaniczky Gézné, báró Podmaniczky Endréné, Pflanzter Józsefné, Payer Imréné, Pucher Istvánné, Pohl Józsefné, Petrács Kammerer Gyuláné, Reichmann Vincéné, Renner Gusztávné, Rosenbach Sándorné, Reusz Henrikné, Róser Alfréd Edvinné, Seltenreich Kornélné, dr. Szalay Sámuelné (Gödöllő), Szedenics Jánosné, Szigethy Gyuláné, özv. Seefelner Lajosné, dr. Szedenics Zoltánné, Sebastiani Vilmosné, Schlosser Edéné, Szekerné Márky Julia, Tarmer Gusztávné, dr. Töry Józsefné, özv. Vancsay Sándorné, özv. Visontai Kovács Zoltánné, dr. Virava Józsefné, Vessely Istvánné, özv. báró Vay Henrikné, Vásárhelyi Gyuláné, Veres Ákosné, Vargay Kálmáné, Viola Imréné, Witthen Kornélné, báró Wagner Pongrácz Jusztin, Windisch Jánosné, Windisch Józsefné, Ulrich Antóné, Urbanovich Péterné, Unger Béláné, Zsigmondy Jenőné, Zsigmondy Béláné.

Leányok: Barta Irén, Benesik Márta, Blahunka Anna, Bakos Irén, Boecker Irma, Brodcsky Irén és Margit (Somogy), Boné Anna, Bertha Vilma, Biró Helén, Berzeviczy Ilona, Buschmann Tinka, Barakonyi Mici, Csiky Anna és Eszter, Döry Ilona, Devecsis Del Vecchio Elsa, Dobránszky Vili, Emödy Ilona, Erösey Rózsika, Eberling Margit, Emödy Ilona, Erdélyi Mici, Fritsche Ilona, Faludy Mariska, Feszty Margit, Fekete Ilona, Formahau Jenny, Gregersen Ilona és Margit (Christiania), Grundt Margit, Glatz Edit, Glatz Ius, Gaál Carmen, Gaál Anunciata, Gally Mathild, Gergelyi Blanka, Geszler Mariska és Aranka, Geler Lóra, Gombos Ida, Ghyezy Ella (Komárom), Greszler Margit és Vilma, Gárdonyi Rózi, Gündöcs Ella, Gömörly Ella, Havas Sárka, Höcher Olga, Habrovsky Ilona, lovag Hauszner Frida, Holly Ludovika, Henselmann Margit és Jolán, Híkisch Ida, Heuffel Olga, Hegedűs Rózi, Hajnik Mariska és Erzsike, Irsay Jolán és Anna, Jávör Ella, Jakabffy Márta, Jamnitsky Elza, Jámbar Tita, Jurenák Pálma, Jelinek Mariska, Istvánfy Ilona, Imréné Bella, Iványi Margit, báró Kaas Erzi, Knuth Luiza, Kovács Gizella és Ella, Kéler Jolán, Köcsis Elza, Kugler Rózi, Klenovits Mariska, Kund Margit, Kolozsváry Sárka, V. Kovács Rózsika, Kirchgasser-Reinhoven Alice és Bóra, Kisbári Kiss Margit, Keleti Jolán és Paula, Keleti Doli, Kapossy Lili, Laszkary Margit, Löllbach Olga (S-Tarján), Lány Gyuláné és Gizella, Lukács Margit és Ilona, Ladányi Sárka, Lendvay-Vargay Sárka, Münnich Blanka, Markó Hermina és Leontine, Metz Ilona, Magyar Kósa Ilona, Máltás Angela, Milassin Sárka, Nagy Margit, Plachy Sárka, Popolanszky Mariska, Pflanzter Blanka, Pauler Katica, Pohl Edit, báró Podmaniczky Ella, P. Kammerer Ella, báró Radványi Ella, Reichmann Jenni, Rolf Lenke, Renner Stef, Rosenbach Mariska, Reusz Emmi, Rocsai Ilona és Etelka, Simon Luiza, Szedenics Blanka, Szalay Margit (Gödöllő), Stahl Paula, Seefelner Mili és Aranka, Szalay Lili, Scitovszky Lóla, Székér Sarolta, Schosser Alice, Sebestyén Mariska, Szepeszy Kiss Margit, Tóth Irén, (Nagy-Enyed), Tóth Mariska, Tarnóczy Ida, Török Emmi, báró Uray Georginé, Vancsay Irén, Virava Luiza, Vösey Mariska, Vászrhelyi Thurancza, Vászrhelyi Mici (Szomor), Veres Ilona, Viola Margit, Witthen Elza, Witthen Blanka, Windisch nővérek, Ulbrich Irén, Urbanovits Emilia, Unger Ella, Závary Leóna, Zsigmondy Viola, Zsigmondy Margit, Zsigmondy Sárka, Zsolnay Ilona, Zsámbokréti Edit, Zsedényi Rózsika, Zsuranyi Klára, Zombory Margit, Zolyomy Paula, Záhorzky Mariska.

(Az Ötthon írók és hírlapírók körének e hó 28-án a kőr Dobány-utcai palotájában megtartandó ez idei III. házi esteje nagyon mulatságos és változatos lesz. Fel tíz órakor kezdődik a hangverseny, melynek műsora ezuttal rendkívül érdekes művészeti számokat tartalmaz. Fellép Blaha Luiza asszony és leánya Blaha Sárka asszony. Szinre kerül Gerő Károlynak paródiája: Ibrahim szakála, mely sajátkezüleg kitéptetik, 1 fejevansában. A darabot Hegyi Aranka, Haraszthy Hermin, Varsányi Irén és Góth Sándor játszószék arab kosztümben. A zenéi részeket Tarnai Alajos látja el. Ezekon kívül több művészeti számot készít elő a rendezőség. A hangverseny után tea és hideg buffet áll a közönség rendelkezésére. A táncmulatság, melyhez Balogh Károly zenekara muzsikál, éjféltől kezdődik. A jegyek átvehetőek naponta 2—3 óra között a kör helyiségében.

(A Sas-kör házi mulatsága. A Sasok-köre ma este pompásan sikerült házi mulatság rendezett a kör helyiségében. A mulatság nem volt nagy közönségnek szánva és kizárólag a kör tagjainak családjai voltak hivatalosak, de annál kedélyesebben mulattak a jelenlévők, mert a kicsi, de valóban intelligens társaságot semmi sem feszélyezte. Az a kis mulatság csak előjátéka volt a február 17-ikén tartandó Sasok báljának, amely bizonyára egyike lesz a farsang legvidámabb mulatságainak. A ma esti mulatságnak is csak a hajnal vetett véget.

(Fatermeskedők bálja. A Fatermeskedő és Fatermeskedő Hivatalnokok Országos Egyesülete ma este fölulvasással egybekötött táncmulatságot rendezett az egyesület helyiségében. Dr. Radó Antal nagy érdeklő hallgatót szép fölulvasása után kezdetét vette a tánc. A mulatság sikere méltó volt a törekvő és agilis egyesület hírnevéhez. A megjelent hölgyek névsorát a következőkben adjuk:

Asszonyok: Hoffmann Arminé, Sessler Zsigmondné, Messer Samuné, Holzmann A-né, Trosztlorné, Fischer Mórné, Wolf S-né, Szabadyné, Kleindinné, Weisz Jakabné, Hartensteiné, Sándor Fülöpné, Zelinka Jakabné, Fuchs Mórné, Justusné, Székely Sándorné, Frankfurter Sándorné, Nagelné, Sebők Lipótné, Ruzs Kórné, Kohn Hermanné, Schwartz Dezsőné, Seidl Károlyné, Frankfurter Alfrédné, Rónai Elekné, Widderné, Hirschl Gézné.

Leányok: Rosner Elza, Hamburgér Gizella (Léva), Kohn Teréz, Fischer Ottilia, Wolf Zsenike, Justus Ilona, Szabady Rózsika, Kopstein Rózsika, Weisz Mariska, Klein-

án Mici, Hartenstein Ella, Zelinka Olga, Zelinka Otília, Epitz Anna, Hajós nővérek, Frankfurter Irén, Wolf Elzsa, Nagel Blanka, Hartmann Flóra, Hartmann Erzsébet, v. Schlessinger Paula, Russ Jolán, Russ Rózi, Russ Katica, Schlesinger Schwarz Rózsika, Schwarz Rezsina, Deutsch Kohn Malvin, Schwarz Rózi, Widder Klára, Wolf Erzséke, Olga, Grünwald Rózi, Widder Klára, Wolf Erzséke, Pintér Berta, Wolf Irén, Wolf Mariska, Grünhut Szidike, Farkasheilm Eugénia, Kováts Etelke, Epstein Emma, Fischer Józsa, Fischer Janka.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

○ A Természettudományi Társulat sorozatos előadásait ma este folytatta *Mágócsy-Dietz* Sándor, aki a zöld növények táplálékát ismertette. Az előadást élő növények, növénytenyésztések bemutatásával s veletlen képekkel tette érthetőbbé.

○ A Magyar Paedagogiai Társaság ma délután tartotta évi nagygyűlését az Akadémia kis termében, Hegedűs István elnökelete alatt. Henedis előki megnyitójában a század fordulását, a XIX. század eszmei áramlatait jellemezte. A nagy tetszést keltező megnyitót beszéd után *Verdy* Károly királyi tanfelügyelő tartotta meg emlékbeszédét *Zichy* Antal tiszteletli tag felett. Jellemzte *Zichy*-t, mint politikust és mint író, aki pedagógiai szempontból méltánylást érdemlő szolgálattal tett egy az elmélet, mint a gyakorlat terén. Utána *Kovács* János titkár terjedelmes jelentésben konstataja, hogy az iskolai körök bízalma a társaság iránt mindinkább növekedőben van. A társaság tárgyalásaiban a főhelyet a múlt évben a polgári iskola reformjának, az osztályon népiszkola külön tantervének és a középiskolai tanárképzésnek kérdése foglalta el. *Négyessy* László a Magyar Paedagogia szerkesztésétől visszalépett. A közgyűlés működéséről köszönetet szavaz és a szerkesztéssel a jövő évi választásig a titkárt bízta meg. A pénztáros jelentése szerint a társaság kültárgyjainak száma ez idő szerint 720.

○ Fővárosi Lapok. Az egyéb heti folyóiratoktól teljesen elütő a Fővárosi Lapok karaktere, mióta *Thury* Zoltán szerkeszti. A mai számban is csupa érdekes és értékes cikk van. *Thury* Zoltán írt vezércikket, *Abonyi* Árpád, *Holló* Márton novellát. Gyönyörű részlet van a lapban *Szabó* Endre Puskin fordításából. Verset írt *Koroda* Pál, irodalmi cikket *Róna* Béla. A rovatok ötletesei, közben aktuális képek tarkítják a szöveget.

EGYESÜLETEK.

(Adományok a F. M. K. E.-nek) A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület újabb a következő adományokat kapta: Bende Imre püspök 200 korona, Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja 10 korona, Nagybánya város takarékpénztára 6 korona, Kun-Szent-Miklós-Dabas-Szabadszállási takarékpénztár 10 korona, Magyar acéláru gyár részvénytársaság 10 korona, Nagy-Körösi Készei Takarékpénztár 10 korona, Tisza-Ujlaki Takarékpénztár 10 korona, Antalfalvai Takarékpénztár részvénytársaság 3 korona, Kis-Zombori Szegélyvezeték és Hitelszövetkezet 10 korona, Talyai Népbank, mint szövetkezet 20 korona, Alberti-Irsai és Cegléd-Berceli Népbank részvénytársaság 10 korona, összesen 299 korona. Az elnökség ezúton is köszönetet mond a nemesszívű adakozóknak.

(Felolvasás a Magyar Jogászegyletben.) Ma este tartotta a Magyar Jogászegyletben felolvasását dr. *Laumgarten* Nándor fővárosi ügyvéd a kereskedelmi törvénykönyv II. rész 5. címének (A fuvarozási ügyletnek) revíziójáról. *Varrik* Béla kuriai tanácselnök üdvözölve a megjelenteket, átadta a szót a felolvasóknak, aki a fuvarozási ügylet szabályozásával, különösen pedig a fuvarozó felelősségével foglalkozott előadásának bevezető részében. A felolvasott előadása bevégeztével megjeleneztek.

(Az eskütéri hidról.) A Magyar Mérnök- és Építész Egyletben ma este *Csekély* Aurél miniszteri tanácsos az eskütéri Dunahíd terveit ismertette. E hídnek a Duna medre felett — a vizelőlyás és hajózás igényeire való tekintettel — egyetlen egy 290 méter nagyságú nyílása lesz. Ehhez mindkét oldalon a kőpartok fölötti áthidalások csatlakoznak, melyek az akadálytalan parti közúti közlekedés érdekében készülnek. Az előadó kitérte az azoknak az okoknak felsorolására is, melyek miatt az eskütéri szempontból előnyösebb kőszlopok helyett vasoszlopokat kellett tervezni, és végül az érdekesebb szerkezeti részleteket ismertertetése után röviden megemlékezett a hídépítés eddig végzett munkálatairól. A híd összes építő költsége — a partok rendezése nélkül — 11 millió korona — a parti pillérekkel együtt.

SPORT.

*. Korcsolyázó verseny. Nehány jól betraírozott fiatal ember rohanta ma keresztül nagy speeddel a Városliget nagy korcsolyapályáját, kezdetképpen a holnap előző bajnoksági versenynek, melyet a Korcsolyázó-Egylet rendez magyar híveinek. A korcsolyázás azonban nálunk nem lévén sport, hanem inkább csak jókedvű mulatsága a budapesti társaságnak, a verseny inkább csak a fiatalok kísérte nagybő figyelemmel, a terrazon egybegyűlt szép közönség pedig séta-korzót tartott, miatt a crackek izzadva küzdtek a jégen a nagy dicsőségért. A mai eredmények, melyek csak előzményei a hol-

napi döntő küzdelmeknek, a következő eredményvel végezték:

Az 500 méter távolságra tartott futásban helyeztek: I. Bihari József. Idő 51³/₄ mp. II. Lillits Milutin. Idő 51⁷/₈ mp. III. Halmay Zoltán. Idő 53¹⁰/₁₆ mp. IV. Péczely Andor. Idő 53³/₈ mp.

Az 5000 méter távolságra tartott futásban helyeztek: I. Péczely Andor. Idő 9 perc 59³/₈ mp. II. Halmay Zoltán. Idő 10 perc 2³/₈ mp. III. Bihari József. Idő 10 perc 26³/₈ mp. IV. Chovan Kálmán. Idő 10 perc 38³/₈ mp.

A báli idény

mult hó 29-én nyit meg a

Mdm. Berger

cs. és kir. udvari szállító

divattermében, mely alkalommal eredeti párisi tülle és selyem-gazé

báli ruha modellek,

valamint remek garde de dames-féltettek kerülnek bemutatásra. Ezen modellek szerint rendelt ruhák, külön műteremben egy francia vezetése alatt (Raudnitz modell cég műterméből Párisból) készítettnek. Izlés és kivitel méltó a cég eddigi hírnevéhez. Árak a jelen viszonyokhoz alkalmazva mérsékeltek. Complet leányruhák selyemre dolgozva 60—70 forint, beszámítva jelen divatnak megfelelő báli fűzőt. Jean d'Are Paris rue St. Honoré modellje után.

Esti köpenyek és bál belépők elegáns kivitelben kaphatók.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az új koronaügyész. *Hammersberg* Jenő, az új koronaügyész ma kezdte meg működését a kurian, melynek kisebb fegyelmi tanácsa *Czorda* Bódog elnökelete alatt *Lithvay* Mátyás, volt harmadik kerületi járásbíró kényesszervegellátási ügyét tárgyalta. *Lithvay* Mátyást 1898. szeptember 14-ike óta a Jókötmezei térségében, mint elmebajost ápólják. *Hammersberg* Jenő koronaügyész ma kényesszervegellátását kérte, azon indoklással, hogy *Lithvay* a térségbeli orvos véleménye szerint gyógyíthatatlan és így hivatalát többé nem foglalhatja el. A fegyelmi tanács kimondta, hogy mivel *Lithvay* elmebaja csak egy szakértő véleménye szerint gyógyíthatatlan, kikéri az igazságügyi orvos tanács véleményét.

§§ A pénzügyőr, mint vadász. A basahidi országotant két finácé üldözöbe vett egy pár dohány-csempész a alighanem el is csipték volna, ha hirtelen fel nem bukna *Zsekit* Szevcozar kocsija, amelyre az üldözők legett felkaptak. Az egyik finácé nagyon biztos puskának tarthatja magát, céba vette az egyik lovat, de szerencsésen hiázott s a ló helyett a kocsisztalálta el. A kocsis három hétig volt beteg ennek az ügytelenségnek, mikor aztán felépült, bűnvádi feljelentést tett a pénzügyőrök ellen. A törvényszék fölmentette a vádlottakat, de a szegedi tábla megváltoztatta az ítéletet s gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt két-két heti fogságra ítélte a vádlottakat, avval a megokolással, hogy meggondolhatták volna, hogy sebesen vágatják kocsin ülők valamelyikét érheti a lóvé. A pénzügyőrség szabályai különben is csak akkor engedik meg a menekülő állat ártalmatlanná tevését, ha ez az emberi élet kockázatát nélkül lehetőséges. A kuria is foglalkozott ezzel az ügygyel s *Barát* István finácé büntetését nyolc napra szállította le.

TÁVIRATOK.

Ozmán Digma elfogása.

London, január 20. A *Daily Telegraph*nak jelentik Kairóból tegnapi kelettel: Este az a hír érkezett ide, hogy *Ozmán Digma*t elfogták s holnap Szukimba hozzák.

Az orosz kéz.

Szófia, január 20. Tegnapi az orosz tengerészeti vezérkar egy küldöttsége érkezett ide, hogy meglekintse a bolgár tengerpartot, főképpen pedig a burgasi kikötőt.

Itteni diplomáciai körökben azt beszélnek, hogy Oroszország ideiglenesen bére veszi a burgasi kikötőt, ahol hadihajóállomást rendez be. Az orosz

kormány kötelezte magát, hogy a kikötőért évenként két millió rubel bért fizet.

Az apai örökség védője.

Berlin, jan. 20. A birodalmi gyűlés ma folytatta a költségvetés tárgyalását. A kancellária budgetjénél a konzervatívok keményen megtámadták *Hohenlohe* s *Bülow* politikáját. A vitában résztvett *Bismarck* Herberc herceg is és védelmezte a külpolitika eddigi irányát. Beszédét e jelentős szavakkal végezte:

— Ily nehéz és komoly helyzetben nem lehetett többet kívánni. *Hahn* és *Liebermann* képviselőknek sem kellett volna méltányosan többet kívánni. *Bülow* Gróf már egyszer kijelentette, hogy külső viszonyaink a hármas szövetségen és az Oroszországhoz való jó viszony ápolásán alapulnak. Ez oly recept, amelyenél nem lehet jobbat adni. Gróf *Bülow* ezt még avval egészítette ki, hogy ő *Bismarck* herceg nyomdokain szándékozik haladni. Ezek a nyomdokok talán kissé elmosódtak és nem könnyen találhatók meg; kívánjuk azonban, hogy az esetleg ennek utjában álló nehézségeket elhárítsuk. Arra kérném még *Bülow* magas főnökét, jelentse ki, hogy összpontikájában zítárdan el van tőkélve *Bismarck* herceg politikájának régi kipróbált utján haladni.

Elmozdított szerkesztő.

Pétervár, január 20. A tiffizi *Kavkazs* főszerkesztőjét elmozdították állásától és mással helyettesítették, mert lapja cikket közölt az orosz hadsereg próbamozgósításáról.

A pestis.

New York, január 20. Honolulu-ból jelentik 13-áról: Itt izennyole halalos végű pestiseset fordult elő. Huszonhat pestises beteg orvosi kezelés alatt van. A járvány elfojtása végett a kínai négyedet teljesen leégetik.

Lemberg, január 20. Megbízható oroszországi hírek szerint a *Kaukázusban* újabb számos pestis-megbetegedések fordultak elő. A betegség erősen terjed. A hivatalos körök szorgosan titkolják a pestis előfordulását.

Krakko, január 20. *Kostalecki* holttestének bakteriológiai megvizsgálása alkalmával is a pestis-bacillusok hiányát konstataáltak.

A sztrájk.

Bécs, január 20. *Duxból*, *Brück* és *Aussig* bányáiból jelentik, hogy a sztrájk mindenütt kiütkött.

Kladno, január 20. A helyzet válságos lett. A cseh bányászok egytől-egyig sztrájkolnak.

Pilsen, január 20. Olyan nagy a szénhiány, hogy már zsvargások voltak miatta. A vasutállomáson egy csoport asszony megrohant egy szénvel megrakott waggont s kifosztotta. Egy vasuti hivatalnok közbelépett, de az asszonyok megtámadták s erre a hivatalnok elmenekült. A rendőrség sem birt az asszonyhaddal.

Az utcaókon a szenes kocsiak rendőrök kísérik, mert a tömeg ki akarja rabolni.

Lobezben egy tehervonatrol a lakosság kidobálta a szenet, amelyért aztán verekedés volt. A szegényebb nép napok óta nem fűt.

Märks-Ostrau, január 20. A keleti tárnákban a sztrájkolók megakadályozták a még dolgozó bányászokat, hogy leereszkedjenek a tárnákba. A jövő héten el akarják torlaszolni a szadákat.

Közigazdasági táviratok.

New York, január 20. (Terménytőzsde.) (Zárlat) *Gyapot*: New Yorkban helyben 7⁷/₈. (7.12¹⁰/₁₆). Február 7.49. (7.42). Áprilisra 7.50. (7.43). New-Orleansban helyben 7⁹/₁₆. (7.50). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphian 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.—. (11.—). Credit Balances at Oil City 16.6. (16.6). — *Zsir*: Western steam 6.30. (6.20). *Rohe* & *Brothers* 6.40. (6.40). — *Tengeri* irányzata állandó. Január —. —. —. —. —. —. Májusra 39¹/₄. (39¹/₄). Juliusra —. —. —. —. —. —. —. *Buza* irányzata szilárd. Piros ősi helyben 73³/₄. (73³/₄). Január —. —. —. —. —. —. Májusra 73¹/₄. (73.—). Májusra 72³/₈. (71⁷/₈). Juliusra 72¹/₄. (72¹/₄). *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 3.— (3.—). — *Káv*: fair Rio 7. sz. 8³/₈. (8³/₈). Február 7.—. (7.00). Áprilisra 7.15. (7.15). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — *Cukor*: 3.15¹⁰/₁₆. (3.15¹⁰/₁₆). — *Őn*: 27.75. (27.75). — *Réz*: 16.60. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

New York, január 20. (Értéktőzsde.) Váltó Londonra 4.88. Váltó Berlinre 94¹/₄. Ezüst 59.—.

Chicago, január 20. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata szilárd. Január 63.—. (62.75). Májusra 66.—. (65.75). — *Tengeri* irányzata állandó. Májusra 33¹/₈. (33.25). — *Zsir*: Január 5.87. (5.82). Májusra 6.02. (5.97). — *Szalonna* short clear 5.90. (5.85). — *Sertés*us: Január 10.60. (10.52). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

MÓKA BACSI MESÉI.

Bíró uram négy halála.

Egyszer volt egy ember, annak nem volt semmi baja, csak az, hogy haragosa volt a bírónak. Busult is e miatt, de nagyon, és mindig azon törte a fejét, mit is csináljon, hogy jó embere legyen a bírónak.

Egy napon halászatott és egy nagy csukát fogott. Eszibe jutott, hogy a bírónak igen szereti a halat és azt mondta a feleségének:

— Hátha meghinánk a bírót egy kis halászlére? Tudom, attól mindjárt jó szívvé lesz hozzánk.

— Az bizony jó lesz, azt felelte a felesége.

Eppen arra ment a bírónak, az ember hitte, hitte s akármilyen haragosa volt is neki, még se kérte magát soká, mert nagyon szerette a halat.

Este aztán nagyban kanalaztak a halászléből. Kanalaznak, kanalaznak, egyszerre csak kékül-zöldül a bírónak, kapkod levegő után, kiesik a kanál a kezéből, és — nyekk — lefordul a székről.

Hej, de megijedt az ember meg a felesége! Odaugrottak, fölráncigálták a földről, ütögették hátba, hiába, egyet se szólt többet a bírónak, meg volt halva.

Jaj, mi lesz belőlük! Mi lesz belőlük! Az egész falu azt hiszi majd, hogy ők ölték meg, hiszen mindenki tudja, hogy haragosuk volt.

Mit csináljanak? Mit csináljanak? Gondolkodnak, tanakodnak, utójára fölkapja az ember a bírót, viszi át a harmadik szomszédba. Tudta, hogy ott egy hizott disznó van, akit a gazdája már minden nap le akar ölni. Oda sompolyog szép lassan az ölhöz, hamarosan leszurja a disznót, fölülteti a bírót a hátára s kést ad a kezébe, hogy úgy lássék, mintha éppen szurná le a disznót, aztán nagysietve elkotródott.

A disznó hörgésére fölébredt a gazda, szaladt az ölhöz, hát látja, hogy valaki ül a disznóján, mintha le akarná ölni.

— No, megállj, te gazember, majd adok én neked! Tudom istenem, elmegy a kedved a disznólopástól!

Eppen ott volt egy fejse az öl mellett, azt fölfogta s úgy fejbe csapta vele a bírót, hogy egyszeriben lefordult a disznóról. Megnézi, ki az, hát majd kővé meredt ijedtében, mikor megismerte, hogy a bírónak.

— Jaj istenem, mit tettem! Mit tettem! Ha megtudják, felakasztanak!

Gondolkodott, mit is csináljon, utójára fölkapta a bírót s vitte ki a mezőre. Ott egy ló legelészett megnyögözve. Az ember megfogta a lovat, föltette hátára a bírót, odakötözte, hogy hamarosan le ne essék, aztán levette a nyűgöt a ló lábáról, hogy hadd vigye a bírót, a merre kedve tartja.

A ló vitte is, örült, hogy megszaba-

dult a nyűgtől. Vitte, vitte, odaért egy szénakazalhoz s abból kedvére szedegetett.

Akkortájt nagyon kevés szénát termelt. Az, aki az a kazal volt, már egy pár napja észrevette, hogy valaki ugyancsak dézsmálja a szénáját. Most is ott állt lesben, puska volt a kezében, s mikor látta, hogy jön egy lovas ember, csak azt várta, hogy beleáll-e a szénájába vagy sem. Az bizony beleállt. Nagy mérgesen odakiált neki:

— No megállj, gazember, megfogtam! Ki vagy!

Kiabálhatott annak, az bizony nem felelt, de a lóva csak annál jobban ette a szénát. Addig, addig, hogy utójára azt kiáltotta:

— Szólj, ki vagy, mert mindjárt lövök!

S mikor most se felelt, rásütötte a puskáját. A ló megijedt, nagyot ugrott, ledobta magáról a bírót és elszaladt. Az ember odament, megnézte, ki az, akkor látta, hogy a bírót lötte agyon.

— Jaj istenem, mit csináltam? Mit csináltam! Ha megtudják, felakasztanak!

Amint javában jajgat, siránkozik, látja ám, hogy a falu felől jön egy ember nagy zsákkal a vállán s éppen oda iparkodik a szénakazal mellé. Hamar elujt s várta, hogy elmenjen az az ember. De biz az nem ment el, hanem nagy zihálva letette a zsákot a kazal tövében és azt mondta:

— Tyűh, de nehéz egy disznót lopni a hentesnél! Leszakad a vállam alatta! Egy kiesit kifújom magamat, aztán legalább könnyen bírom megint lazúg. — Ejnye, de hát hol is a sapkám? Jaj, azt meg ott felejtettem a hentesnél! Vissza kell érte szaladnom, mert különben rána ismernek róla!

Avval vissza is szaladt. A másik ember, aki a kazalban el volt bujva, erre előmászott, hamar gondolt egyet, kioldozta a zsákot, kiborította belőle a lopott disznót, beletette helyette a bírót, jól bekötözte, aztán elszaladt a lopott disznóval.

Jön az ember vissza a sapkájával, nem gondolt semmire, földobja a nehéz zsákot a vállára, viszi haza. Ott leteszi s azt mondja a feleségének:

— Találd ki anyjuk, mit hoztam?

— No mit, no?

— Kővér disznót. Bontsd csak ki a zsákot, majd meglátod, milyen szép.

Bontja az asszony nagy örömmel a zsákot, hát mit lát? Két hosszú lábat, mindegyiken nagy eszímát, mert hát a bírónak a zsák szája felé állt. Csodálkozott az asszony, azt mondja az urának:

— Te apjuk, miesoda disznó ez, hogy még eszímája is van?

— Ugyan ne beszélj olyan bolondot, csak huzd ki a zsákból!

Huzza az asszony tovább.

— Jaj, azt mondja, hiszen ennek nadrágja is van!

— Ej, ne beszélj olyan bolondokat, ugy látszik az öröm egészen elvette az eszedet. Már hogy lehetne a disznónak eszímája meg nadrágja?!

— Már pedig ennek van!

Avval huzta tovább, az ember is oda ugrott nagy mérgesen s amint odaugrott, egyszerre kiáltotta el a feleségével:

— Uram s én istenem, mi történt? Iszen ez a bírónak!

A világért se tudta elgondolni, hogyan került a bírónak a zsákjába, mikor ő disznót dugott beleje. Szentül meg is fogadta, hogy többet nem megy lopni.

Csakhogy már most mi legyen a bírónak? Ha itt találják nála, még azt hiszik, hogy ő üttötte agyon s fölakasztják érte. Gondolkodott egy darabig, gondolkodott, aztán földobta a bírót a hátára, nem messze volt tőle a falu kutja, ott letette, odaállította a kávéja mellé, kezbe tette a kutostort, mintha vizet akarna meríteni, s elment.

Hajnál felé egy béres gyerek marhákat hajtott a kuthoz itatni. Odajön, hát látja, hogy egy ember fogja a kutostort. Odaszól neki:

— Bátyám uram, menjen el onnan, hadd merek a marháimnak.

De biz az nem mozdult.

— Ejnye, azt mondja a béres gyerek, ha alunni akar, aludjon otthon. Menjen el onnan a kuttól, mert csuffá teszem.

Hát biz a halott ember most se szólt egy kukkot se, meg nem is mozdult.

Megmérgekedett erre a béres gyerek, meg rugta a halottat, az pedig abban a minutumban belezuhant a kutba.

Hej, megijedt erre a béres gyerek, elkezdett kiáltozni:

— Segítsé! segítség! Valaki beleesett a kutba!

Egyszerre ott lett az egész falu.

— Mi az? mi az?

Hát elmondta a béres gyerek, hogy mi történt. Hamar hoztak eszéklyát, vasmacskát, kampós botot, nagy nehezen kihúzták a beleesett embert, akkor látták, hogy a bírónak, de már meg van halva.

No iszen, neki esett erre az egész falu a béres gyereknek:

— Te gazember, te dobtad a kutba a mi jó birónkat, te ölted meg, ezért akasztófán halsz meg.

Mindjárt vitték is az akasztófa alá.

Meghallotta ezt a disznólopó, odaszalad, hogy ne bántsák azt a szegény béres gyereket, mert ő állította oda a kut mellé a bírót s elmondta, hogy mi történt.

Az előjárók eleresztették a béres gyereket s ott fogták a disznólopót, hogy majd azt akasztatják föl, mert bizonyosan az ölte meg a bírót. Amint készülnek, hogy majd fölakasztják,

Rubek: Ugy — alighanem.

Iren: És ezen a képen egy kissé elhalványított engem s a háttérbe helyeztetél — mellékalaknak. (Ujbol előveszi a kést.)

Rubek: Nem a háttérbe — mondjuk a középre — ilyenféleképpen.

Iren (rekedten suttog): Most önmagad felett itélkeztél. (Szurni akar.)

Rubek (megfordul és Irénre néz): Itélkeztem?

Iren (Gyorsan elrejtja a kést, tompa fájdalommal): Az én egész lelkem — te és én — mi, mi és a mi gyermekünk volt abban a magányos alakban.

Rubek (kalapját leveszi s az izzadságot törli a homlokjáról): Megmondom azt is, hogy önmagamat miképpen állítottam bele a csoportba. Elül, a patak mellett, úgy mint itt, gonderhes ember ül, aki nem tud megszabadulni a rügtől. Egy elveszett élet felett kesereg. Az újat a csergedő vízbe mártja — tisztára akarja mosni — aztán gyötrődik, rángatózik kínjában, ha arra gondol, hogy hiába mossa, sohasem tisztul meg. Soha, sohasem lesz szabad, sohasem fog élni, nem fog feltámadni. Örökre be lesz zárva a pokolba.

Iren (hidegen, merően): Kültő!

Rubek: Kültő? Miért?

Iren: Mert nincs erő és nincs akaratod s minden gondolatodat, minden cselekvésedet olyan hamar megbocsádot. Először megölted a lelkemet, aztán bünbánóan, önmagadat vádolva, szobrot csináltál magadból (mosolyog) és ezzel, azt hiszed, leróttad már a tartozásodat.

Rubek (dacosan): Művész vagyok, Irén — és nem szégyellem a gyengeségemet. Mert — látod — művésznék születtem. És sohasem leszek egyéb, csak művész.

(Folytatása következik.)

Mire feltámadunk!

— Drámái epilógus három felvonásban. —

Irta: IBSEN HENRIK.

(14) Fordította: GODA GÉZA.

(Szempadoktól szemben kezzel.)

Rubek: (a térdére könyörül, kezét a szeme fölé emelve a fejét csóválja.) Nem az volt még akkor, ami később lett belőle.

Iren: (kebléből villámgyors mozdulattal hosszú, hegyes kést ránt elő. Rekedt, suttogó hangon kérdi.) Arnold, — valami kárt tettél a gyermekünkben?

Rubek: (kitérően.) Kár? — Nem tudom, nem értem, hogy mit akarsz?

Iren: (líhegve.) Mondd meg rügtön, hogy mit tettél a gyermekkel.

Rubek: Megmondom, ha leülsz és szépen figyelsz a beszédemre.

Iren (elrejtja a kést): Figyelek — csendesen, olyan csendesen, ahogy csak az anya figyel, ha —

Rubek (szavába vágva): Aztán ne nézz rám, amikor beszélek.

Iren (Rubek háta mögé, egy köre ül): Ide ülök, a hátad mögé. — Kezdd hát.

Rubek (elveszi a kezét a szeme elől s maga elé bámul): Amikor rád találtam, mindjárt tisztán láttam, hogy miképpen lesz belőled az életem nagy munkája.

Iren: Te „feltámadásnak“ nevezted a nagy művet. — Én úgy neveztem: a gyermekünk.

Rubek: Akkor még fiatal voltam és nem ismeriem az életet. Ugy gondoltam, hogy a föltámadást legszebben, legkedvesebben egy fiatal, érintetlen

asszonyban jeleníthetem meg, — akit még nem szenteltelenített meg a földi élet, — aki ment minden szennyfőtől, föltől, — aki fény és pompa közt most serken fel almából.

Iren (gyorsan): Igen, — ilyen vagyok én a mi művünkön.

Rubek (habozva): Nem egészen ilyen, Irén.

Iren (növekvő izgatottsággal): Nem egészen? Nem olyan, amilyen akkor voltam, mikor előtéd álltam?

Rubek (elkerülve a választ): Aztán multak az évek és én megismertem az életet, Irén. A feltámadás kibővült a képzeletemben, tágabb lett. Azon a kis, gömbölyű talpazaton, amelyen a te karesu, magányos alakod állt — nem fért volna el mindaz, amit még hozzá akartam költeni —

Iren (ujból a kés után nyul, de aztán most gondol): Mit költöttél hozzá? Mondd!

Rubek: Amit magam körül láttam a világban. Mindazt bele kellett helyeznem a képbe — kellett, Irén. Kibővítettem a talpazatot — hogy nagyobb legyen és tágasabb. Aztán egy darab megrepedt, szétynyit földet tettem rá. A nyílásokon pedig nyüzsgő embercsoportok törnek felfelé, — sok ember, csupa állatpófa — asszonyok és férfiak — ahogy az életben láttam őket.

Iren (eszüli várakozásba): De a csoport közepén az asszony áll, sugárzó, égi fényben? Ugy-e, Arnold?

Rubek: Nem egészen a közepén. Sajnálom, de hátrább kellett tolnom a szobrot. — Tudod az összehatás kedvéért. Különben nagyon is dominált volna.

Iren: De a megtisztult öröm csak ott sugárzik még az arcán?

Rubek: Igen, Irén. Bizonyos értelemben — persze. Egy kissé bágyadtan. Ahogy az új eszmém megkívánta.

Iren: (szó nélkül feláll.) Ez a kép az életet ábrázolja, ugy ahogy most látod, Rubek.

csak szalad ám oda nagy lihegve a szénás ember s azt kiáltja:

— Ne bántsák ezt a szegény ártatlant, mert én löttem agyon a bírót!

Aztán elmondta, hogy mi történt. Nagyot néztek az előljárók, azt hitték, hogy megbolondult; hanem aztán mikor megvizsgálták a bírót és látták, hogy csakugyan meg van löve, eleresztették a disznópót s ott fogták a szénás embert, hogy majd fölakasztyák.

Nagyban készültek az akasztáshoz, egyszerre csak szalad oda valaki nagy zihálva és azt kiáltja:

— Ne bántsátok ezt a szegény embert, mert én ütöttem agyon a bírót!

Aztán az is elmondta, hogy mi történt. Megmérgeződtek az előljárók, azt hitték, hogy ez csak csúfot akar velük tenni. Hanem aztán, mikor megmutatta nekik, hogy „itt ütöttem fejbe a fejszével”, el kellett nekik hinni. Eleresztették hát a másik embert, ezt meg ott fogták, hogy majd fölakasztyák.

Amint készülnek, hogy fölakasztyák, hát majd leestek az előljárók a lábukról. Megint csak szaladt oda egy ember s azt kiáltotta:

Az isten szerelméért, ne bántsák azt a szegény ártatlant, mert igaz halállal halt meg a bíró!

Aztán ez is elmondta, hogy mi történt, hogy ő nála volt a bíró vacsorán s úgy fordult le halva a székéről, amint javában kanalizált a halászléből.

— No, mindjárt megtudjuk, igaz-e, amit beszélsz, azt mondta az egyik előljáró.

Avval belenyult a halott bíró torkába s egy nagy haltüskét húzott ki belőle.

Hát látták, hogy a tiszta igazságot mondta az ember, mindjárt szabadon eresztették, a bírót pedig hamar eltemették, hogy többet senkit se kerithessen bajba.

Eddig volt, mese volt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A földnek szive . . .

A földnek szive megdobbant s enyim is újra szól . . . Igaz, hogy régi dal,
De ékesítve szebb reményeim
Új hajnalt hirdető sugárral.
Minden virágtul, minden pompájatul
Megfosztom újra szívem tavaszát,
S a szebb jövődök édes zalogául
— Dalomba kövte — nyujtom neki át.

Vakság . . . de nem kívánok látni, nem.
Hisz' ez a vakság csupa fény, öröm.
Gyönyörtől reszket minden idegem
S eltörpül minden régi gyönyöröm.
Alig hogy szárnyam újlag kibontám,
Egy légi tavasz búbája ront rám,
És megköt újra, mint még sohasem,
Az újjáébredt első szerelem.

Öreg asszony nem vén asszony.

(43)

— REGÉNY. —

Írta: GEROLAMO ROVETTA.

— Ha rosszul érzi magát, igyék egy cognacot, mindjárt jobban lesz, tanácsolta valaki az urak közül.

Prandino megfogadta a jó tanácsot és csakugyan könnyebben érezte magát. Aztán ezüst címeres híres tárcájából kivett egy két lírást és odanyujtotta a pincérnek, hogy fizessen.

A pincér elvette a bankjegyet és nagyot nézett.

— Mit fizet uraságod?

— Egy cognacot és egy üveg sört.

— Az öt líra és hat soldo, összesen.

— Teringettél! gondolta Ariberti, öt líra, ez egy kissé borsos.

Mindazonáltal szó nélkül fizetett, mert nem akarta az új ismerősök előtt tekintélyét csorbítani.

Mindannyian Angelohoz indultak. Utközben, mikor Prandino már fölmelegedett, szörnyű vágyat érzett, hogy bevassou valakit az ő szenvedéseibe, az ő titkaiba.

Most tehát ő fogta karon Badoero-t és mikor az „becsületszó“-ra hallgatást fogadott, elmondta neki, milyen rosszul bánt el vele Navaredó grófnő.

— Hiszen igazság szerint kapóra jött ez az egész dolog, mert ráuntam már. De mégis csak eszűnyán viselkedett. Ne hidd, hogy irigylem talán az örnagyotól. Oh, ellenkezőleg! Szinte kedvem volna gratulálni az örnagyot! — Hadd legyen boldog vele és örüljön, hogy nem féltékenyekdem!

Angelónál is csukva volt minden, de az ablaktáblákon keresztül valami kis fénysugar szűrődött ki, jelölé annak, hogy benn még igen is ébren vannak. Elkézdtek botjakkal a földszinti

Vigyázz, Madonnám! Érzem a tavaszt
S szorelmi lázban ég minden tagom.
Színellett közöny már vissza nem riaszt
És gúnyos büszkeségéd kacagom.
Te is csak lány vagy, édes, Éva lánya . . .
S a láncokat már nem tétphetni szót . . .
S a szenvedelmek fojtott óceánja
Hömpölygeti már vészes erejét . . .

Martos Ferenc.

— Érem a pápa orvosainak. Amikor Lapponi és Mazzoni tanárok tavaly márciusban egy elég veszedelmes operációval megszabadították a pápát a bajától, rendkívül sok elismerő iratot, szerencse-kíváncsot kaptak katolikus egyesületektől, vallásos testületektől, egyházi fejedelmektől és előkelő személyiségektől. A novi (jűreai) katolikusok azonban nem maradnak meg a telegrammnál, hanem valami maradandóbb becsű emlékekkel akarják megfizetni a pápa orvosait. Ők művészileg kidolgozott aranyérmeket adnak az orvosoknak nagy ünnepességgel. Az érem egyik oldalán a két orvos arcképe van ezzel a körirással: „Joseph Lapponi — Caietano Mazzoni”. A túlsó oldalon pedig ez a felírás: „Quod e praesentis discrimine Leonem XIII. Pont. Max. nonagenarium chirurgia eripuerit Novesus aliqnot cives honoris causa MDCCCIC”. Ezt a köriratot egy lombardiai pap fogalmazta. A pápa látta az érmeket és nagyon dicsérete.

— A szarvas könnye. A régi tudósok különös gyógyítóerőt tulajdonítottak a szarvas könnyének. Plinius nyomán ugyanis az a téves hír terjedt el régebben, hogy a szarvas természetes ösztöne következésében halálos ellensége és pusztítója a kigyóknak. Szerveit e miatt sokféle módon alkalmazták a múlt századig a kigyóméreg ellen. Ennek a felfogásnak a következtében ad kifejezést egyik munkájában Páriz Pápai Ferenc múlt századbeli híres orvos:

A' vén Szarvasnak a' szeme szegletén öszvesszött nedvességnél vagy könnynél, nintsen hathatóbb izzasztó állat; annyira, hogy ugyan a patak módgyára foly emberről a' veríték, ha Pápa-fű vizben 3, vagy 4 arpaszem nyomót megiszik benne. E' felől egy régi Theomnestus nevű Ló-orvos írja: hogy, midőn a Szarvas béliben Geleszta terem, akkor a' természet indításából Kigyóbarlangot keres, s' onnan a Kigyókat orrával kiszurja s' meg-észi; ottan forrásra siet, 's az orrát mélyen belé dugja a' hideg vízbe, 's úgy fújja ki a' szemén a mérget. Az a' méreggel egygyütt kifolyt könnye, osztán a' szeme szegletein megasz erősen, mint a kő; és igen sik, mintha megpallérozták volna. De végre, mivel nehezen lát tőle, le dörögli a' Szarvas. Törökországban ez igen kedves, igen meg-is tartja a' ki — kaphatja: — úgy írják kiváltképpen az Asiai Törökök felől.

— A Carnot-család és Dupont. Érdekes Sadi-Carnot volt köztársasági elnök családjának viszonya a Dupont névhez, Sadi-Carnot nagytatyja Lazare Carnot, egy Dupont nevű dunkerquei fegyvergyáros leányát vette feleségül. Hippolyte Carnot felesége egy Dupont nevű arkeológus leánya volt. Sadi-Carnot pedig egy Dupont nevű nantesi fegyvergyáros leányát vette feleségül. És ezek a Dupontok semmiféle rokonságbán sem álltak egymással.

— Női klub Cannesban. Cannesban, a nevezetes tengerparti fűrdőben előkelő női klub alakult. A klub felügyelő bizottsága a hajózási klub elnökségéből kerül ki, azzal a klubbal az új női klub tudniillik összekötöttesben van. Ezeknek a hölgyeknek joguk van, hogy egyszerű aláírásukkal beajánljának nőket a klubba. Állandó tagok száz frankot fizetnek egy évre, ideiglenesek csak huszonnégyet. A klub egész nap és este nyitva van. Minden hétfőn és csütörtökön ebédek vannak zenével s ebéd után tánc. A klubnak az a célja, hogy legyen a hölgyeknek egy elegáns központjuk, ahol összegyűlhessenek, a nélkül hogy a férj, vagy valami hódoló is jelen volna. A helyiségek rendkívül jól vannak berendezve. A tagok fogadhatnak a klubban, akár mint odahaza. A kerek ebédlőterem, amely a tengerre nyílik, s százötven embernek teríthetnek benne, a legpazarabb. Színházi terem is van a klubban és egy karmester is áll a hölgyek rendelkezésére.

— Pompadour marquis és Faublas lovag háza. Egy históriai nevezetességű házat bontanak Párisban a Croix des Petits-Champs-utában, a 21-ik szám alatt. A XVI. században Saint-Honoré abbé lakott benne, később fogadóvá alakították át. A fogadónak Hotel de Bretagne volt a neve és arról volt híres, hogy Faublas lovag sokáig lakott az első emeleten. Szerelmi kalandjainak legnagyobb része ebben a hotelben folyt le. Azt is beszélik erről a házról, hogy itt találkozott legelőször XV. Lajos, és Pompadour marquis. A XVII. század közepe táján a Juigné család birtokába ment át a ház. A forradalom alatt aztán elkobozták ettől a családtól és nyilvános árverésen eladták.

— A legöregebb lokomotívok. Egy technikai hetilap szerint a legrövidebb lokomotívok Németországban Mannheim és Heidelberg között közlekednek. Ezen a vonalon még ma is Stephenson modelljei után készült gépek vonatják a vasuti kocsikat. Hét ilyen lokomotív van használatban. 1846-ban készítették őket és azóta csakis jelentéktelen javításokat kellett végezni a gépezetükön. A vonat, amelyet huznak, óránként hatvankét kilométer gyorsasággal megy.

ablakokat döngetni. A zajra egy ingujjra vetkőzött ember kijött és morogva nyitott nekik ajtót.

A terebben egy pár polgármester időgált, akik görbe szemmel néztek a betolakodott arisztokratákra.

Csakhogy a Prandino új barátai nem is maradtak itt, hanem az első emeletre másztak fel, ott aztán egy füstös, ételszagú, alacsony szobában telepedtek le.

— Garçon! Chiantit, jeget és három játszma új kártyát!

A pincér csakhamar elhozta a rendelt dolgokat.

— Velünk tartasz, Ariberti? — kérdezte Badoero.

— Nem szoktam játszani. Nem értek hozzá.

— Na, ezt ugyan gyorsan megtanulhatsz.

Aztán megmagyarázta Brandinonak a játék menetét.

Prandino egészen meg volt zavarodva, a sör, a konyak, a fullasztó hőség és a lelken rágódó bánat: mindez hozzájárult, hogy kényelmetlenül érezze magát.

Játszani kezdtek. Prandino eleinte nyert. Vakmerő lett. Bankot ütött és megnyerte. Az összeg oly nagy volt, hogy ha Prandino megtarthatta volna, egy évig gondatlanul élhetett volna Ursolina anyóval. Csakhogy Prandino nem is tudta, nyert-e igazán vagy sem. Ivott és játszott, örülteken módon. Mikor a szerencse megfordult, egészen elvesztette a fejét és olyan magas tételeket ajánlt, miket a partnerei el sem fogadtak.

Mestert mondtak. A három utolsó tour után leszámoltak. Kiderült, hogy Prandino nyolcszázötven lírával tartozik Badoeronak. Még többet veszített volna, ha a fiatal emberek kihasználják volna tapasztalatlanságát. De látták, hogy a gróf be van csipve, nem fogadták el az örülten magas tételeket. Nyolcszázötven líra sem volt megvetendő összeg és szegény jó Prandinonk teljes esődjét jelentette.

A míg a füst, az ital, a hőség és a kártya

elkábították, nem is jutott odáig, hogy a katasztrófa egész súlyát átérezhesse. Csak mikor a Márk-téren a hideg, nedves szél az arcába csapott és kissé magához térítette, kezdte felfogni, mi történt vele. Most is, az első pillanatban azt hitte, hogy valami gonosz álom az egész — de amikor keserű szívvel érezte a valót, azt — hogy ébren van — csaknem megőrült ijedében.

— Mondd csak Ariberti, mennyivel is tartozol nekem? — kérdezte Badoero, aki a névje gyén számolt valamit.

— Nem tudom! Hát mennyivel?

— Ha jól számoltam, nyolcszázötven líra az egész összeg.

— Csakugyan annyi volt.

— De — — nincs — nincs most — — nálam — — ennyi!

— Baj is az! Tudjuk jól, hogy senki sem utazik egy vagyonnal! Majd megadod, amikor jönak látod.

Prandino felsóhajtott. — Hát van még halasztás. Ez az idő neki az életet jelentette.

— Ha volna igazság a földön, — tréfált Badoero, — az örnagynak kellene vesztésedet kifizetni, mert ha ő nem jön Velencébe, most nyolcszázötven lírával gazdagabb vagy. Igazán nagyon rosszul járt a kártyád. Az is igaz, hogy bolondul játszottál. Tudod meg, hogy neked kellett eljőnnöd Vicenzából, hogy egyszer én is nyerjek, mert én folyton veszítek, még pedig annyit, hogy erre a hónapra egészen tönkre vagyok téve. De azért sohse fájjon a fejed miattam, ha csak vasárnapig a pénzt megadod, én azzal is beérem.

— Vasárnap?

— Nagyon hálás lennék neked érte, természetesen más alkalommal.

Badoero nem folytathatta tovább, mert az új barátok el akartak köszönni Ariberti gróftól.

— Apropos, — szólt Badoero visszafordulva Prandinohoz, — ugy-e látlak holnap a Lidón?

(Folytatás következik.)

† **A legfőbb baj elsajátítása.** Az amerikai leányoknak és fiatal asszonyoknak a legújabb sze- szélye a ballet. Mindenáron balletet akarnak tudni. A keringő, ha lehet így szólani, már a kis ujjukban van és mindenféle régi és új táncoknak az összes formáit eltáncolták már. De hiányzik még szerintök táncukból a legfőbb baj és ezt csak úgy gondolják elérhetőnek, ha a színpadi táncművészetet tanulmányozzák. Meg is kezdték tanulmányaikat erre nézve egy volt primaballerina vezetése alatt, aki született spanyol, s akitől nemcsak azt tanulják, hogy táncukban a legradiózusabbak legyenek, hanem még azt is, hogy lehetőleg a legfőbb bajt öntsék el lényükön akár ülnek, akár állnak, akár járnak. Fekete selyem trikóban, szabályszerű balletcipőben és szépen dekolletáltan veszik a leckéórákat.

† **Monogramm-dívatok.** A milliomas yankee-asszonyok közt a monogramoknak épp úgy vannak dívatjai, mint akár a kalapnak, vagy a ruhának. A dívatos monogramok a régi műekönyvekben látható betűk alakját és színét utánozzák. A díszítés rőndesen ríktől vörös, a betű maga sárga, vagy kék. Az ilyen monogramok elkészítése igen nehéz, s asszonyok csinálják, akik a szükséges mintákat többnyire francia kolostorokban tanulmányozták és másolták. Más dívat szerint pécsetalaku a monogram. Dívatos továbbá a zsebkendők sarkába behimeztetni a oimert. A monogramokat nemcsak himeztetik, hanem sokszor bevésetik, így különösen karperecekre. Ha egy amerikai hölgy karperecét kap, belevéséti a monogramját, azután odaadja barátjának, hogy ő viszont a saját monogramjával díszítse. A karperec aztán tovább vándorol barátinői körében s amikor visszakapja, akkor már tele van monogrammal. Akkor aztán elteszi emlékül többi ékszeri közé. A legjobb barátinői monogramja persze első helyre kerül a karperecen. Nem ritkán két karperecét is szerez, az egyiket férjélsmerőseinek, a másikat nőlsmerőseinek monogramjai számára. Ilyenkor aztán balkarján viseli a férfiak, jobb karján az asszonyok monogramjával ellátott karperecét.

† **A néma paraszt és a beszédes gavallér.** Párisban az utcán megy egy paraszt, vállán egy hosszú deszkával. És szorgalmasan kiáltozza:

— Vigyázn! Vigyázn!

Egy elegáns öltözött fiatal ur nem hallgat a figyelmeztetésre, s a paraszt szerencsésen el is szakítja a deszkával fiom ruháját. A fiatal ur dühöng, követeli a parasztot, hogy fizesse meg a ruháját, amiről az persze hallani sem akart. Mennek a rendőrbiztoshoz, aki ki akarja hallgatni a parasztot. Hanem a paraszt csak látogatja a száját, de egy szót se szól.

— Hát néma maga, barátom? — kérdi a rendőrbiztos.

— Ó nem uram! — vág közbe a károsodott fiatal ur — az utcán úgy ordított, mint egy sakál, hogy: Vigyázn! Vigyázn!

— Akkor hát mit akar! — mondja neki a rendőrbiztos. — Mért nem tért ki?

† **A Quartier Latin a kiállítás alatt.** A Quartier Latin nagy ünnepeket tervez a kiállításra. A tökéletesen felépült új Sorbonnet avatja fel. Európa összes egyetemest meghívják erre a felavasarra. A párisi diákegyesület meghívja a föld összes diákegyesületét; diákkongresszust, bankettet és matiné rendez, amelyre a legnagyobb francia művészek közreműködését már előre megnyerte. A felavatás után kosztümös felvonulás lesz, amely bemutatja majd a párisi diákok életét az utolsó századokban.

† **A háboru napiköltségei.** Kiszámították, hogy háboru esetén mennyi volna a hármasszövetség és a kettősszövetség napi kiadása. E számítás szerint Németország 2,550.000 katonájának napi kiadása huszonhatodfél millió frank, Ausztria-Magyarország 1,304.000 katonájának napi kiadása tizenhárom millió frank, Olaszország 1,281.000 katonájának napi kiadása 12,800.000 frank. Egy napi háboru tehát a hármasszövetségnek több mint ötven millió frankba kerülne. Franciaország háboru esetén 2,554.000 katonát állít ki, akiknek napi kiadása huszonhatodfél millió frank, Oroszország 2,800.000 katonát szerel fel és elkölt naponta huszonnyolc millió frankot. A két szövetség állam tehát háboru esetén naponként ötvennegyedfél millió frankot költ el.

† **Kéményekről.** Nincs az a kérdés, amely a kellő pillanatban napirendre ne kerüljön. Ime sorra kerültek Magyarország kéményei magasság szempontjából. Hát Magyarország a legmagasabb az Apollo kőolajfinomító-gyár részvénytársaság pozsonyi telephelyén nyolcvannégy méter magas kéménye: a

Hernádvölgyi magyar vasipar részvénytársaság krompachi telepén két hetvenöt méteres magas kémény van; a szerencsi cukorgyár kéménye hatvan méter magas; Budapesten a legnagyobb méretű a Ganzvagyongyárnak hatvan méter magas és felső végén harmadfél méter belső átmérőjű kéménye.

† **A házak magassága Párisban.** A párisi városi tanács új rendeletet adott ki, amely megszabja a házak legnagyobb magasságát. Az új rendelet szerint a körutakon husz méternél magasabb házat nem szabad építeni, a szűk utcákban a városi tanács esetről-esetre szabja meg az építendő ház legnagyobb magasságát. Szabályul kimondták, hogy hat méter széles utcában tizenégy méter lehet a legnagyobb magasság. Ebben az arányban számítják majd ki a szűk utcákban megengedhető legnagyobb magasságot. Az emeletek számát nem szabták meg. Mindenki azt csinál a házával, amit akar.

Ötletek.

— Stettenheim. —

Furcsa, hogy a föld sivar és üres volt, mielőtt az emberek megszülettek volna.

Ellensége vagyok a tulzásnak, s ezért nem szeretem, ha a majmokat gigerliknek nevezik.

A tantíeme sok színpadi műnek anyja.

Ismerek embereket, akik sokszor elvesztik a fejüket és félek, hogy egyszer egy ilyen fejet megtalálok.

Vannak emberek, akiknél nem tudom fölfogni, hogy néha önmagukkal beszélnek.

Igen sokszor megtörtént már, hogy az embernek nagy kő esett le a szívről — a lábára.

A papagáj bizonyára azt képzeli, hogy az ember mindent utána fecseg.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, január 21. — Római katolikus: G. 3. Ágnes sz. — Protestáns: G. 3. Ágnes. — Görög- orosz (január 9.) B. Polikht. — Zsidó: Sebath 21. — A nap két 7 óra 24 percek. — Nyugszik 4 óra 27 percek. — A hold két este 10 óra 38 percek. — Nyugszik délelőtt 9 óra 16 percek.

A miniszterek nem tovatárnak.

A Nemzeti múzeumban délelőtt 11 órakor dr. Hampel József: A M. N. Múzeumban őrzött zománcos művekről tart előadást.

A Grünfeld-Bürger vonós négyes-társaság hangverseny délután fél 5 órakor a Royal-szálóban.

Jelművészek jégpályán a tisztviselői teli jégpályán.

A Földművelésügyi tárcának bálja a Vigadó termeiben.

A hazai ipartestületek központi bizottságának ülése délelőtt 9 órakor az Iparos Kör helyiségeiben. (Kerepesi-ut 30. szám.)

Zenes mize a belvárosi főplébánia templomban délelőtt 9 órakor.

A szabadlevél pártkör értekezlete este 7 órakor.

Nemzeti múzeum: Régiségtára, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig.

A Műcsarnok téli tárlata nyitva d. e. 9. órától este 8 óráig. Belépődíj 1 korona.

Országos Keptár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Az iparművészeti múzeum és iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9-től 1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 2—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. l. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—25. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám l. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelem-történeti grütemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árustársakat is csatlakoztat) a városligeti iparszarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-től 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külfelelő kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetőség V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szennázásos műsor.

Folles Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bacchus-pince.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyhaterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetőt.) Újonnan berendezett fényes éttermek.

Ehm János éttermében (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület, Naponta kitűnő cigányzene.

Püster-pince Deák-ter naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szólótárs hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, január 20.

Értéktizlet. A héten valamelyest megszűnt a pénzügyi szükség. Az Angol Bank és utána ma az Osztrák-Magyar Bank is leszállították a kamatlábat. A helyi üzlet csöndes volt. Az afrikai harctérről érkező, egymással ellenkező hírek sem változtattak a tőzsdé hangulatán és csakis a Salgótarjáni részvényei iránt volt élénkebb a kereslet. Ez a körülmény a nagy szénszükséglettel van összefüggésben.

Gabonauzlet. (Goldmann és Engel jelentése a Budapesti Napló részére.) Az időjárás a lefolyt hét nagyobb részében borús és nedves volt. Kezdetben a hőmérséklet a fagypontra alatt maradt, mi mellett bőséges havazás állott be, utóbb a fagypontra fölé emelkedett hőmérséklet uralkodott, mely meg esővel volt kapcsolatos. A vetéseknek van tehát ugyan némi védelmük, a nedves, esős időjárás mellett azonban könnyen lehetséges, hogy a hótakaró eltűnik. A külföldön ugyancsak nagyobbára enyhe, nedves idő van. A vizellés gyorsan nő.

A külföldi piacok üzletmenetét illetően, különösen a kontinensen szűk korlátok között marad a forgalom, a fogyasztás még tartózkodó, a hét vége felé azonban némi hajlam a javulás felé mutatkozik. A tengerentúli piacok erősen fluktuáltak és letelő irányuló törekvést tanúsítottak. A látható készleteknek a mult héthez viszonyított erősebb csökkenése dacára, a világkészletek 4,040.000 bushellel való gyarapodása, erősebb hajhozatalok, realizációk és eladások New Yorkban az összes árfolyamok gyors csökkenését idézték elő és habár a hét vége felé némileg javult hangulat mutatkozott is, a mult héthez viszonyítva prompt buza 2½, későbbi határidők 1½ c. csökkenést tüntetnek fel. Angliában a politikai viszonyok hatástalanok maradtak, az üzlet korlátolt maradt és az árak alig tartottak. A francia piacokon kezdetben csökkenő volt az irányzat, utóbb azonban gyorsan javult. A többi kontinentális piacon a hangulat és az árak nagyobbára változatlanok és a fogyasztás csak legszükségesebb vételeire szorítkozik.

Nálunk a forgalom e héten az összes gabonacikkekből jobb volt, a hangulat is barátságosabb, az árak azonban csak nagyon mérsékeltlen javultak.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük: Buza a hét kezdetével szilárdan indult. A malomok jó vételkedvvel vásárolták, mi mellett az árak is, habár csak mérsékeltlen, emelkedhettek. A határidőpálya elnyúlásával a malomok kereslete is gyengült, később azonban újabb javult. Mindennap akadt egy-két malom, amely készleteinek szaporítását tartotta szükségesnek és különösen prompt áru talált előnyt, míg szállításra szóló áru általában el volt hanyagolva. Az érdeklődés különösen prima buzak iránt nyilvánult, ily minőségek azonban csak szórványosan kerülnek a piacra. A mult héthez viszonyítva az arakban 5—10 fillér javulás mutatkozik; az összeforgalom 100.000 mm., a hethezatal 24.000 mm. tesz ki.

Rozs úgy a helyi fogyasztás, mint elszállítási célokra jó keresletnek örvendett és a forgalom is javult, habár a kínálat aránylag gyenge maradt. A mult héthez viszonyítva az árak 5 fillérrel (50 kilónként) emelkedtek és éppúgy, mint buzában, e cikkben is prima áru kereset, mely azonban alig van kínálva. Minőség szerint 6.—6.30 koronáig jegyzünk helyben és helyi paritásra készpénzzel. Nyíri szarmazékot 5.70—5.75 koronáig jegyeznek debreceni paritásban.

Árpa (takarmányozási és hántolási célokra) e hét folyamán változatlan maradt és a gyenge kínálat tartott arakon talált elhelyezést. Minőség szerint 5.40—5.70 korona között jegyzünk helyben átvéve. Alomásokon átvéve a forgalom malatagyárosaink csekély beszerzéseire szorítkozik; közepminőségű áru 5.75—6.25 korona között fizettek helyben és budapesti paritásra.

Zab gyenge kereslet mellett e hét folyamán változatlan maradt, a kínálat ennek elleneben szintén mérsékelt és különösen jó wagonáru hiányzik. A hangulat csöndes és alárendelt áru 4.90—5.10, közepminőségű 5.25, prima áru 5.40 koronáig fizetnek helyben. A forgalom kerek 3000 mm.

Tengeri állomásokon átvéve a rossz utakra való tekintettel, gyengén van kínálva, míg a kereslet — elszállítási célokra — kedvezőbb. A vételkedv nem nevezhető ugyan élénknek, de mindenesetre tulajadja a kínálatot és így az árak a mult héthez viszonyítva 5 fillérrel 50 kilónként magasabbak. Budapesti paritásra 4.70 koronáig, helyben és Kőbányán 4.85 korona, tiszavidéki állomásokon 4.40—4.60 korona között fizettek.

Olymagvak: Káposztárepce (készáruban) alig kerül a piacra és helyben 12.50 koronáig jegyez. Káposztárepce 1900. augusztusra alig volt forgalomban és inkább névlegesen 11.70—11.80 korona között jozozott. A mellékkekben jelentéktelen a forgalom; vadrepce 5.50—6.50 korona, gomorka 10.50—11.50 korona, lenmag 11.50—13.50 koronát ér el helyben.

Hüvelyesek. Bab iránt emelkedő árak mellett a héten ismét élénk vételkedv nyilvánult: tekintettel a

szőrványos kínáltra azonban jobb forralom nem fejlődhetett ki. Törpebb Gyöngyösön 8.—K., Felgyőzön 8.75 K., Gömbölyű 8.00 K., Zombor-Baian 7.25—7.35 K. Barnabás Kalocsán 7.16 K. Erdélyi fehérbab ab Maros-Vasárhely 5.90 K. Kendermög ugyanakkor szilárd irányzatú és budapesti paritásra 11.—koronáig jegyez. Bükköny 6.—6.50 K. Maharmag 6.75—7.25 koronát jegyez helybeli paritásra, 50 kg.-kent.

Vetőmagvak. Vöröshere továbbra is jó keresletnek örvend. Különösen finom árú szilárd, bár merkantil és gyengébb minőségűek is könnyebben helyezhetők el. Minőség szerint finom árú 75.—koronáig, közepminőségű árú 60—68 koronáig jegyzünk helyben. Lucerna változatlan csendes és 35—43 korona között jegyez helyben, minden 50 kilónként.

A határidőpiao forgalma a lefolyt héten örvendetes emelkedést mutat, dacára annak, hogy az árak, különösen a hét első felében meglehetősen állandók voltak. Az árfolyamokon a külföldi, főképpen a tengerentúli alacsonyabb jegyzések hatása még nem látszik, sőt ellenkezőleg azok nálunk önállóan fejlődve felfelé törekedtek, miután a kereslet fedezési céljára, habár csekély is, de állandó, ehhez járult még, hogy a m. niszterium és a malmok közt refactia dolgában folyó tárgyalásokat eredményel kecsesletőknek mondják.

A heti üzlet részletei a következők:
Buza áprilisra 7 K. 69 f., 7 K. 73 f., 7 K. 68 f., 7 K. 70 f., 7 K. 68 f., 7 K. 76 f., 7 K. 73 f., 7 K. 73 f., 7 K. 73 f., 7 K. 74—75 f.-en zárul.
Buza októberre 7 K. 82 f., 7 K. 84 f., 7 K. 79 f., 7 K. 83 f., 7 K. 80 f., 7 K. 81 f. árfolyamok után 7 K. 82—83 f.-en zárul.

Rozs áprilisra 6 K. 38 f., 6 K. 41 f., 6 K. 37 f., 6 K. 40 f., 6 K. 38 f., 6 K. 44 f., 6 K. 41 f., 6 K. 43 f. árfolyamok után 6 K. 43—44 f.-en zárul.
Tengeri májusra 4 K. 93 f., 4 K. 95 f., 4 K. 98 f., 4 K. 94 f. árfolyamok után 4 K. 98—99 f.-en zárul.
Zab áprilisra 5 K. 03 f., 5 K. 05 f., 5 K. 08 f., 5 K. 04 f. árfolyamok után 5 K. 06—08 f.-en zárul.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az árak e héten ismét lejjebb szálltak. Egyébként nem történt változás, a vételek kevéske, új tés kevéske jött létre. Mai árak 100 kilogrammonként: szákosztul Budapesten szállítva.

Buzaliszt:							
Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor:	26.—	24.50	23.10	21.80	21.30	20.80	19.30
		7	7½	8			
		16.—	14.10	11.40			
Dara:			AB	C			
			26.40	25.80			
Finom korpa:							
Goromba korpa:							
Ar: korona	9.—						9.—

Káv. (Belák István kávénagykereskedő jelentése a Budapesti Napló részére.) Az irányzat szilárdaságából nem vezetett, sőt 2—4 forintos emelkedések voltak. Nagy meglepetést keltett egy pár statisztikai exporteur híresztelése, hogy a hivatalos statisztikai kimutatások kívül még óriási készlet van, mely ha szállítanak indul, egy pár árunk az árat redukálja. Ha a hír igaznak bizonyul nemi élénkséget hozhat az amugy is igen csendes piacra. Hamburg, Freihafenben az aukció csendesen zárult. Előfordult egy pár nagyobb tétel Santosban, melyért március—április 47.50 forintot fizettek. Azonnali szállításra Sant sup 48.50, Rio 60—68, Portorico —, Biau Java 90—115, Guatemala.

Ipar és kereskedelem.

A kamatláb. Bécsből jelentik, hogy az Osztrák Magyar Bank főtanácsa mai ülésén a vezérigazgató jelentése alapján elhatározta, hogy január 23-ától kezdve a bankkamatlábát félszázalékkal, tehát a leszámítolással 5½%-ról 5%-ra és a lombardnál 6½%-ról 6%-ra szállítja le. A kamatlábnak egy egész százalékkal való leszállítása, tekintettel a külföldi pénzücsöknek nem teljesen tisztázott helyzetére és az ebből következő s minőségig megújuló nagy külföldi váltó- és valutaszükségletre, nem látszott sem idősebbnek. A főtanács ezen az ülésen megállapította jelentését, amelyet a közgyűlés elé fog terjeszteni.

Az új pénz. A földmivélsügyi miniszter abból az alkalomból, hogy a kötelező koronáértékszámítás a folyó év elején életbe lépett s hogy a budapesti ár- és értéktörzsde akként határozott, hogy a hivatalos árfolyamjegyzésekben a gabonára nézve az eddig érvényben volt 100 kilogrammos súlyegység helyett 50 kilogrammos súlyegység jegyeztessék: valamennyi törvényhatósághoz és valamennyi gazdasági egyesülethez leiratot intézett. A leirat célja az, hogy különösen azok a kisgazdák, földművesek és munkások, akik ez intézkedésekről a hírlapok útján egyáltalán nem, vagy nem kellő időben értesülnek, azok nagy horderejű saját érdekükben ugy hivatalos, mint társadalmi uton minél behatóbban figyelmeztessenek.

A Hazai Bank Részvénytársaság ma teszi közzé az 1899. évről vonatkozó számszámolókat. Mérleg számla: Vagyon: Pénztári készlet 651,229.99 forint (466,912.81 forint). Váltóarca: leszámított és külföldi váltók 7,833,087.63 forint (7,354,390.02 forint). Kölösöd-

nők értékpapirokra és report 2,623,268.04 forint (2,713,995.81 forint). Értékpanitárca 286,047.60 forint (344,298.58 forint). Befizetések váltalatkba és szindikátusokba 2,121,439.22 forint (2,198,701.86 forint). Adóskok: fedezett folyószámlában 21,415,969.21, bankári követelésekben 177,834.90 forint, összesen 21,593,804.11 forint (20,269,180.70 forint). Váltóárca 325,177.84 forint (420,828.01 forint). Letári berendezés: eddigi beszerzés 47,201.69 forint, korábbi leírások 32,201.69 forint = 15,000 forint, összesen 35,439,054.33 forint. Teher: Részvénytőke 5,000,000 forint, Tartalékalkap 475,000 forint (400,000 forint). Forgalomban levő saját elfogadványaink 2,925,000 forint (1,647,500 forint). Hitelezők: betétek pénztárjegyekre, chequezámlára, különféle folyószámlái hitelezők 26,123,540.52 forint (25,634,416.76 forint). Fel nem vett osztalék 378 forint (306 forint). Átmeneti tételek 319 85.81 forint (464,592.80 forint). Nyereség-egyenleg 595,670 forint (523,641.29 forint). Összesen 35,439,054.33 forint.

Nyereség- és veszteségszámla. Tartozik: Ügyviteli igazgatóság, tisztviselők és szolgák fizetése 91,598.53 forint (88,423.08 forint). Költségek 77,117.51 forint (80,282.68 forint). Jövedelmi adó 47,725.02 forint (47,816 forint). Leírások 17,671.86 forint (22,216.74 forint). Nyereség: múlt évi nyereség-elvétel 54,600.85 forint, folyó évi tiszta jövedelem 541,069.15 forint, összesen 595,670 forint (523,641.29 forint). Összesen 829,782.92. Követel: Nyereség-elvétel 1898 évről 54,600.85 forint (40,554.75 forint). Kamatjövdelem: adómentes 154,228.32, adóköteles 378,451.60 forint, összesen 532,679.92 forint (458,065.70 forint). Jutalékok 301,432.07 forint (195,827.93 forint). Nyereség idegen értékekben 15,676.74 forint (13,805.11 forint). Nyereség értékpapirokon 9463.13 forint (20,424.36 forint). Szindikátusi jövedelmek 8092.31 forint (22,121.14 forint). Nyereség a váltóárcaiból, a befektetett tőke kamatai és az üzleti költségek levonása után 7837.90 forint (11,581.29 forint). Összesen 829,782.92 forint.

A jóval nagyobb kamatjövdelemtől eltekintve, a nyereség- és veszteség-számla tételei összehasonlítva az előző 1898. üzletév vonatkozó tételeivel, lényegesebb változást alig mutatnak fel. Nem is volt az várható oly évben, mely egyrészt a nemzetközi pénzücs, másrészt az Ausztriával szemben még mindig rendezetlen gazdasági kérdések által előidézett feszültség és ebből folyó tartózkodás indokából meddő tözsdéi forgalom és a vállalkozási kedv vagy új alapítások teljes hiányának hatása alatt állott.

Hogy a lefolyt év eredménye ennek dacára 115,966.22 koronával kedvezőbb az előző évinél, főleg az elért nagyobb kamatjövdelemtől és annak tulajdonítható, hogy az intézetet a szem előtt tartott óvatosság mellett egyébként mondhatni mi veszteség sem érte, és hogy a reá bizott tőkék elhelyezése következetesen oly alapon történt, hogy kevésbé kedvező üzletmenet esetén is az intézet fejlődésével és az általa alapított vagy részéről patronált vállalatok megerősödésével párhuzamosan a rendes bankszerű tevékenységből biztosított jövedelem évről-évre emelkedő irányzatot mutat.

A mellett a gróf Andrássy Géza-féle vasművekre és a K. k. priv. Eisen- und Blechfabriks-Gesellschaft „Union” részvényeire szerzett opcionális jognak az év végével történt értékesítéséből eredő és részben már be is folyt hozson elszámolása teljes összegében későbbi évek javára lett fenntartva és e célból az erre szolgáló elszámolatlan tartaléka helyezve.

Az ősszforgalom 3,357,537.5648 korona volt. Váltó leszámítottatott 24,947 darab 92,416,388 korona értékben (+ 1,486,686 korona). A váltóarca állománya az év végével 15,646,175.06 korona.

A február 15-ikére egybehangzó közgyűlésnek az igazgatóság azt fogja javasolni, hogy a tartalékalkapnak 250,000 koronával, a nyugdíjalapnak 50,000 koronával való javadalmozása és a letári berendezésből 15,000 koronának leírása mellett az osztalék részvényenként 6%-kal, vagyis 6 forinttal állapítsák meg. A kimutatott tartalékalkap ezzel 1,200,000 koronára, vagyis részvényenként 12%-ra, a 4 évvel ezelőtti létesítmény elhatározott nyugdíjalap 164,072.76 koronára emelkedik.

A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogközlösön Részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében az 1899. üzletév számszámolását megállapította. A mérleg 234,315,847.47 forint összforgalom mellett 1899. december 31-ével 419,052.87 forint tiszta nyereséget tüntet fel, ami a részvénytőke 84%-os kamatoztatásának felel meg. Az igazgatóság a február 3-ára egybehangzó közgyűlésnek a tartalékalkap busas ellátása után részvényenként 24 korona osztalék kifizetését fogja javasolni. Az 1899. december 31-ikével lezart mérleg adatai a következők: Vagyon: Pénztárkészlet 579,152.51 forint, elhelyezett pénzek rövid felmondásra 308,654.58 forint, saját értékpapiraink 1,124,432.32 forint, társulati ház 500,000 forint, váltóarca 3,393,278.56 forint, előleg értékpapirokra 4,213,288.10 forint, adóskok fedezet mellett és folyószámlán 1,725,275.31 forint, váltóárca 204,039.75 forint, adóskok 397,955.64 forint, kézi zálogüzlet 2,995,146.89 forint, Országos Központi Hitelezővetekért részjegyei 200,000 forint, leltár 724,000 forint, óvadéktételek 44,000 forint, tisztviselői nyugdíjalap értékpapirjai 766,500 forint, kézi zálogpénztári utalványok külön biztosítási alapjának értékpapirjai 113,000 forint, összesen 15,855,724.66 forint.

Teher: Részvénytőke 5,000,000 forint, tartalékalkap 535,024 forint, tisztviselői nyugdíj alap 66,578.91 forint, betétek: takarékpénztári könyvekre 2,924,680.80 forint, cheque-számlán 3,086,538 forint, pénztárjegyekre 122,500 forint, együtt: 6,133,718.80 forint, kezizálogpénztári utalványok 2,135,000 forint, hitelezők 1,503,743.01 forint, fel nem vett osztalékok 1698 forint, átmeneti kamatok 41,909.07 forint, tiszti óvadék 44,000 forint, egyenleg mint nyereség 419,052.87 forint, összesen 15,855,724.66 forint.

Nyereség- és veszteségszámla: Tartozik: Kifizetett és tökécsített kamatok: takarékbetétek után 97,870.82 forint, pénztárjegyek után 4,302.02 forint, cheque-betétek után 101,496.42 forint, kézi zálog-

pénztári utalványok után 89,730 forint, együtt 293,399.26 forint, tökécsimatadó 29,339.93 forint, társulati ház adója és fenntartási költségei 6,642.73 forint, tisztiz fizetések 67,675.40 forint, lakber és kezelési költség 54,343.34 forint, felügyelő-bizottság tiszteletdíja 3,000 forint, adó 76,523.62 forint, leírások: társulati házból 10,000 forint, leltárból 5,228.90 forint, zálogüzleti leltár és szervezésből 20,000 forint, kétes követelésekkel 10,581.26 forint, együtt 45,810.16 forint, nyereség áthozat 1898. évről 20,487.11 forint, nyereség 1899-ben 398,565.76 forint, együtt 419,052.87 forint, összesen 995,787.31 forint. Követel: Nyereségáthozat 1898. évről 20,487.11 forint, váltó leszámítottási kamat 197,022.48 forint, adómentes kamat 3,471.25 forint, rendes kamat 361,515.07 forint, kézi-zálogüzlet jövedelme a költségek levonása után 190,057.72 forint, különféle jutalékok és egyéb jövedelmek 187,585.73 forint, váltóüzlet tiszta nyeresége a tőkebefektetés kamatainak és a kezelési költségek levonása után 7,428 forint, házbérjövdelem 28,210 forint, összesen 995,787.31 forint.

A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága mai ülésében megállapította az 1899-ik évi számszámolókat. A felügyelőbizottság által is megvizsgált és helybenhagyott mérleg 226,423.26 forint tiszta nyereseménnyel zárul, mely a részvénytőke mintegy 9 százalékos kamatozásának felel meg. A számszámolások fő tételei a következők:

Mérleg számla. Vagyon: pénztárkészlet 306,654.12 forint, váltóarca 1,756,579.86 forint, hitelegyleti váltóarca 461,460.13 forint, saját értékpapirok és azok kamatai 1,341,527.39 forint, záloglevél biztosítási alap és annak kamatai 1,526,968.33 forint, értékpapir előleg 793,120.48 forint, jelzálogközlösönök 8,509,686.74 forint, leltár számla 2000— forint, adóskok 703,053.70 forint, összesen 15,400,950.26 forint. Teher: részvénytőke 2,500,000— forint, tartalékalkap 145,000— forint, árfolyam különbözőtartalékalap 10,000— forint, hitelegyleti tartalékalkap 1,510.11 forint, hitelegyleti biztosítási alap 32,940— forint, nyugdíjalap 10,225— forint, betétek 2,934,739.61 forint, be nem váltott részvény szelvények 270— forint, forgalomban levő záloglevelek 8,577,700— forint, átmeneti váltó kamat 28,499.73 forint, átmeneti jelzálog kamat 86,832.16 forint, költsénekből visszatartott 121,519.60 forint, hitelezők 625,291.32 forint; tiszta nyereség 226,423.26 forint, összesen 15,400,950.26 forint.

Nyereség- és veszteség-számla. Tartozik. Kifizetett és tökécsített kamatok 107,375.55 forint; tőke kamatadó 107,375.55 forint; adó 24,283.06 forint költség 29,994.43 forint; tisztviselői fizetések 40,656.03 forint; Felügyelő bizottság díjazása 2,500 forint; leírások 151,399.96 forint, tiszta nyereség 226,423.26 forint; összesen 457,369.85 forint.— Követel. Athozat 1898. évről 7035.20 forint; bevett kamatok 372,530.85 forint, jutalékok és különféle bevételek 12,284.50 forint; nyereség a záloglevél-üzletben 65519.76 forint; összesen 457,369.85 forint.

Az igazgatóság a február 6-ikára egybehangzó közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a megállapított 226,423.26 forint nyereseménnyel az alapszabály szerinti illetmények levonása után 150,000 forint, azaz részvényenként hat forint (6%) osztalékra fordítsák, 30,000 forint tartaléka helyeztessék, 3000 forint a nyugdíjalpra fordítsassék, 8321.18 forint, pedig új számlára viessék elő.

A részletgyűlések. Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága tegnap Matkovits Sándor elnökölete alatt ülést tartott, melyen a részletgyűlésekről szóló törvénytervezettel foglalkozott. A bizottság részletenként megvitatta a törvénytervezetet és Sugár Ignác miskolci kamarai titkárnak előadói javaslatát és beható vita után abban a véleményben állapodott meg, hogy a törvénytervezet mostani alakjában az iparra, kereskedelemre és forgalomra káros, mert a nálunk előforduló ügyleteknek alig 10%-a olyan, amely kifizetés mellett köttetik. Ha csak az ilyen üzlet lehetetlenné tenni nem akarják, szükséges, hogy a törvény olyan definícióját adják a részletgyűletnek, amely mellett a nem kifizetés mellett való eladás továbbra is lehetséges. Egyebekben pedig a bizottság, arra az esetre, ha a kormány fenntartja a javaslatot, annak részleteire nézve is megteheti észrevételeit, nagyrészt a már ismertetett Sugár-féle előadói javaslat értelmében.

A munkaközvetítés kérdése. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete tegnap Auer Róbert elnökölete alatt igazgatósági ülést tartott, amelynek határozatából a munkaközvetítés ügyében felterjesztett intézetet a kereskedelmi kormányhoz. A felterjesztés kifejti, hogy a Budapesti Munkaközvetítő Intézetben helyet illet volna kapnia az Utazók Egyesületének, amely fennállása óta foglalkozva helyközvetítéssel, gazdag tapasztalásaival jelentékeny segítségre lehetett volna az új intézetnek. Tekintettel az intézet megalakulására, most már csak azt kéri az egyesület, hogy addig is, míg a tapasztalások szélessége fogják tenni a Munkaközvetítő Intézet első szervezetenek módosítását, utatassa a kereskedelmi kormány a munkaközvetítő-intézetet, hogy lépjen állandó összeköttetésbe a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületével, amely ilyen körülmények közt kiegészítő osztályává, mely ilyen körülmények közt kiegészítő fogja egész anyagát az új intézet rendelkezésére bocsájtani. Ugyanebből az igazgatósági ülésből az utazók egyesülete átiratot intézett az összes, külföldön székelő osztrák-magyar konzulátusokhoz, hogy amennyiben ott külföldi nagykereskedők, vagy gyárosok Magyarországi területére megbízottakat, képviselőket és utazókat keresnének, közveítsék a konzulátusok az ilyen megkereséseket a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületénél, mely tagjai közé sorolvan az összes magyar utazókat, leginkább van abban a helyzetben, hogy minden megkeresésnek a leggyorsabban és legmegbízhatóbban tevényt elvezet.

Expressz-vonatok. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az *Ostende-Budapest-Konstanza*, illetve *Konstantinápoly* között az idő szerinti hetenként egyszer közlekedő expressz-vonat folyó évi május hó 1-től kezdve egyelőre a párisi kiállítás tartama alatt kísérletképpen hetenként kétszer közlekedjék.

Fizetési képtelenségek. A bécsi *Creditoren Verein* a következő fizetési képtelenségeket jelenti: *Rovacek József* vegyeskereskedő *Prága*, *Adler Sámuel* kereskedő *Mező-Kövesd*, *Grünbaum H. Salamon* cég *Budapest* (Károly-körút 19.), *Huppert Lajos* kereskedő *Békés*, *Fischer Jakab* kereskedő *Budapest* (Hold-utca 13.), *Weisz Jakab* kereskedő *Békés*, *Kirchner József* vegyeskereskedő *Tulln*, *Keppich Ernesztin* divatárúsz *Besztercebánya*, *Spitzer Ferenc* kereskedő *Budapest*, (Andrássy-ut 74.) *Flamm József* kereskedő *Budapest*, *Dyak János* kereskedő *Fehértemplom*, *Fodor Lipót* kereskedő *Budapest* (Dob-utca 80.), *Szalay Sándor* kereskedő *Beregszász*, *Valentics András* szabó *Zágráb*, *Schönwald B.* kereskedő *Zágráb*, *Rosenberg és Wigner* borkereskedő cég *Cegléd*, *Riesz Béla* kereskedő *Zenta*, *Szemerey János* kereskedő *Veszprém*.

Szészárak. A kontingens nyersesz ár *Budapest* 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. *Bácsban* a nyersesz ár 38.80 korona pénzben, 39.20 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petroléum-rakodónál lévő székess-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi jan. 19-én. Készlet 640 darab. Erkezett 570 darab. Összesen 1210 darab. Eladott 1015 darab. Maradt 195 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 78—82 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 78—82 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—600 kilos 77—80 koronáig. *Malacok* 72—78 korona kilonként. A vasár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 20.

Jó kínálat és vételkérv mellett a hangulat ma kedvező volt. Forgalomba került 25,000 métermázsza buza néhány fillérrrel magasabb árakon.

Eladott:

Buza *Tiszavidéki:* 500 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 78.5 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 500 mm. 78.5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f.

Pestmegyevidéki: 150 mm. 79.5 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 78.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 700 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 3000 mm. 77 k. 8 K. 03 1/4 f., 100 mm. 76.2 k. 7 K. 75 f., 500 mm. 75.8 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 60 f.

Raktárára: 3000 mm. 75 k. 7 K. 60 f. 2050 mm. 75 k. 7 K. 50 f., 3200 mm. 74.2 k. 7 K. 40 f., 1000 mm. 74 k. 7 K. 72 1/2 f., 2000 mm. 74 k. 7 K. 57 1/2 f., 1980 mm. 73.2 k. 7 K. 52 1/2 f. *Erdélyi:* 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f. *Mind 3 hónapra.* *Rozs:* 300 mm. 7 K. 10 f. *Létszempizetés* mellett.

A készaru hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerint, képzőpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	kilo	0 kilogramm ár		kilo	0 kilogramm ár	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
liszavidéki	75	7.45	7.45	75	7.98	8.—
"	75	7.45	7.45	80	8.15	8.15
"	77	7.50	7.50	81	8.16	8.25
"	78	7.50	7.50	—	—	—
fehértornyos	75	7.40	7.40	70	7.85	8.—
"	78	7.58	7.58	80	8.06	8.16
"	77	7.50	7.50	81	8.16	8.25
"	78	7.55	7.55	—	—	—
pestvidéki	75	7.45	7.45	70	7.80	8.—
"	76	7.50	7.50	80	8.—	8.1
"	77	7.55	7.55	81	8.10	8.50
"	78	7.55	7.55	—	—	—
bánási	75	7.45	7.45	70	7.80	8.—
"	76	7.50	7.50	80	8.—	8.10
"	77	7.55	7.55	81	8.10	8.25
"	78	7.55	7.55	—	—	—
bécsi	75	7.85	7.85	70	7.60	7.60
"	74	7.50	7.50	—	—	—
"	75	7.70	7.70	—	—	—
"	76	7.70	7.70	—	—	—

Egyéb gabonaművek	kilo	0 kilogramm ár	
		K-től	K-ig
Rozs	uj	6.80	6.80
"	uj	6.80	6.80
Arpa	uj	5.65	5.70
"	uj	5.45	5.50
Zab	uj	5.35	5.45
Tengeri	uj	4.90	4.85
"	uj	11.60	12.25
Repece	uj	5.80	5.80

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:
 Buza (1900.) áprilisra 7.71—7.72—7.70—7.73—7.74
 Buza (1900.) okt.-re 7.80—7.81—7.82—7.83
 Rozs áprilisra . . . 6.43—6.44—6.45
 Rozs októberre . . . 6.47—6.48—6.46—6.48

Zab áprilisra (1900)	5.06—5.07
Tengeri 1900. májusra	4.97—4.98—4.99
Repece augusztusra	11.75—11.85

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra . . .	7.72	pénz	7.73	áru
Buza októberre (1900) . . .	7.80	"	7.81	"
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.41	"	6.42	"
Rozs októberre . . .	0.—	"	0.—	"
Zab (1900) áprilisra . . .	5.05	"	5.07	"
Tengeri (1900.) máj-ra . . .	4.95	"	4.96	"
Repece augusztusra . . .	—	"	—	"

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza áprilisra (1900.) . . .	7.73	—	7.74
Buza októberre (1900.) . . .	7.82	—	7.83
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.42	—	6.43
Rozs októberre (1900.) . . .	6.49	—	6.50
Zab áprilisra . . .	5.07	—	5.08
Tengeri májusra 1900. . . .	4.98	—	5.—
Repece augusztusra	11.70	—	11.80

A budapesti értéktözsde.

A hét vége felé, szokás szerint, ma is igyekezett a oulisse ügyletei lebonyolítani, ami nem igen élesztőleg hat az üzletre. Az osztrák magyar bank a hivatalos zárlatot csak 1/2%-kal szállította alá, ami nem hatott buzdítólag.

Az előtőzsde lefolyása csendes és változások nélküli volt.

A helyi piac tartott, de üzletlenn. A déli tőzsde kezdettől végig várakozó álláspontot foglalt el.

A helyi piac csendes volt. A valutapiac változatlan. Az előtőzsde.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény —. Osztrák hitelrészvény 748.40—749.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 642.—643.20. Városi vasut 340.—346.50. Közúti vasut 670.—.

A déli tőzsde.
Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 748.70—749.40. Osztrák-magyar államvasut 641.40—641.80. Leszámitolóbank 503.—504.—. Jelzálogbank 460.—. Közúti vasut 670.—674.50.

Forgalomba került: 4%-os magyar koronajáradék 95.10. Salgótarjáni részvény 634.—637.—. Királyserfőző-tőzsrészvény 20.—19.—. korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:
 Osztrák hitelrészvény 748.60—749.48. Magyar hitelrészvény 746.—. Leszámitoló bank részvény 303.—. Rima-murányi vasúti részvény 668.—. Osztrák-magyar államvasut 643.—644.—. Közúti vasut 670.—675.50. Villamos vasut 341.— korons.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*)

I. Allamadósság.

a) Magyar Allamadósság.

Pénz	Áru	Pénz	Áru
100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint	100 kor.-kint
Aranyjárdék 4 1/2%	98.95	98.85	161.60
Koronajárdék 4%	99.50	100.50	100.—
Késlelt vasúti kölcsönvesztés 2%	100.50	101.50	100.—
Allamadóssági aranykölcsön 4 1/2%	99.75	100.75	94.25
Allamadóssági aranykölcsön 4 1/2%	81.—	82.—	98.—
Vasakapitalkölcsön 3%	161.50	162.50	138.25
Magyar nyaralókölcsön (200 K)	—	—	150.25

b) Osztrák Allamadósság.

Koronajárdék 4%	98.75	99.25
1851-es sorozat 4%	160.—	164.—
1860-as sorozat (1000 K) 4%	137.—	138.—
1864-es sorozat 4%	200.50	201.50

c) Idegen Allamadósság.

Szerb 100 frankos sorozat 3 1/2%	71.—	73.—
----------------------------------	------	------

II. Más kölcsönök.

Budapest fővárosi kölcsön 4 1/2%	96.50	91.50
Temes-bécsyvári kölcsön 5%	—	13.75
—	94.—	95.—
—	98.50	94.50

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Bélfővárosi takarékp. zálogl. 4 1/2%	100.—	100.—
Egyes. f.év. takarék. zálogl. 4 1/2%	95.50	9 50
Egyes. f.év. takarék. zálogl. 4 1/2%	92.90	93.90
Kibirtokosok zálogl. 5%	102.—	102.—
Kibirtokosok zálogl. 4 1/2%	102.—	103.—
Földmunkások zálogl. 4 1/2%	99.—	100.—
Földmunkások zálogl. 4 1/2%	94.50	95.50
Bélfővárosi vasúti kölcsön 4 1/2%	85.50	89.50
Helyi árú-és vasúti kölcsön 4 1/2%	96.25	17.25
Helyi árú-és vasúti kölcsön 4 1/2%	92.50	93.50
Helyi árú-és vasúti kölcsön 4 1/2%	96.76	96.76
Jelzálogbank zálogl. 5%	101.—	102.—
Jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	99.50	100.50
Jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	96.50	97.50
Jelzálogb. közz. kötv. (v. 200 K) 4 1/2%	100.—	101.—
Jelzálogbank közz. kötv. 4 1/2%	97.25	98.25
Jelzálogbank közz. kötv. 4 1/2%	98.—	98.50
Jelzálogbank ny. kötv. 4 1/2%	120.—	121.—
Jelzálogbank ny. jegy	—	—
Jelzálogbank ny. kötv. 3%	102.—	104.—
Orsz. közp. takarék. zálogl. 4 1/2%	99.—	100.—
Orsz. közp. takarék. zálogl. 4 1/2%	94.50	95.50
Ehazs. jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	18.50	99.—
Közp. jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	99.—	98.50
Közp. jelzálogbank kötvény 4 1/2%	97.—	97.—
Közp. jelzálogbank kötvény 4 1/2%	94.50	95.50
Osztrák-magyar bank zálogl. 4 1/2%	10.—	100.—
Hazai takp. közs. kötv. 4 1/2%	94.—	94.50
Hazai takp. zálogl. 4 1/2%	97.50	95.50
Keresk. bank zálogl. 4 1/2%	99.—	100.—
Keresk. bank (v. 200 K) közs. kötv. 4 1/2%	102.0	108.50
Keresk. bank (v. 200 K) közs. kötv. 4 1/2%	96.—	97.—

IV. Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötv. 4 1/2%	100.—	100.50	Folyamatosított elsőbbségi kötv. 4 1/2%	100.—	101.—
Közúti vasut 4 1/2%	96.—	96.50	Magyar-gallóci I. közs. kötv. 4 1/2%	108.—	109.—
Budapest-pesti vasut 4 1/2%	94.50	95.50	Borbélyi közs. kötv. 4 1/2%	106.25	101.25
Kassa-oderbergi 1881. évi 4 1/2%	96.60	97.60	—	—	—

V. Bankok részvényei.

Bankjegyzet	186.—	188.—	Kereskedelmi részv. részvény	412.—	420.—
Fiumei hitelbank	176.—	180.—	Magyar vör. közp.	1000.—	1020.—
Fővárosi bank r. t.	180.—	184.—	Osztrák-magyar bank	1878.—	1845.—
Hazai bank	210.—	218.—	Kereskedelmi bank	288.—	287.—
Hórvát-szlavon jelzálogbank	220.—	224.—	—	—	—

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Bélfővárosi	204.—	205.—	Egyes. fővárosi	2325.—	2350.—
III. kerületi	223.—	228.—	Magyar általános	600.—	602.—
Jelzálogbank	192.—	193.—	Országos központi	3516.—	1836.—
Budapesti takp. és zálogl. r. társ.	450.—	454.—	Pesti hazai	16450.—	16600.—

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító társ.	410.—	430.—	Foncieri	200.—	204.—
Bécsi élet- és biztosítási-társaság	540.—	560.—	Lloyd vízszel. társ.	220.—	224.—
Első magyar által.	5500.—	5700.—	Nemzeti baleset	200.—	204.—
—	—	—	Pannónia vízszel. társ.	1236.—	1276.—

VIII. Gőzmalomok.

Concordia	480.—	480.—	Hengermalom	1000.—	1020.—
Első budapesti	1190.—	1320.—	Molnárak és sőtők	420.—	430.—
Erzsébet	434.—	440.—	Viktória	300.—	304.—
Luzsa	272.—	276.—	—	—	—

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—	—	Kőbánya gőzüzem	1100.—	1120.—
Budapesti téglagyár	200.—	202.—	E. B. sz. téglagyár (Drasch)	455.—	460.—
Egyszerű téglagyár és cement	4.—	50.—	Altalános közszolg.	180.—	184.—
Egyszerű téglagyár	270.—	272.—	Keramika gyár	334.—	330.—
Felsőmagyar bányák	212.—	214.—	Salgótarjáni	637.—	628.—
Isztván téglagyár	91.—	100.—	Uljai téglagyár	290.—	294.—
Kassa-somodi	—	—	—	—	—

X. Vasutvék és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	240.—	250.—	Nicholson	214.—	222.—
Danubius	170.—	164.—	Schlick	374.—	380.—
Ganz	350.—	364.—	Weitzerwaggon	376.—	380.—

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Bécs, január 20. (Magyar értéktörvények.) 4% aranyjárdék 98.85. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 138.50. Magyar vasuti kölesön ezüstben 99.70. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.20. Magyar leszámlító és pénzváltóbank 125.50. Rimamurányi vasműrészvény 333.50. Magyar koronajárdék 95.05. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 93.90. Magyar hitelbank részvény 186.—. Magyar naveromény kölesön sorsjegy 162.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 91.75. Magyar kereskedelmi bank 287.—.

Bécs, január 20. (Osztrák értéktörvények.) 4 1/2% papírrészvény 99.75. 4%-os osztrák aranyjárdék 99.40. 1860-iki sorsjegy 138.75. Osztrák hitelrészvény 394.75. Angol-osztrák bank 124.25. Bécsi bankgyűlés 136.20. Osztrák-magyar bank 131.70. Déli vasut 34.70. Dunagőzhajózási részvény 12.50. Dohányrészvény 137.50. Császári és királyi arany 114.4. Német bankjuttató 118.13. 4 1/2% ezüst járdék 96.55. Osztrák koronajárdék 98.90. 1894-iki sorsjegy 200.—. Osztrák hitelintézet részvény 233.80. Unionbank 155.25. Osztrák Ländlerbank 115.75. Osztrák-magyar államvasut részvény 137.0. Elbavölgyi vasut 124.—. Alpesi bányarészvény 274.25. 20 frankos arany 19.20. Londoni váltóár 242.15. Bécsi Tramway 148.75. Az irányzat esendes.

Bécs, január 20. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 233.80 Magyar hitelrészvény 186.—. Angol-Osztrák bank 124.25 Union bank 136.—. Ländlerbank 155.50. Bankgyűlés 160.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 133.80. Eszaki vasut részvény 24.70. elbavölgyi vasut 124.25. dunagőzhajó részvény 119.—. alpesi bányarészvény 274.50. májusi járdék 99.75. osztrák koronajárdék 95.50. magyar aranyj.—. magyar koronajárdék —. német birodalmi márcia készpénz 127.75. ultimóra —. török sorsjegyek 118.10. rimamurányi vasut —. déli vasut —. dohányrészvény —. napoleon d'or 19.20. Lombard —.

Külföldi értéktörvények.

Berlin, január 20. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde várakozó irányzattal nyílt meg. Az első árfolyamok kevés változást mutattak a tegnapiakhoz képest. Később a kohó- és kőszénbánya részvények ismét gyengültek a már tegnapi táplált aggodalom miatt, hogy az ausztrál bányászatról Poroszországra is átterjedt. Ez azután az egész irányzatra hatott. Osztrák-értékekben nem volt izület. A második tőzsdéjében a forgalom általában nem éltélült, de Hibernia-részvényekben jó vételkedv mutatkozott, mire ezeknek a részvényeknek az árfolyama jelentősen emelkedett. Magánleszámlitói kamatláb 37 1/2%.

Berlin, január 20. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírrészvény —. 4% osztrák aranyjárdék 190.50. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 95.—. Osztrák-magyar államvasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.55. Magyar vasuti beruházási kölesön 102.25. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 193.60. Általános villamosági Edison 257.90. Gelsenkircheni 194.25. Laurakohó 259.60. 4 1/2% ezüstjárdék 99.—. 4% magyar aranyjárdék 99.40. Osztrák hitelrészvény 234.10. Déli vasut 27.75. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.45. 4% orosz kölesön 99.30. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust —. Harpeni 205.40. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 20. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Negyszázalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 234.50. Osztrák-magyar államvasut 136.60. Déli vasut 27.80. Eszaki vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy középső 216.45. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, január 20. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék: 98.80. 1860. sorsjegy 142.25. Déli vasut 27.50. 4% osztrák aranyjárdék 99.75. Osztrák hitelrészvény 234.40. Osztrák-magyar államvasut 136.25. Olasz járdék 94 —. 4% magyar aranyjárdék 96.50. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 20. (Zárlat.) 4 1/2% papírrészvény 99.30. 4% osztrák aranyjárdék 100.40. Magyar koronajárdék 95.05. Osztrák-magyar bank 131.—. Déli vasut 27.85. Elbavölgyi vasut 124.30. Londoni váltóár 204.85. Bécsi bankgyűlés 137.—. Villamos részvény —. 3%-os magyar aranykölesön 82.—. 4 1/2%-os ezüstjárdék 99.10. 4% magyar aranyjárdék 98.35. Osztrák hitelrészvény 234.—. Osztrák-magyar államvasut 136.75. Eszaki vasut 118.—. Bécsi váltóár 84.75. Párisi váltóár 812.75. Unionbank 154.—. Alpesi bányarészvény 276.—. Az irányzat esendes.

Frankfurt, január 20. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január 20. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 233.80. Magyar hitelrészvény 186.—. Angol-Osztrák bank 124.25. Union bank 136.—. Ländlerbank 155.50. Bankgyűlés 160.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 133.80. Eszaki vasut részvény 24.70. elbavölgyi vasut 124.25. dunagőzhajó részvény 119.—. alpesi bányarészvény 274.50. májusi járdék 99.75. osztrák koronajárdék 95.50. magyar aranyj.—. magyar koronajárdék —. német birodalmi márcia készpénz 127.75. ultimóra —. török sorsjegyek 118.10. rimamurányi vasut —. déli vasut —. dohányrészvény —. napoleon d'or 19.20. Lombard —.

rák hitelrészvény 234.—. Osztrák-magyar államvasut 136.70. Déli vasut 27.55. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék 94.15. Laurakohó 258.70. Harpeni 205.47. Discont 193.70. Alpesi —. Bécsi bankgyűlés —. Csöndes.

Páris, január 20. (Zárlat.) 3% francia járdék: 99.90. Olasz járdék 93.10. Osztrák-magyar államvasut —. Francia földterem. járdék 99.25. 4% magyar aranyjárdék 95.75. Török dohányrészvény 285.—. Osztrák Ländlerbank —. 3 1/2% francia járdék 99.90. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasut —. 4% osztrák aranyjárdék 100.50. Ottomanbank 565.—. Párisi bankrészvény 1095. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 20. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 82—83 fillérig. Öreg közép páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban ———— krajérig. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 87—88 fillérig. Fialtal közép (páronként 251—320 kilogramm valósúlyban) 84—85 fillérig. Fialtal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 81—85 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ———— krajérig. Közép (páronként 220—280 kilogramm súlyban) ———— krajérig. — Könnyű (páronként 200 kilogramm terjedő súlyban) ———— krajérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) ———— fillérig. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Staebl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ———— krajérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 84—86 fillérig. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 83—84 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 82—83 fillérig.

Sertésüzlet száma 1900. jan. hó 18. napján volt kétszáz 19684 darab, 1900. január hó 19. napján felhajtott 50 darab, 1900. évi január 19. napján elszállított 628 darab, 1900. január hó 20. napjára maradt készletben 19108 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 20. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bitay Gábor okleveles tanítót a mezőszilvási állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Stern Miklós és Gregus Gyula okleveles tanítókat a betenhalasi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Fojtók Gusztáv okleveles tanítót a vöröskői állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Székely Albert okleveles tanítót a klacsánai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Kiss Irén arany-rákosi állami elemi iskolai tanítónőt az erzsébetfalvai állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte és Clementis Ilona okleveles tanítónőt az aranyosrákosi állami elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte. — Galtner Erzsébet okleveles tanítónőt a petefői állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Besercenu Miklós okleveles tanítót a szokolovai községi elemi iskolához rendes tanítónak, Zsuly Imre és Galiszer Zsófia okleveles tanítókat a perlaszi községi elemi iskolához rendes tanítóknak, Tóthné-Stojkovic Angyalka okleveles tanítónőt az alibunári községi elemi iskolához rendes tanítónővé, az állami számvevő-gépek élnöke Koller József számvevőszéki számvevő-gépek számvevőszéki irodavezetőjé, a pécsi ítélőtábla élnöke Kayser Elek végzett joghallgató, pécsi lakost a pécsi királyi ítélőtábla kerületébe díjaz joggyakornokká, a kassai ítélőtábla élnöke Blahó Lajos végzett joghallgatót a kassai kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjaz joggyakornokká, a győri ítélőtábla élnöke Fröhstük Ernő végzett joghallgatót a győri kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjaz joggyakornokká nevezte ki.

Athetézések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szász György keletcsény-oblyosziak állami elemi iskolai vándortanítót a bács-gyurgyevői állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte. Pályázatok. Két aljegyzői állás a fehértornyai törvénytörvény két hét alatt, Postamesteri állás Pör-Ládonyban február 9-ig. Aljegyzői állás az aranyos-maróthi törvénytörvény két hét alatt. Irnoki állás a nagymihályi járásbíró-

ságnál 4 hét alatt. Számítási állás a zombori pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. Albíró állás a győri járásbírósnál 2 hét alatt. Ellenőri állás a facseti adóhivatalnál 2 hét alatt. Postamesteri állás Tényőn (Győr.) február 8-ig. Rendőrfogalmazói állás Sopron városnál február 17-ig. Díjnoki állás a dettali telekügyi hivatalnál 2 hét alatt. Aljegyzői állás a beregzszeri törvénytörvény két hét alatt. Számgyakornoki állás a beszercei pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. Gyakornoki állás a szászsebesi adóhivatalnál 14 nap alatt.

UTMUTATO.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Tolnay Lajos, vezérigazgató; Benke Gyula. VI. Andrássy-ut 5.

Első Leánykibérasítási Egylet Budapest, VII. ker. Teréz-kört 40—42. szám. Alapított 1863. évben. Kifizetett népszerűtök 1892. december hó 31-ig 1.600.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kibérasítási biztosításokra 300 frttól 10.000 frtig.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, es. és kir. udv. szállított Budapest, VII. Kerepesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört sarok. Zenepalota. Megjelint: MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segítségével a tilinkón tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszeresen 65 legszebb magyar s más kedvelt darab. Ára I frt 50 kr.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. — Budapest, január 20.

A légnyomás maximum Közép-Európát borítja, Skandinávia és a földközi tenger felett pedig egy-egy depresszió tartózkodik. Az idő európaszerte szárazabbra fordult s jobbra csak északnyugaton és délen esős.

A hőmérsékleti különbségek kisebbek lettek. Nálunk a havazás és esőzés fokozatosan szűnt és ma reggel már csak délkeleten havazott. A csapadék javarésze az ország déli részén esett.

A hőmérséklet az éjjel néhány fokkal a fagypontra alá süllyedt, a nappali órákban pedig mindenütt a főlé emelkedett.

Küldés: Nappal enyhe idő várható éjjeli fagyokkal és csak elvétve némi csapadékkal.

Vizallás.

Table with columns for location (e.g., Inn Duna, Tisza, Orsova, Topolya, Sajó, Hővel, Berettyó, Körös, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboreca, Ung) and water level measurements in meters for various dates (Jan. 19, 20, 21).

Advertisement for 'A magyar szimfonikuszt' (The Hungarian symphony) by Sternberg Armin and Testvére. Includes text about the publisher 'Budapesti Napló' and 'Athenaeum Lexikon'.

Advertisement for 'Meghívó' (Invitation) to a meeting of the Budapest Waterworks Association. Details the meeting date (Jan 20, 1900) and agenda items.

Advertisement for 'Halmár J.' (Halmár J.) featuring a portrait of a man and text about 'A világ legjobb fénymáza' (The world's best varnish) and 'Fernolent természetes borkémjé' (Fernolent natural wine tonic).

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. január hó 21-én.

Pollini-Bianchi Bianca assz. es. és kir. kamaracé-
resző vendégfelléptével:

A házi tücsök.

Opera 3 szakaszban. Szövegét Dickens elbeszélése
nyomán írta Willner A. Zenéjét szerző Goldmark K.

Személyek:
 John Peerybingle Beck Tackleton Hegedűs
 Dot, a felesége Pollinié A tücsök Payer
 May Fielding. F. Pewny Anna Zöldiné
 Plummer E. Arányi Legény Juhász

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. január hó 21-én.

D. u. 2 1/2 órakor bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal

Liliomfi.

Eredeti vígjáték 3 felv. Irta Szigligeti Ede.

Este:

Folt, a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Echeagaray J. A. spanyol
eredetiből fordította Pathy Károly.

Személyek:
 Mathilde Márkus Dolores Meszlényi
 Henrietta Maróthy Fernando Mihályfi
 Concepcion Helvey Don Justo Bercesényi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. január hó 21-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. január hó 21-én.

Délután 3 órakor, rendkívül mérsékelt helyárakkal.

Többszines királyfi.

Magyar népmese 3 felvonásban, 6 képben. Irta:
Benedek Elek.

Este:

Személyek:

Mirkó	Balassa	Királyné	Hunyadi M.
Többszines	Gyöző	Habakuk	Gyöngyi
Mikarasznyi Szerény	Ráki	Haraszthy	
Balkós Fenyvesi	Gyöngyvirág	Nógrádi	

Este:

Szeccszó.

Szatirikus kórkép 5 felvonásban. Irta Lavedan. For-
ditotta Ambrus Zoltán.

Személyek:

Gostardné	Hunyady Alice	Varsányi
Paul Gostard	Fenyvessi Buranty	Tapolczai
Labosse	Szerényi Gámbe	Gyöző
Labossoné	Mátraié Rendőrbiztos	Gyöngyi
Bobette	Lánczy Jacob	Bárdi
Riquiqui	Boros F. Róza	Munkácsi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat

Téli Kiállítása

a városligeti új műcsarnokban

1899. december 18-tól 1900. február
1-ig, nyitva d. e. 9-től este 8-ig.

Csütörtökön 6-tól 11-ig sétahangverseny villa-
mos világítás mellett.

Buffet. ... Belépődíj egy korona; vasárnap
d. u. 1 óratól 20 kr.

Pénteken, február 2-án, a f. v. vigadó nagytermében

SAUER

Emil

Bucsuhangversenye

Jegyek 10, 6, 5, 3 kor. Méry Béla zeneműkeres-
kedésében.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

„Die Bretteldiva.“

Böhözt F. A-451.

Személyek:

Jakob Blattfelder, Banquier	Schönberg ur
Sarah, seine Frau	Weiss assz.
Rosa, beider Tochter	Jungwirth k. a.
Sami Goldnagel, Buchhalter bei	
Blattfelder	Rott ur
Lola Saterdag, Chansonette	Schindlerné
Johann, Zaikellner	Steinhardt ur
Egon Liebert, Beamter	Fürst ur
Schorsehel Fürster, Hausbesitzer	Pfeiffer ur
Olga Wolga, Chansonette	Dvorski ur

Gäste. Spielt in einem Vorstandsgesthaus.
Előzőleg:

„Der Namenstag der Frau.“

Továbbá:

Egy karambol okai.

PALAIS ROYAL

ORLAI SÁNDOR

Budapest,

Koronaherceg-utca 8. sz.

hamis gyémántok, párisi legyezők

és china-ezüst áruk

gyári árban.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stílusban ujon-
nan átalakítva. Ma és mindennap
Tisztelettel Rosenberg Lajos, kávéház tulajdonos.

„Páris“ szálloda Budapest.

Körülbelül 100 szoba és szalonok 1 frttól felj. Fürdőszobák és villan-
világítás, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok, Bachusz-pince, látványosság.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss va-
este cebra. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes főterem és
elegáns külsőszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Budapest lelegsőbb garni szállodája

Stefánia szálloda

VII. ker., Murányi-utca 53. szám.

Kényelmes tiszta szobák 50 krtól feljebb.
Villamos megálló Damjanics és Murányi-utca felől. Telefon.

„Union-Szálloda“

Utazók és turistáknak kedvezmények. Vendéglő, nagy étterem, kitűnő konyha,
mindig friss sör. — Telefon, villamos világítás, Angol butorzat. Fürdő-
szobák. Kerékpározóterem 450 mtr. — Olvasóterem.

Putzer György

ujjonnan átalakított pinceétermében Deák-ter. ma és mindennap
ILLÉS GÉZA jó hírnevű nemzeti cigány zenekara hang-
versenyez. — Borai kizárólag csakis Putzer Antal pécsi és
baranyai bortermelőtől valók.

Utánzások miatt nagyon ügyeljünk a SCHAFER ROZA névre.

Csakis ezen védjeggyel valódi.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Ezt a legdrágább kincset megszerezhetni eddig
csakis a

Mme Rosa Schaffer

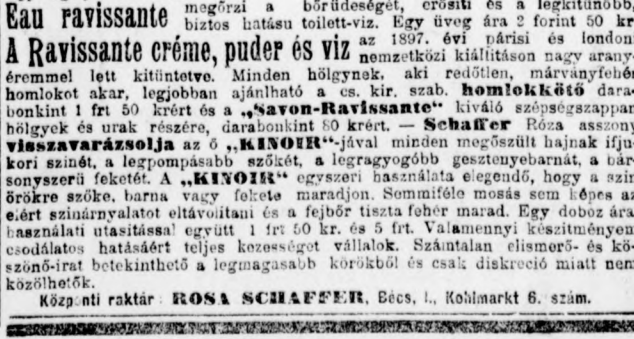
szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Kohlmarkt 6. által föltálat és hasz-
nált szépitőszerek által sikerült.

Poudre ravissante cs. kir. kiz. szab. Minden hölgynek, ki egyszer pró-
bálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérre vára-
zolja és pompás zománca alatt a bőrkülsőket, anyajegyek és himlőhelyek
is eltűnnek. — A ráncokat és redőket kisimítja, a káros szépitőszerek által
kítörtött likaesokot összehuzza és az arcnak üde, rózsás fiatal színt köl-
csönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet
a nélkül, hogy szencziós hatása a bőrről eltűnjen. Egy doboz ára 2 frt 50
kr. és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán
tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene
Egy tégely 1 frt 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőrhüdeségét, erősíti és a legkitűnőbb,
biztos hatású toillet-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr.
Az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállításon nagy arany-
éremmel lett kitéve. Minden hölgynek, aki rózsás fiatal színt köl-
csönöz, a legpompásabb szőket, a legnagyobb gesztenyebarnát, a bar-
sonyszerű feketét. A „KINOIR“ egyszeri használata elegendő, hogy a szín
örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes a
éiert színárnyalatot eltávolítani és a fejbőr tiszta febré marad. Egy doboz ára
használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. és 5 frt. Valamennyi készítményem
csodálatos hatásáért teljes kezeséget válllok. Számtalan elismerő- és kö-
szönő-irat betekinthető a legmagasabb körökből és csak diskreció miatt nem
közölhetők.

Közp. nti raktár ROSA SCHAFER, Bécs, I., Kohlmarkt 6. szám.

GÖZEKÉKET, GÖZHENGEREKET és GÖZUTIMÓZDONYOKAT

minden czélszerű nagyságban és a legutányosabb
árak mellett építenek

JOHN FOWLER & Co.

Budapest-Kelenföldön

a vasutatállomással szemben.

VÉR-PIROS

faj-narancs

holyban száza 2,50, 3, 4 és 5 forint. Vidékre vasuton szállítva
egy eredeti láda 100-100 darab 4 forint 75 krajcar.

Vérpiros faj-narancs ... 1.75	Rum
Vérpiros muscat-narancs ... 2.25	Rum, finom eszalódi 1 üveg ... 1.50
Kizsált faj-narancs ... 1.40	Cuba-portorico ... 1.40
Jéz, óriás narancs ... 1.40	Amalita-rum 3 csillagos ... 1.50
Mandarin narancs 50 drb 2 ... 1.20	Amalita-rum legfin. angol ... 2.-
Óriás szep tartós ... 1.20	Fajódelmi rum, angol ... 2.40
Szardz görzi ... 1.75	Cognac, magyar finom ... 1.50
Caroli, olasz 3-6 néma 1.40	Cognac, Martell Medicinal ... 4.-
Csechül, 1 borédo 60 drb 1.40	
Alma erdélyi faj ... 1.80	
Jamaikarum 5 kl. üveg 5.-	
Idei burzonya máltai ... 1.10	
1 k. datolya toni l. ... 0.85	
1 k. muskát datolya francia ... 1.30	
1 k. cukros gyümölcs ... 1.20	
1 k. Malaga-szőlő legszebb ... 1.40	
1 k. Salom-honban 1.20 és 1.60	
1 k. Csokoládé-honban crème 1.80	
1 k. Francia mandula ... 0.90	
1 k. üveg igen finom ... 1.40	
1 k. üveg finom vegyes déli- gyümölcs kilós doboz ... 1.40	
1 k. üveg finom, val. pária 8 és ... 1.12	
1 k. üveg finom, kilója 1.20 és 1.30	
1 k. üveg finom, kilója 1.20 és 1.30	

Kávé
Jamaika, legfinom., kilója 1.25
Cuba-portorico ... 1.40
Cuba igen fino m ... 1.80
Cuba-Potosi legfinomabb 2.10

Tea
Óriás eszalódi tea ... 1.50
Csechül k. v. tea legfin. 2.-
Üveg kevéské tea ... 3.-
1 k. üveg tea igen fin. 1.-
1 k. üveg tea 1 doboz ... 1.-

cs. és kir. udvari fűszerkereskedő
Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 15. sz.

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari fűszerkereskedő
Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 15. sz.

A 7326. számú „Eljárás és gép kenyértészta- gabonából való közvetlen előállít- ására“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadal-
mának értékesítése előjából magyar gyárosokkal
összokötötést keres, esetleg szabadalmát eladja
vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás
nyerhető:

Kalmár J. mérnöki és szabadalmi irodájában
Budapest, VII. Kerepesi-ut 44.

Budafoki vízvezetéki részvénytársaság.

Budafok, 1900. évi január 15.

Felhívás.

A budafoki vízvezetéki részvénytársaság igaz-
gatósága ezennel először felhívja mindazon rész-
vényalálókat, kik részvényeiket eddig még nem
váltották ki, hogy az egész hátralékos részvény-
értéket folyó

1900. évi február 28-ig

Budafokon a „Budafok és vidéke takarékpénztár
részvénytársaság“nál, vagy Budapesten, R. Eötvös
Bálint dr. ügyvédnél, a társaság ügyvezetőnél (I. VI.
Eötvös-utca 28/b. sz. a.) annál inkább fizessék be,
mivel ezen határidő elteltevel a társaság jogosítva
lesz az alapszabályok 5. §-a értelmében a teljesen
be nem fizetett részvényeket megsemmisíttetni s az
azokra eddig tett befizetéseket megtartani.

Az igazgatóság.

CSAK Bisenius Ferenc Károlynál.
Csakis Wien, I. Singerstrasse 11., féleml.,
van óriási választék farsangie
kotillon-cikkkekben.

Kérem a címre ügyelni és ezt más, hasonló nevű üzlettel
össze nem tévesztetni.

Szenzációs Ujjonnan szabad Veszélytelen.
Tréfás granátok,
koriandoli vagy virágesevel.
Olcsó nagybani árak. Árjegyzék ingyen.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. január hó 21-én.
 Délután fél 3 óraker mérsékelt helyárrakkal.
 Blaha Luiza asszony mint vendég.
A szökött katona.
 Eredeti népszínmű dalokkal. Irtá: Szigligeti Ede.
 Zenéjét szerzte Szerdahelyi Jézsef.

Személyek:
 Monti gróf Szirmai Lajos Kovács
 Kamilla P. Lukács J. Julcsa Blaha L.
 Korpádiné Siposné Gémesi Szerdahelyi
 Gergely Kiss M. Miska Raskó

Este:

Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irtá Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Mádér Raoul.

Személyek:
 Williamson Németh Leila Ullah Bárdy
 Lucy, leánya Kúry Robertson Raskó
 Billy Szirmai Watlkins Kovács

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. január hó 21-én.
 Délután 1/3 óraker mérsékelt helyárrakkal.

Szulamit.

Zaidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beóthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emánel.

Személyek:
 Monád Szilágyi Szulamit Komáromi
 Aron Sarlai Abigail Ledofsky
 Absolon Beóthy Cingtang Kardos

Este:

Névtelen levelek.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá Maurice Desvallières és Antony Mars. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:
 Lacreusette Ráthonyi Ribandet Giréth
 Marceline Ráskai Seraphin Rózsahegyí
 Leperchois Boross Pigiánol Szilágyi
 Leperchoisné Láng E. Capuron Mátraí

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Vasárnap, 1900. január hó 21-én.
 Délután fél 3 óraker mérsékelt helyárrakkal.

Transvaal.

Irtá György Aladár. — Hopp Ferenc és Newton eredeti felvételei után készült 35 vetített képpel.

Magyarország.

Irtá Cholnoki Jenő egy. adjtus. (3 rész 108 kép). 2 színpadi díszlet.

Délután 1/25-kor és este 1/28 óraker:

A vas.

Kultúrtörténelmi látványosság 3 felv. Irtá Edvi Ilés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.

Pénteken január 26-án a Royal teremben

Messchaert

János tanár amszterdami ballada-énekes **dalosté-lye.** Közreműködői **Röngén Gyula** tanár, zongoraművész. Jegyek kizárólag kaphatók: **Méry Béla** zeneműkereskedésében.

Magyar Kanária

Harzi kanári madártenyésztő

Vas-utca 15 a, I. em., 22. szám.

(Ezelőtt: Kerepesi-ut 6. sz., III. em. 7. szám.)

Ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe 10 év óta fennálló elismert hírnevű tenyésztőjét, hol nappal és világítás mellett is gyönyörűen füttyölő saját tenyésztési és importált harzi kanárik 5 frttól 12-ig kaphatók. Szétküldés vidékre jótállás mellett utánvétellel. Árjegyzékigény.

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Fiók-üzlet: Hunyadi-ter II. szám, 4. ajtó

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma két nagy előadás.

Délután kezdete 4 óraker mérsékelt helyárrak.

Este kezdete 8 óraker.

Mindkét előadásban a legjelesebb művészek fellépte.

Miss HELOISE

Titcomb

a leghiresebb délamerikai énekesnő.

The Belle of New-York,

Les Fidardy párisi akrobaták.

A Krüger-oszillogok legújabb műsora.

Alburtus és Bartram

amerikai sportsmen

és 12 elsőrendű látványosság.

A télikert kávéházban délután 3-tól játszik Munczy Lajos zenekara.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy szivartörszéjében IV., Károly-körút 26. szám.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készítették.

fr. Hagenmacher H-Sörfözdé

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

Megrendelési helyek: Budapesten VK4 dár-utca 5. Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher Budafol

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ GYÁROSOK SZEPESSEGRŐL.

Ajánlják hírneves gyártmányaikat.

FŐRAKTÁR:

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. szám

Haris-bazár épület.

Minden darab gyárainkól származó árut jelen

védjeggyel látjuk el.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Wéin Károly és Társai.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélírótoll és tollszár gyárának kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulthatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 554 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedésben kapható.

Minden papírkereskedés

Bécsi nők köszönhetik szépségüket
első sorban a legkellencesebb, leghatásosabb, leghíresebb

Eredeti Pompadour Paszta használatának, amelyet néhai Med. dr. Riz A. talált fel. Ez a szépség szerzőtől folytatott élelmi friss arcsant, vakító fehér ráncolatlan arcot érni el, az arca kifestését is, a simaságot keszesség mellett (a pénz különbözvényeisszárítása mellett) szepit, májfoltot, himlőbelyeket, pattanásokat, arcpirot, a bőrt minden tisztátalanságot, már 30 év óta a főfőúrasságok, művészek stb. használata, a miről bizonyítja az ő közzétett levelek rendelkezése átlának. E szépség szerzőnek és ártalmatlanságának legjobb bizonyítéka a 40 éves létele, a mely idő alatt ugyancsak ezer hasonló szerkezetek és újra elélt. Egy 6 hónapra való tégely ára 1 ft 50 kr.,

POMPADOUR-TEJ
A bőrt azonnal tejszerű fehérséggel vonja be, rajta marad az arcbőrön mosás után is. Eredeti palack 1 ft. 50 kr. Pompadour szappan 30 kr., Pompadour-arcpor rózsá, krém és fehér színben 1 ft 25 kr.

Tessék bizalommal Özv. Dr. Rizné Vilma nőihoz (Riz Antal és testvérei) cövegbe, a valódi Dr. Riz-féle készítmények egyedül gyártóhoz Bécs, Praterstrasse 10. fő útján. — Fő-Budapestben forrástól Török József-nél. Király-utca 12., továbbá Dr. EGGER LÉO és EGGER J. utraknál, VI., Váci-körút 17., DEITSNYI FRIGYÉNY V., Marokkó-utca 2., NERUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7.

Specialista
SERVKÖTÖKBEN!
Kéleti-féle és kir. szab. szervkötő a legújabb szerkezet, és emelvény a legkiválóbban ezen gyártásban. Nem okoz kellemetlen nyomást s megfogja a legmagasabb követelményeket!
Egyedül 6 forint.
Árak: Kézitálcá 6 forint.
Meg nem felelő kiserdeitől. Képes árjegyzék diszkrétóval küld a gyár.

KELETI J., BUDAPEST,
IV. KER., Koronaharcsa-utca 17

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves házásor ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléséket alkalmaztatik kőszvényéit, csúsznát, tagszaggyatásnal és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakra Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házásor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegeknél árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; forrástól: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan fogynak, mert több kishibetőkül utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER P. AD. és társa, RUDÓLSTADY
és. és kir. n. v. szállítás.

Haa farsang jóvoltából

olyan kellemes ösmereteket kötöttünk, mely saját tűzhelyünk megalapítását vonja maga után, úgy forduljunk ezen öröndetes cég olértével teljes bizalommal, szolid és jutányos lakberendezés beszerzése céljából, az egész országban elismert

SÁRKÁNY és SCHÜTZ
butorécéghez
— kárptitosok és díszítők, —
VII., Erzsébet-körút 12. szám,
a New-York Kávészá átellenében,
mert ezen közkeveltségnek öröndöt cég mindig megbecsüli a belője helyezett bizalmat s izlése és jó berendezéseivel még növelni fogja a farsang okozta örömet,

A 8993. számú
„Eljárás cukorrépából vagy cukornádból készült cukorleveknek hideg uton való tisztítására“
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal öszerkötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyerhető:

Kalmár J.
mérnöki és szabadalmi irodájában
Budapest, VII. Kerepesi-ut 44.

Üszül a haja ??? Ha igen, akkor használja a
Hair Regenerátor
kitűnő szert, mely nem fest a haját, hanem a haj eredeti színét adja vissza. 4 üvege 1 forint. + Egyedül!

Toltán Béla udvari szállító gyógyszerárban
Budapest, V. ker., Nagykorona-utca 23. sz.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles közönséget folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlhatók.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24.
az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET
hugyesfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatást, az elgyengült férfierő, magánbetegségeket, a bujakor utóbetegségeket, nőknél fehérfolyást, hármennyire itáltak is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanok egyik főokozója és bűrhelyeiket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész és szülészorvos
vált csásár, kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig, 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választottuk és gyógyszerrekről is gondoskodva lenn.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerző: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NEPSZERU UTMUTATÓ** (már 10-ik kiadásban megjelent) némi betegségeket és ezek egyszerű gyógyszereléséhez című könyv, volt ár 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól besomagolva lesz elküldve, 1 ft beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvétel mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi ártal bűrdése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magánbetegségek. — IV. Hugyesfolyásokról (tripperr) és hugyesfolyásokról. — V. A bujakor (stiphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanok. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főnyozója, prostitúció.

Klórmentes Ártalmatlanságért jótállás!
Egy új, hasonlíthatatlanul jó mosószer

SCHICHT-féle fehérítő-szappan
poralakban.

Előnyök: Legnagyobb kiadóság, könnyű munka, a ruha legnagyobb kímélése vakító fehér, teljesen szagmentes ruha és olcsó ár.

Kapható minden e szakba vágó kiskereskedésben 5, 10, 20 kros és 1 ftos csomagokba

Tessék figyelni a védjegyre.
Budapesti képviselő: **DEBELLER KÁROLY** ur,
Akadémia-utca 9.

Egy háziasszony sem fogja megbánni az egyszerű kísérletet.

Alkalmi ajándékok
kaphatók Budapest, IV. k. Károly-körút 26. sz. **LÖWY PAULA** az „arany forrás“-hoz címzett óra- és ékszerkereskedésében:

Nikkel-remonitör órák 1 ft 90. Valódi svájci nikkel-remonitör órák 2 ft 90. Fekete acél órák 3 ft 25. Ezüst-remonitör órák 4 ft 50. Tula-remonitör órák dupla fedülű 6 ft 90. Tallerozott órák 4 ft 75. Arany női-remonitör órák 9 ft 90. 14 karat arany férfi-remonitör órák 17 ft 60. 14 karat arany fülbevalók 1.80. 14 karat tömör aranygyűrűk 2 ft 75. Nyakláncok, csinos szivek, inga- és ébresztőórák izlése kivitelben olcsón számíttanak. Vidéki megrendések pontosan eszközöztetnek. Minden óráért 3 évi jótállás.

Zálogházi
cédulákat veszek.
Eladok
13 lates ezüst evőkészletokeket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, hálalákat, táleákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészőz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészletokeket 138 fttól kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany ferfiláncok köllőgővával, grammja 35 kr., masszív arany gyűrűk 2 ft 40 krtól, tula-remonitör órák 6 ft.

Grünberger Armin
Béla
örökössei Budapesten,
IV., Városház-tér 9., l. em. 23. Hatisbazar.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Okmányszerző
válatat, Esketei Ügyvivőség mindenféle okmány megszerző. Keresztül viszi és elvállalja a házassági diszpenzációt névnyagorositást, mindenfajta tisztai és katonai engedély megszerését jogtanácsosa segítségével. Ezenkívül eljár mindennemű családi diszkrét ügyekben, úgy örökfelfogadási, állampolgársági ügyekben. Amerikai és egyéb külföldi megbízásokat lebonyolít stb. Ügyvivő: **Margitay Zoltán**. Hivatala: Budapest, Erzsébet-körút 7. sz., l. em. Szegényeknek ingyen áll rendelkezésre a vállalat. 5271

Rendelje meg
A Kereskedelmi Vegyészeti!

Első budapesti Kávemagazin
szétküldési osztálya
kávé
olvámolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba	6.50
4 1/2 kg. Mocca	6.50
4 1/2 kg. Jáva	6.50
4 1/2 kg. Gyöngy	6.50
1/4 kg. Csász. kov. tea	1.50
1/4 kg. Karaván tea	1.40
1/4 kg. Törmelék tea	— 00

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-ut 4.

„Reuma-szesz“
orvosi tokinályok által kit. ellis. külszer. Hámulatos gyors és biztos hatású, a test bármennyű fájdalmát, u. m. reuma, czuz, ischias, kőszvény szaggatás, szarás, nyílalás stb. ellen. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszertáiban, ugy-szintén a kőszitő

Widder Gyula gyógyszerésznél
S.-A.-Ujhely.
Főraktár: Török József gyógyszer. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszerár a „Nador“-hoz.

H-alaku acél patkó-sarok
Tetemesen olcsóbb árak.
Folyton éles; csúllépkés lehetetlen. Biztos lépés által a lovat kíméli.

Kasza és Breuer
Budapest, Váci-körút 91.
Patkoló anyagok és csavar-árak gyára.

1 főnyerem. 100.000 kor. értékű tárgy,
3 főnyeremény egyenkint 20.000 kor. értékű tárgy stb.,
20% levonással készpénzben nyerhető

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett
Nagy Jótékonyági Sorsjáték
egyetlen sorsjeggyel.

Minden sorsjegy még öt húzason utánfizetés nélkül játszék, deacára annak egy sorsjegy ára

csak egy korona.
III-ik húzás visszavonhatlanul
már 1900. január hó 24-én.
Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonyági Sorsjáték
kezelősége, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára,
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.
továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatlok és a magy. kir. államvasutak személypénztárai és minden dohánytőzsde.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLET
Alapítatott 1847

Brausweller János
ÓRAK ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Invitások pontosan eszközöztetnek.

